

Učebné osnovy

3. Cyklus

Obsah

1. Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia.....	4
1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra.....	4
1.2 Predmet: Anglický jazyk	82
1.3 Predmet: Nemecký jazyk.....	110
2. Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika.....	122
2.1 Predmet: Matematika.....	122
2.2 Predmet: Informatika.....	188
3. Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda.....	203
3.1 Predmet: Biológia.....	205
3.2 Predmet: Fyzika.....	252
3.3 Predmet: Chémia	269
4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť.....	285
4.1 Predmet: Dejepis.....	285
4.2 Predmet: Geografia.....	301
4.3 Predmet: Občianska náuka	319
4.4 Predmet: Etická výchova.....	337
4.5 Predmet: Náboženská výchova.....	354
5. Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce	373
5.1 Predmet: Človek a svet práce	373
6. Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra	391
6.1 Predmet: Hudobná výchova.....	391
6.2 Predmet: Výtvarná výchova.....	412

7. Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb	428
7.1 Predmet: Telesná a športová výchova	428
7.2 Predmet: Športová príprava.....	451
8. Vzdelávacia oblasť: Gramotnosti.....	459
8.1 Predmet: Gramotnosti jazykové	460
8.2 Predmet: Gramotnosti matematické	469

1. Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Slovenský jazyk a literatúra sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Ovládanie jazyka alebo viacerých jazykov je v dnešnej spoločnosti nevyhnutnosťou. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktorá ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú sebarealizáciu. Učenie sa jazykov žiakovi pomáha aj pri osobnostnom, sociálnom a kultúrnom rozvoji.

Všetky podoblasti vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia prispievajú k rozvíjaniu **jazykovej a komunikačnej gramotnosti**. Na slovenskom jazyku sa zameriame na spôsobilosť porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, pocity a názory hovoreným a písaným jazykom, využívajúc aj vizuálne, audiovizuálne a digitálne materiály v rôznych kontextoch. Žiaci sa naučia vhodne komunikovať s inými ľuďmi. Pri rozvíjaní uvedených spôsobilostí žiaka v základnom vzdelávaní sa postupuje podľa úrovne a potrieb osvojovania si jazyka s uplatnením gradácie vo vzdelávacích cykloch. Tieto spôsobilosti a gramotnosti budeme u žiakov realizovať v troch komponentoch. Komponent interakcia zahŕňa schopnosti žiaka primerane vstupovať do komunikácie, vedieť komunikovať myšlienky, pocity, potreby a názory a rešpektovať komunikačného partnera. V komponente produkcia budeme u žiakov rozvíjať schopnosti tvorenia rôznych žánrov hovoreného a písaného textu. Vnímanie a porozumenie rôznych žánrov počúvaného a čítaného textu budeme rozvíjať v komponente recepcia, kde sa zameriame na získanie emocionálno-estetickéj skúsenosti s literárnym textom.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvíjať gramotnostné schopnosti žiaka, ktoré sú dôležité v súčasnej informačnej spoločnosti. Dôraz sa kladie na postupné využívanie čoraz širšieho spektra mimoučebnicových textov a multimediálnych komunikátov so zámerom vyhľadávať, triediť a kriticky hodnotiť informácie a informačné zdroje. S tým súvisí rozvíjanie argumentačných zručností a schopnosti riešiť problémy. Zároveň je úlohou tretieho cyklu rozvíjať emočnú sebareguláciu žiaka a efektívnu spoluprácu a komunikáciu v kolektíve.

Ciele

- aktívne a s rešpektom vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie, vecne a sociálne primerane reagovať na repliky komunikačného partnera, formulovať primerané argumenty
- pripraviť a prezentovať primerane náročný hovorený a obrazovo-hovorený text s komunikačným zámerom objasniť problém alebo presvedčiť adresáta
- vytvoriť primerane náročný písaný, obrazovo-písaný a digitálny text s cieľom objektívne informovať, objasniť problém a vyjadriť názor podložený argumentmi
- uplatňovať stratégie tvorby písaného textu, regulovať vlastný proces písania, uplatniť znalosti pravopisných pravidiel
- čítať a počúvať rôzne druhy vecného (najmä odborného) textu, rozumieť mu, zhrnúť a vyhodnotiť získané informácie, využiť informácie pri vzdelávaní a v iných komunikačných oblastiach
- uplatňovať stratégie porozumenia textu, plánovať a monitorovať úspešnosť porozumenia, regulovať vlastné porozumenie textu
- získať a spracovať informácie z rôznych médií (tlačených, digitálnych, audiovizuálnych), veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie
- nadobudnúť estetickú skúsenosť z recepcie rôznych literárnych žánrov, zdieľať obsahové, emocionálne a hodnotové posolstvá textu vo vlastných tvorivých aktivitách
- objasniť príslušnosť literárnych diel ku kultúrnemu dedičstvu s dôrazom na hodnotu empatie a rešpektu človeka k človeku
- uplatňovať tvorivosť pri riešení úloh, problémov a projektov, efektívne pritom spolupracovať v kolektíve
- použiť pri porozumení a tvorení textu znalosti o systéme jazykových prostriedkov, využívať pritom jazykové slovníky v knižnej a elektronickej podobe
- objasniť význam jazyka ako reprezentanta národnej a menšinovej kultúry, chápať potrebu dobrého ovládania spisovného jazyka v rámci vzdelávania a účasti v sociálnom a občianskom živote
- rešpektovať jazykovú a kultúrnu rôznorodosť v spoločnosti, chápať jazykové potreby príslušníkov iných národov a národností.

Termíny

Komunikačná interakcia	Pojmy a termíny súvisiace s komunikačnou interakciou sú systematicky rozvíjané a prehlbované vo všetkých ročníkoch 3. cyklu. Na základe predchádzajúceho učiva si žiaci upevňujú porozumenie základným termínom z 1. a 2. cyklu a postupne si osvojujú nové pojmy ako <i>komunikačná situácia, komunikačný činiteľ, spisovný jazyk a jeho variety, zásady zdvorilosti a kooperácie, formy korešpondencie</i>, ako aj pojmy z oblasti <i>asertívnej a manipulatívnej komunikácie</i>. Rovnako prehlbujú porozumenie <i>výslovnostným pravidlám</i> a schopnosť vedome používať <i>verbálne aj neverbálne komunikačné prostriedky vrátane prostriedkov nadväzovania v dialógu</i>. V súlade s ich vekovými a komunikačnými možnosťami sa učia tieto termíny nielen pomenovať, ale najmä primerane a situačne vhodne používať v reálnych i modelových komunikačných situáciách. Všetky termíny, ktoré si majú žiaci osvojiť (na základe pochopenia pojmu): • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu,• komunikačná situácia (súkromná, verejná), komunikačný činiteľ (téma, forma, prostredie, adresát, autor),• spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie 🌐,• dialóg, diskusia, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii 👥,• asertívna komunikácia, tvrdenie, argument, presvedčenie, manipulatívna komunikácia 📱 👥,• úradná žiadosť, elektronická korešpondencia 💻,• prostriedky nadväzovania v dialógu (oslovenie, častice, zámená, synonymá),• pravidlá spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov,• zvukové prostriedky (melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz), pohybové prostriedky (mimika, gestá, pohyb a postavenie tela) a mimojazykové prostriedky (situácia, farba, empatia a pod.).

Hovorená produkcia

Pojmy a termíny súvisiace s hovorenou produkciou sa v priebehu 3. cyklu postupne rozvíjajú od základných k náročnejším. Žiaci si najprv upevňujú zručnosti získané v predchádzajúcich cykloch, a následne si osvojujú postupy tvorby hovoreného prejavu – *výber témy, zhromažďovanie, triedenie a členenie materiálu, tvorbu konceptu a jeho úpravu*. Rozvíjajú povedomie o funkcii *obrazovej zložky textu a grafických prvkov* pri verejnej prezentácii, učia sa *pracovať s knižnými a elektronickými jazykovými slovníkmi*.

Súčasťou učiva je aj *sebahodnotenie* a schopnosť *vyjadriť vlastné stanovisko* s využitím primeraných *argumentov*. Žiaci sa oboznamujú s rôznymi formami verejných hovorených prejavov, ako sú *odborné informácie, interview s odborníkom, prezentácie, presvedčacie a slávnostné prejavy* či *moderovanie podujatí*.

Postupne sa učia vedome využívať *odborné slová, príklady, fakty, citáty, frazémy a expresívne výrazy*, ako aj *rečnicke otázky* na vyjadrenie zámeru a pôsobenie na poslucháča. Súčasne si prehlbujú poznatky o *pravidlách spisovnej výslovnosti*, ako aj o *zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkoch*, ktoré uplatňujú pri vlastnom hovorenom prejave.

Všetky termíny, ktoré si majú žiaci osvojiť (na základe pochopenia pojmu):

- upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu,
- **výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, koncept, úprava textu** ,
- **obrazová zložka textu, grafické prostriedky, prezentácia** ,
- **knižné a elektronické jazykové slovníky** ,
- **sebahodnotenie, stanovisko, argument** ,
- **odborná informácia, interview s odborníkom, odborná prezentácia,**
- **presvedčací rečnicke prejav, slávnostný príhovor, moderovanie podujatia,**
- **odborné slová, príklad, fakt, citát, rečnicke otázka, frazéma, expresívne slová,**
- **pravidlá spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov (pravidlo o rytmickej krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín),**
- **zvukové prostriedky (melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz), pohybové prostriedky (mimika, gestá, pohyb a postavenie tela) a mimojazykové prostriedky (situácia, farba, empatia a pod.).**

Písaná produkcia	Termíny a pojmy súvisiace s písanou produkciou sa rozvíjajú systematicky počas celého 3. cyklu. Žiaci si najprv upevňujú základné vedomosti z predchádzajúcich cyklov, pričom postupne porozumejú širšiemu spektru pojmov, ktoré im umožňujú vedome a cielene tvoriť vlastné písané a obrazovo-písané texty. Učia sa plánovať písanie s ohľadom na komunikačný zámer – informovať, presvedčiť, zaujať či objasniť fakty – a osvojovať si jednotlivé fázy tvorby textu: výber témy, zhromažďovanie a triedenie materiálu, štylizácia, koncept, korektúra. V písomných výstupoch sa stretávajú s rôznymi slohovými postupmi a žánrami, ako sú úvahy, charakteristiky, administratívne a odborné texty. Pritom sa učia vedome využívať obrazové a grafické prvky, jazykové slovníky, ako aj pravopisné a štylistické pravidlá. Dôraz sa kladie na pochopenie a používanie jazykových prostriedkov, ktoré zabezpečujú kompozíciu a súdržnosť textu, vrátane rôznych nadväzovacích výrazov, synonym a slovotvorných vzťahov. Neoddeliteľnou súčasťou výučby je tiež práca s tvaroslovím, pravopisom, slovnou zásobou a syntaktickými štruktúrami, ktoré sú prispôbené rastúcej jazykovej úrovni žiakov a požiadavkám na kvalitu ich písaného prejavu. Všetky termíny, ktoré si majú žiaci osvojiť (na základe pochopenia pojmu): • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu,• komunikačný zámer (podať informáciu, vymenovať vlastnosti, porozprávať dej, vysvetliť/objasniť fakty a znalosti, presvedčiť, zaujať),• výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, koncept, úprava textu, pravopisná korektúra ☐,• obrazovo-písané texty, obrazová zložka textu, grafické prostriedky ,• knižné a elektronické jazykové slovníky ,• cieľ, plánovanie, sledovanie a hodnotenie vlastného písania ☐,• slohový postup pri tvorení textu: informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový ☐,• administratívne texty: plagát, formulár, prihláška, životopis ,• odborné texty: odborná informácia, zhrnutie, anotácia, poster, prezentácia, návod na použitie výrobku ,• vyjadrenie a zdôvodnenie názoru: úvaha, argument,• opisné texty: charakteristika,• odborné slová, príklad, fakt, citát, apel, rečnícka otázka, frazéma, expresívne slová,• kompozícia textu, súdržnosť textu, nadväzovacie prostriedky v texte (opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie), prijateľnosť textu,• pomenovanie ďalších jazykových javov (v nadväznosti na 2. cyklus a v súlade s potrebami pri písaní: tvaroslovie, pravopis, slovná zásoba, syntaktické prostriedky).

Vecná recepcia

- Termíny a pojmy v komponente Vecná recepcia sa v rámci 3. cyklu postupne rozvíjajú a prehlbujú. V 6. ročníku žiaci nadväzujú na osvojené základy z 1. a 2. cyklu – učia sa rozlišovať medzi súvislými a nesúvislými textami, poznávajú základné žánre, učia sa identifikovať doslovné a implicitné informácie a zoznamujú sa so štruktúrou textu.
- Postupne pribúdajú zložitejšie pojmy ako komunikačný zámer textu, slohové postupy a formálna súdržnosť, žiaci sa učia spracovať informácie prostredníctvom konspektu, sumarizácie či anotácie. V 7. a 8. ročníku si osvoja rozlišovanie textov podľa komunikačných oblastí (bežná, odborná, mediálna...) a stretávajú sa so špecifickými žánrami ako správa, komentár, podcast, odborný článok alebo poster.
- V jazykovej oblasti sa systematicky učia rozpoznávať a používať syntaktické prostriedky (vetné členy, súvetia), lexikálne javy (expresívne slová, frazémy, slovná zásoba podľa zámeru textu), slovotvorné vzťahy (predpony, prípony, slovotvorné hniezda) aj morfológické kategórie (slovné druhy, skloňovanie, gramatické kategórie).
- V 9. ročníku sú žiaci schopní nielen tieto termíny identifikovať, ale ich aj zmysluplne využívať pri porozumení a analýze textov – napríklad pri určení funkcie vetných členov, pri rozbere kompozície odborného článku alebo pri kritickom hodnotení použitého jazykového štýlu. Dôležitou súčasťou je aj porozumenie viacjazyčnosti a vzťah k materinskému a cudzím jazykom.

Všetky termíny, ktoré si majú žiaci osvojiť (na základe pochopenia pojmu):

- upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu ,
- text: súvislý, nesúvislý, obrazovo-písaný, obrazovo-hovorený, tlačný, digitálny ,
- doslovné informácie, implicitné informácie, štruktúra textu ,
- argument, konspekt, sumarizácia, anotácia ,
- primárne a sekundárne informačné zdroje, stratégie čítania a učenia sa z textu, fyzické a elektronické knižnice, knižný katalóg ,
- komunikačný zámer textu, obsahová súdržnosť textu – slohové postupy (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový), formálna súdržnosť textu – nadväzovacie prostriedky (opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie) ,
- komunikačné oblasti: bežná, odborná, administratívna, mediálna, reklamná ,
- odborné texty: odborný článok, interview, návod na použitie, dokumentárny film, poster, prezentácia, populárno-náučný program ,

- mediálne texty: správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor, komentár, blog/vlog, podcast ,
- administratívne texty: úradný oznam, vyhláška, formulár, účet, faktúra ,
- reklamný text a jeho propagačná a presvedčacia funkcia ,
- rečnícke prejavy: príhovor, moderovanie, prednáška, referát, diskusia ,
- materinský jazyk, druhý jazyk, cudzí jazyk, viacjazyčnosť ,
- jednočlenné a dvojčlenné vety, prisudzovací sklad, určovací sklad, vetné členy (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie), jednoduché súvetie, zložené súvetie (spojky, čiarka) ,
- obohacovanie slovnej zásoby: preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky ,
- odborné termíny, knižné slová, nespisovné slová, expresívne slová, frazémy ,
- slovtvorba, slovtvorné hniezdo, slovtvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie) slovtvorné prostriedky (predpony, prípony, slovtvorný základ) ,
- slovné druhy: ohybné (podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá) a neohybné (príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia) ,
- významové skupiny slovných druhov: podstatné mená – konkrétne, abstraktné, pomnožné; slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená – akostné, vzťahové, prívlastňovacie; príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky – základné, radové, násobné; zámená – osobné, prívlastňovacie, ukazovacie, opytovacie ,
- gramatické kategórie (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob) ,
- skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien (chlap, hrdina, dub, stroj; žena, ulica, dlaň, kosť; mesto, srdce, vysvedčenie, dievča; pekný, cudzí, páví, matkin, otcov) .

Zážitková recepcia

V tematických okruhoch a výbere literárnych textov sa v 3. cykle plynule nadväzuje na témy z 1. a 2. cyklu, pričom sa obohacujú o komplexnejšie spoločenské a osobné témy ako dôstojnosť, odvaha, zodpovednosť, diskriminácia, spolunažívanie, historická pamäť či globálne problémy. Tieto témy slúžia ako východiská pre recepciu literatúry aj pre diskusie, reflexiu, tvorivé činnosti a argumentáciu.

Žiaci pracujú s rôznorodými textami a žánrami: od lyriky vo voľnom verši cez detektívku, sci-fi, báseň, denník či reportážnu literatúru, až po divadelné žánre ako činohra, muzikál či tragédia. Texty sú vybrané s ohľadom na vek, čitateľskú zrelosť a individuálne záujmy žiakov.

Postupne sa tak rozvíja nielen čitateľská gramotnosť, ale aj schopnosť prepájať literatúru so životom, kultúrou, aktuálnym dňom a vlastnými hodnotovými postojmi. Výber tém i textov podporuje rozvoj kritického a empatického myslenia, sebvýjadrenia a spolupatričnosti.

Tematické okruhy a textová realizácia

- **tematické okruhy z 1. a 2. cyklu sa obohacujú o nové témy a pohľady: dôstojnosť, osobné záujmy – potreby a záujmy iných, písané – nepísané zákony, odvaha, sloboda, zodpovednosť, hodnoty, nenávisť, ľudské a spoločenské dilemy, hrdinstvo, mier, obeta, láska, občianska spolupatričnosť, angažovanosť a spolunažívanie, diskriminácia a ľudské práva, zlyhanie jednotlivca/spoločnosti, šťastie, silné a slabé stránky osobnosti, priateľstvo, zamilovanosť a prvá láska, spoločné hodnoty, spoločné konanie a osamelosť, strachy a obavy, problémy v škole, tolerancia, dovolené a zakázané, rozmanitosť a podobnosť kultúr, národná kultúra a kultúrne dedičstvo, slovné hry, krása, realita a fantázia, globálne problémy pri ochrane životného prostredia, úcta k živej a neživej prírode, minulosť, prítomnosť a budúcnosť, historická pamäť, jedinečnosť nárečí a rodného kraja 📖 🧑 🌍 🌱 👫,**
- **čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov z 1. a 2. cyklu sa obohacuje o báseň vo voľnom verši, populárnu pieseň, satiru, prózu – dobrodružnú, dievčenskú, detektívnu, historickú, sci-fi, horor, denník, komédiu, tragédiu, činohru, muzikál, reportážnu literatúru, cestopis, literatúru faktu 📖.**

V priebehu 3. cyklu si žiaci postupne upevňujú a rozširujú literárne pojmy a terminológiu osvojenú v 1. a 2. cykle. Oboznamujú sa s pojmami súvisiacimi s kompozíciou literárneho diela (napr. zápleтка, vyvrcholenie, rozuzlenie), s

vyjadrovacími prostriedkami (básnická otázka, metafora, humor, satira) a s formami vyjadrenia (dialóg, monológ, pásmo rozprávača a postáv).

Rovnomerne sa rozvíja aj porozumenie básnickým formám a rýmovým schémam (striedavý, združený, obkročný, prerývaný rým, voľný verš) a poznanie špecifik žánrov: od tradičných ako legenda, balada, báj, cez rozsiahle epické útvary (román v rôznych podobách – historický, dievčenský, detektívny, sci-fi, horor) až po novodobé formy ako komiks, manga, populárna pieseň, denník, cestopis, literatúra faktu.

Zároveň si žiaci osvojujú digitálne nástroje a pojmy spojené so súčasným čitateľským prostredím – e-knihy, audioknihy, databázy, knižné katalógy a elektronické knižnice – čím sa posilňuje ich digitálna a informačná gramotnosť.

Všetky termíny, ktoré si majú žiaci osvojiť (na základe pochopenia pojmu):

- upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu ,
- vnútorná kompozícia literárneho diela – úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie; ja- a on-rozprávanie, pásmo postáv a pásmo rozprávača ,
- striedavý a združený rým, obkročný a prerývaný rým, voľný verš, básnická otázka, metafora, humor, satira, dialóg, monológ, dejstvo ,
- e-kniha, audiokniha, knižný katalóg, elektronická knižnica, databáza ,
- legenda, balada, báj, poviedka, novela, román (detektívny, biografický, dievčenský, historický, dobrodružný, román vo forme denníka), biografica, komiks, manga, populárna pieseň, próza – dobrodružná, dievčenská, detektívna, historická; sci-fi, horor, denník, komédia, tragédia, činohra, muzikál, reportážna literatúra, cestopis, literatúra faktu .

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TEMATICKÝ CELOK	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Komunikačná interakcia	Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	rozlíšiť s pomocou učiteľa komunikačnú interakciu podľa jazyka, prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru	komunikačná situácia, komunikačné činitele, zásady kooperácie a zdvorilosti		Žiak najprv musí pochopiť, čo vôbec znamená „komunikačná situácia“, kto v nej vystupuje (činitele), a aké sú elementárne pravidlá komunikácie (kooperácia, zdvorilosť). Až keď žiaci chápu, čo je situácia, kto sú jej účastníci a ako komunikovať slušne, môžu riešiť zložitejšie úlohy.
			situačne vhodné používanie jednotlivých variet slovenčiny		
	Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	uplatniť zásady zdvorilosti v bežnej komunikácii v triede a mimo nej	zásady zdvorilosti (takt, veľkorysosť, uspokojenie, súhlas, skromnosť, sympatia) a ich uplatňovanie v		Keď žiaci pochopia, ako komunikácia funguje všeobecne, ďalší krok je

			komunikácii		uvedomiť si, že jazyk používame rôzne – podľa situácie a prostredia (spisovný jazyk v škole, slang s priateľmi, nárečie doma). Žiak sa naučí jazyk flexibilne prispôbiť konkrétnej situácii – ide o jednoduché rozhodovanie, akú varietu jazyka kedy použiť. Žiaci najprv pochopia pravidlá zdvorilej komunikácie, pretože bez rešpektu a zdvorilosti žiadna komunikácia nemôže efektívne fungovať. Sú to základné pravidlá vzájomnej komunikácie a ich osvojenie je prvým krokom.
	Korešpondencia	používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie	používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty.		Elementárna zručnosť pravopisu, ktorú žiaci môžu ľahko pochopiť a aplikovať v jednoduchých

					situáciách korešpondencie.
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	využívať situačne vhodné komunikačné kanály	porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít		
		použiť základnú tematickú slovnú zásobu v ústnej interakcii			
		dodržať pravopis pri písaní krátkych správ alebo komentárov	uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a elektronickej interakcii		
		použiť primerané neverbálne prostriedky v komunikácii (gestá, hlas, mimika)	situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov		
Hovorená produkcia	Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	využiť jazykové slovníky a primerané znalosti jazykovedných pojmov pri tvorení prejavu -pod vedením	využívanie knižných a elektronických jazykových slovníkov		

		učiť učiť vyhľadať slová v slovníku a zapamätať si ich význam			
		vytvoriť obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným zámerom, na známe témy (napr. moje záujmy, moja rodina) podľa vopred určenej osnovy	písomná príprava textu (výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, tvorba konceptu, úprava)		Základná schopnosť organizovať vlastné myšlienky a pripravovať prejav.
		použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného textu – použiť jednoduché stratégie (napr. nácvik pred zrkadlom, čítanie nahlas)			
	Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	zhromaždiť informácie z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií,	príprava a realizácia interview s odborníkom		Vyžaduje prípravu, odbornú terminológiu, schopnosť interakcie.
		zhrnúť, zhodnotiť a využiť získané informácie			

		pripraviť a zrealizovať samostatne alebo v skupine interview			
	Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavy seba aj iných	sebareflexia prezentovaného prejavu		
			aktívne, kritické a rešpektujúce počúvanie hovorených prejavov iných		
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	uplatňovať v hovorených prejavoch vhodné zvukové a pohybové prostriedky, pravidlá spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách.	uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nad-väznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín		
Písaná produkcia	Proces tvorenia textu	vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný text s rôznym komunikačným zámerom	voľba témy podľa komunikačného/auto rského zámeru, potenciálneho /reálneho adresáta a individuálnej		

			preferencie		
		zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov a overiť ich pravdivosť	zhromažďovanie jazykového materiálu k zvolenej téme a interakcia s inými osobami		
		upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu	tvorenie konceptu a jeho úprava po obsahovej a jazykovej stránke		
	Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	vytvoriť zážitkový rozprávací text, s pomocou použiť premyslenú štruktúru	vytvorenie zážitkového rozprávacieho textu s premyslenou štruktúrou a zapojením opisných častí		
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	porozumieť základným tematickým slovám v jednoduchých textoch; vyhľadávať význam neznámych slov v slovníku	porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu		

		rozpoznať jednoduché a zložené súvetia; spájať vety jednoduchými spojkami („a“, „ale“, „lebo“)	použitie jednoduchých a zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo-priestorových alebo logických vzťahov v texte		
		používať základné nadväzovacie výrazy (oslovenie, zámená, opakovanie); nadväzovať na jednoduché repliky	použitie rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov) v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, využitie synonym, antonym, asociácií, slovotvorne súvisiacich slov, opakovanie rovnakých tvarov slovesa)		Praktické zvládnutie plynulého a logického vedenia rozhovoru, nadväzovania na predchádzajúce výpovede.
	Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá	automatizácia základných pravopisných zručností		
			gramatický pravopis: pravopis predložiek s, so, z, zo		

			morfematický pravopis: pravopis pri spodobovaní hlások na hranici slov; pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien (v domácich a v prevzatých slovách)		
			sémantický pravopis: pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov – v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)		
	Metakognitívne procesy pri písaní textu	porozumieť zadaniu písomnej úlohy, vhodne si zvoliť tému a naplánovať základnú osnovu textu (úvod – jadro – záver).	plánovanie písania a jednoduché stratégie		

		vyhľadať informácie v jednoduchej detskej encyklopédii alebo knihe podľa obsahu/obrázkov; orientovať sa v školskej/triednej knižnici.	vyhľadávanie v knižnici a jednoduché vyhľadávanie informácií		
Vecná recepcia	Porozumenie textu a využitie získaných informácií	cieľavedome a samostatne počúvať a čítať primerane náročné texty	analytické počúvanie, čítanie rôznych žánrov textu		
		analyzovať úlohu pri porozumení čítaného a počúvaného textu	porozumenie súvislým textom na úrovni explicitných významov		
		porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu	porozumenie štruktúry textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu		
			rozlíšiť základné charakteristiky rôznych žánrov vecného textu a možnosti ich využitia		
	Vlastnosti textu	porovnať obsahové a jazykové znaky textov podľa zámeru	základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu		

		určiť a použiť nadväzovacie prostriedky v texte	základné vlastnosti textu – súdržnosť, nadväzovanie		
	Žánre vecného textu	orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu	rozlišovanie žánrov vecného textu podľa komunikačných oblastí		
		objasniť informácie a vyvodené súvislosti z textu a konfrontovať ich s vlastnými znanosťami a skúsenosťami	porozumenie odborným textom: interview, návod na použitie výrobku		
	Význam a funkcie jazyka	vyjadriť postoj k slovenskému jazyku a jeho používaniu	pochopenie jazyka ako komunikačného nástroja v škole a rodine		

	Komunikačné prostriedky a pravidlá	využiť pri porozumení textu morfológické, lexikálne a slovtvorné prostriedky	Morfologické prostriedky rozlišovanie ohybných a neohybných slovných druhov, základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená – konkrétne, abstraktné; slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená – akostné, vzťahové; príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny,, prehĺbenie znalostí o komunikačnej funkcii gramatických kategórií (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas,), skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania pravopisu pádových		

			koncoviek		
		rozlíšiť a pomenovať rôzne typy slov podľa ich použitia a štýlového zafarbenia	Lexikálne prostriedky pragmaticky príznakové slová: odborné termíny, expresívne slová		
			Slovotvorné prostriedky slovotvorba, slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie) slovotvorné prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ)		
			Syntaktické prostriedky vyjadrovanie syntaktických vzťahov v dvojčlennej vete (prisudzovací sklad)		

			Syntaktické prostriedky vyjadrovanie syntaktických významov vo vete (vetné členy) a ich úloha pri porozumení textu (prísudok, podmet)		

Zážitková recepcia					
Zážitková recepcia	Čítanie s porozumením	čítať a počúvať literárne texty rôznych žánrov s podporou učiteľa; porozumieť ich základnému obsahu a stručne vyjadriť vlastný názor	analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu		Tento cieľ patrí do základu práce s textom – je nadstavbovo zastrešený všetkými aktivitami v čítaní s porozumením.
			porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov		

		vyjadriť svoj názor na prečítaný text v jednoduchej diskusii, podporiť ho jedným príkladom z textu	zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie		
		rozpoznať základné žánre literatúry (napr. rozprávka, bájka, báseň) a ich základné znaky	identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností		
			porozumenie štruktúre textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu		
		porovnať jednoduché spracovanie známeho literárneho príbehu v texte a vo filme alebo v divadle	analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		

			poznávanie spracovaní umeleckého diela prostredníctvom divadelného, filmového a rozhlasového prevedenia		
Čítanie pre zážitok	zhodnotiť text na základe vlastných pocitov, prežívania		rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie – vlastná estetická skúsenosť z recepcie textu		
	recitovať krátky text s dôrazom na správnu výslovnosť a základnú intonáciu		prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností		

		jednoduchým spôsobom reprodukovať zážitok z čítania(čo čítal alebo videl a čo sa mu na tom páčilo)	zdieľanie zážitku z čítania a počúvania vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu		
		tvoriť krátke texty inšpirované príbehom – napr. iný záver, opis postavy, list hrdinov	diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		tiež nadväzuje na zážitok – tvorivá odpoveď čitateľa)
	Samostatný/sebavedomý čitateľ	vyberať si knihy podľa obľúbených tém a vysvetliť, čo ho na knihe zaujalo.	vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)		Rozvíjanie čitateľskej identity a samostatnosti je kontinuálne podporované vo všetkých ročníkoch tretieho cyklu. Žiaci si

			komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia		pravidelne vedú čitateľské portfólio, v ktorom reflektujú svoje zážitky z čítania, divadelných či filmových spracovaní a sledujú vlastný pokrok. Cieľavedome plánujú svoje čitateľské aktivity, formujú si čitateľský vkus a rozširujú spektrum preferovaných žánrov a autorov. Zároveň sa učia samostatne pracovať s knižničnými a digitálnymi zdrojmi, čím si budujú zručnosti pre trvalé samostatné čítateľstvo.
		čítať jednoduché diela slovenských a svetových autorov (aj v preklade), vie ich zaradiť podľa pôvodu.	spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek		

			poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etník žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí		
		poznať knižnicu, samostatne vybrať knihu a zaznamenávať si prečítané	sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel		
			analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
	Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	s pomocou učiteľa si uvedomiť, že text môže byť zdrojom poznania alebo zážitku	budovanie schopnosti vedome pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku		
		vyjadriť, čomu v texte nerozumie, a klásť jednoduché otázky	uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia		

			formulovanie odpovedí na otázky k textu a pokusy o tvorbu rôznych druhov otázok k textu – faktografické, induktívne, deduktívne, analytické a hodnotiace otázky		
		spojiť textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami a poznatkami	spájanie textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami, predstavami a s nadobudnutými poznatkami, prepájanie tém s reálnym životom		
		s pomocou učiteľa prispôbiť svoje čítanie jednoduchým odporúčaniam	uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia		

			využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí		
		stručne povedať, ako sa mu čítalo a čo sa mu páčilo	reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania		
			vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenia textu a poznania jeho štruktúry		

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TEMATICKÝ CELOK	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOT NOSTI	POZNÁMKY
Komunikačná interakcia	Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	rešpektovať používateľov iných jazykov a príslušníkov iných národov a kultúr	nácvik interakcie v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách		V tomto kroku sa žiaci prakticky učia, ako zvládnuť konkrétne situácie v komunikácii. Je to už praktická aplikácia poznatkov, ktoré získali v predchádzajúcich krokoch (chápanie situácie, pravidiel, vhodného použitia jazyka). Ide o zložitejší stupeň, pretože si žiada nielen poznanie, ale aj aktívne používanie pravidiel v praxi.
			viacjazyčné prostredie na Slovensku, chápanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov		Najvyšší stupeň v tomto tematickom celku. Žiak sa učí uvedomiť si a rešpektovať, že existujú aj iné jazyky a kultúry, a že tieto prinášajú špecifické

					komunikačné potreby a výzvy. Tu je potrebné, aby žiaci nielen pochopili pravidlá vlastnej komunikácie, ale aj rozvinuli empatiu a schopnosť vcítiť sa do situácie ľudí z iných kultúr.
		zapojiť sa do simulovaných rozhovorov a zohľadniť kultúrne a jazykové rozdiely v komunikácii	nácvik interakcie v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách (porovnávanie s interakciou v iných jazykoch).		
Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia		vecne a aktívne rozvíjať dialóg	nácvik kooperácie v dialógu (primerané informácie, pravdivosť, jasnosť)		Po osvojení zásad zdvorilosti nasleduje krok aktívnej komunikácie: ako odovzdávať informácie jasne, stručne, pravdivo. Ide o prvý praktický krok pri vedení dialógu
		uplatňovať zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti	pravidlá asertívnej komunikácie		Vyžaduje vyšší stupeň sebaregulácie a uvedomenia: žiak musí vedieť, ako jasne vyjadriť svoje názory a postoje, ale zároveň rešpektovať názory iných. Žiaci prechádzajú od pasívnej úctivosti k aktívnemu, no stále slušnému vyjadrovaniu.

		použiť asertívnu techniku v jednoduchej konfliktnej situácii	pravidlá asertívnej komunikácie, asertívne techniky a ich nácvik		
		navrhnuť možné riešenia konfliktu v skupinovej aktivite	hľadanie konštruktívnych riešení konfliktnej situácie		Komplexná zručnosť, ktorá predpokladá schopnosť empatie, kritického myslenia, sebakontroly a argumentácie zároveň. Žiak musí zvládnuť efektívnu a pokojnú komunikáciu aj v náročných situáciách.
		vyjadriť svoj pocit v spornom rozhovore a zvoliť primeranú reakciu	rozoznávanie a pomenovanie vlastných pocitov v konfliktnej situácii		Emocionálne najnáročnejšie: žiak musí vedieť identifikovať vlastné emócie, zvládať ich a primerane reagovať v situáciách, ktoré sú komunikačne náročné.
	Korešpondencia	používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie	formulácia jednoduchej úradnej žiadosti		Vyžaduje schopnosť nielen správneho pravopisu, ale aj správneho formulovania myšlienok, čím je mierne komplexnejšie ako samotný pravopis
		napísať jednoduchú úradnú žiadosť so základnými formálnymi náležitosťami			

	Komunikačné prostriedky a pravidlá	rozpoznať odborné slová v texte, nahradiť ich bežným výrazom; používa základnú tematickú slovnú zásobu pri písaní alebo hovorení	porozumenie a používanie tematickej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít		
		uplatňovať osvojené pravopisné pravidlá v komunikačnej interakcii	uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej interakcii		
Hovorená produkcia	Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	pripraviť a predniesť príležitostný rečnícky prejav	nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu		Predpokladá schopnosť základnej sebakontroly a schopnosť predniesť pripravený text.
	Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	príprava a prednes krátkeho prejavu, napr. príhovor		Menej komplexné: krátke, jasne formulované texty.
pripraviť a predniesť príhovor na školskom podujatí					

	Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavu seba aj iných	sebareflexia prezentovaného prejavu			
			analyzovanie a hodnotenie prejavu podľa vopred stanovených kritérií			
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	uplatňovať zvukové vlastnosti reči v hovorenom prejave	používať situačne vhodné pohybové a mimojazykové prostriedky	primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov		
				určiť komunikačný zámer, plánovať si štruktúru textu a používať základné stratégie ako brainstorming alebo pojmové mapy		porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu
	Písaná produkcia	Proces tvorenia textu	určiť komunikačný zámer, plánovať si štruktúru textu a používať základné stratégie ako brainstorming alebo pojmové mapy	porozumenie produkčnej úlohe a cieľu písania		

		vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný text s rôznym komunikačným zámerom	členenie obsahu písaného textu s využitím rôznych stratégií (osnova, grafické znázornenie štruktúry textu a pod.)		
Žánre písaného a obrazovo-písaného textu		zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru	tvorenie administratívnych a zážitkových textov (plagát, rozprávanie)		
		zohľadniť očakávania adresáta písaného textu	sebareflexia a úprava vlastného textu podľa komunikačného zámeru		
Komunikačné prostriedky a pravidlá		použiť jednoduché argumentačné prostriedky v ústnom prejave	na základnej úrovni využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov (príklady, citáty, frazémy, dôraz, gestá)		Predpokladá schopnosť analyticky a kriticky myslieť. Žiak si uvedomuje rozdiel medzi faktom, argumentáciou a osobným presvedčením. Ide o zložitejšiu úroveň, pretože vyžaduje kritické hodnotenie vlastných aj cudzích tvrdení.
Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu		uplatniť základné pravopisné pravidlá pri písaní	automatizácia pravopisu – gramatický pravopis: pravopis nominatívu jednotného a množného čísla pri zámenách a číslovkách, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pekný; písanie slov osobitne		

			a dovedna (číslovky a príslovky), etymologický pravopis: pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)		
	Metakognitívne procesy pri písaní textu	monitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie	porozumenie produkčnej úlohe a cieľu písania		
Vecná recepcia	Porozumenie textu a využitie získaných informácií	cieľavedome a samostatne počúvať a čítať primerane náročné texty	analytické počúvanie, čítanie rôznych žánrov textu		Tieto štandardy tvoria predstupeň k zložitejšiemu porovnávaníu a hodnoteníu informácií v 8. a 9. ročníku. Cieľom je, aby žiak dokázal samostatne narábať so základnými faktami a súvislosťami vo vecnom texte a využiť ich v praxi (v škole, doma, online...).
		získať základné fakty z bežného vecného textu (napr. článku, správy, návodu)	porozumenie explicitným informáciám, objasňovanie súvislostí v texte		

		vyvodiť jednoduché závery na základe explicitne uvedených informácií	jednoduché stratégie spracovania textu: podčiarkovanie, výpisky, sumarizácia		
Význam a funkcie jazyka		reflektovať jazyk ako spoločenský nástroj a kultúrne dedičstvo	jazyk ako nástroj identity a rešpekt k iným jazykom		
Vlastnosti textu		porovnať obsahové a jazykové znaky textov podľa zámeru	základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu		
			rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: informovať, objasniť, argumentovať, pre-svedčiť, zaujať, emocionálne pôsobiť		
Žánre vecného textu		orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu	rozlišovanie žánrov vecného textu podľa komunikačných oblastí		
Komunikačné prostriedky a pravidlá		využiť jazykové poznatky pri porozumení textu	využitie jazykových prostriedkov pri porozumení textu		
		identifikovať prisudzovací a určovací sklad v súvetí a vysvetliť ich význam v texte	Syntaktické prostriedky vyjadrovanie syntaktických vzťahov v dvojčlennej vete (prisudzovací/určovací sklad)		

			Morfologické prostriedky základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená – pomnožné; slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená – privlastňovacie; príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky – základné, radové, násobné; prehĺbenie znalostí o komunikačnej funkcii gramatických kategórií (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob), skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania pravopisu pádových koncoviek		
		využiť pri porozumení textu lexikálne prostriedky	Lexikálne prostriedky spôsobu obohacovania slovnej zásoby slovenčiny: nové slová v jazyku – preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky		

			Lexikálne prostriedky pragmaticky príznakové slová: odborné termíny, knižné a zastarané slová, expresívne slová, nespisovné slová		
	Metakognitívne procesy pri recepcii	zhromaždiť a spracovať informácie z viacerých zdrojov	upevňovanie stratégií učenia sa z textu (sumarizácia, anotácia)		
Zážitková recepcia	Čítanie s porozumením	samostatne čítať a počúvať literárne texty, vysvetliť hlavné myšlienky textu s využitím vlastných skúseností	analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu		
			porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov		
		diskutovať o texte, používať vhodné argumenty a opierať sa o konkrétne časti z textu	zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie		

			diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		
		určiť žáner a zámer textu, identifikovať základné stavebné prvky (napr. rozprávača, postavy, dej)	identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností		
			porozumenie štruktúre textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu		
		rozlišovať formy spracovania literárneho diela (kniha – film – rozhlas) a pomenúvať ich základné znaky	analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
			poznávanie spracovaní umeleckého diela prostredníctvom divadelného, filmového a rozhlasového prevedenia		

Čítanie pre zážitok	popísať, ako text zapôsobil, a spájať ho s vlastnou skúsenosťou.	rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie – vlastná estetická skúsenosť z recepcie textu		
	recitovať text s vyjadrením nálady alebo emócie, využívať jednoduché výrazové prostriedky	prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností		
	opísať konkrétnu scénu alebo postavu, ktorá vyvolala zážitok, a porovnávať s iným zážitkom	zdieľanie zážitku z čítania a počúvania		
		sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu		
		vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy		
tvoriť jednoduché príbehy, denníkové zápisy alebo listy, ktoré reagujú na prečítaný text	diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		tiež nadväzuje na zážitok – tvorivá odpoveď čitateľa)	

Samostatný/sebavedomý čitateľ	zdôvodniť výber knihy na základe žánru, anotácie alebo odporúčania spolužiakov	vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)		Rozvíjanie čitateľskej identity a samostatnosti je kontinuálne podporované vo všetkých ročníkoch tretieho cyklu. Žiaci si pravidelne vedú čitateľské portfólio, v ktorom reflektujú svoje zážitky z čítania, divadelných či filmových spracovaní a sledujú vlastný pokrok. Cieľavedome plánujú svoje čitateľské aktivity, formujú si čitateľský vkus a rozširujú spektrum preferovaných žánrov a autorov. Zároveň sa učia samostatne pracovať s knižničnými a digitálnymi zdrojmi, čím si budujú zručnosti pre trvalé samostatné čítateľstvo.
	porovnávať témy v knihách slovenských a zahraničných autorov	komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia		
	pravidelne navštevovať knižnicu, vedie si jednoduchý čitateľský záznam	spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek		

Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	samostatne pomenúvať, čo sa z textu naučil alebo čo v ňom prežil	poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etník žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí		
	formulovať otázky k nejasným častiam a pokúšať sa hľadať odpovede	sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel		
		analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
porovnávať tému textu so situáciami, ktoré pozná z osobnej skúsenosti	spájanie textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami, predstavami a s nadobudnutými poznatkami, prepájanie tém s reálnym životom			

		uplatňovať jednoduché stratégie (napr. podčiarkovanie, otázky na okraji textu) na zlepšenie porozumenia	uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia		
			využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí		
		hodnotiť, čo viedlo k porozumeniu textu a čo komplikuje porozumenie	reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania		
			vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenia textu a poznania jeho štruktúr		

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TEMATICKÝ CELOK	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Komunikačná interakcia	Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa jazyka, prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru	nácvik interakcie v rôznych simulovaných komunikačných situáciách (porovnávanie s interakciou v iných jazykoch)		
		rozlíšiť jazykové variety a zhodnotiť ich použitie v kontexte	situačné použitie nárečí a jazykových variet		
	Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	diskutovať v skupinách na aktuálne alebo odborné témy, s využitím rôznych druhov argumentov	rozlišovanie tvrdenia, argumentu a presvedčenia		Predpokladá schopnosť analyticky a kriticky myslieť. Žiak si uvedomuje rozdiel medzi faktom, argumentáciou a osobným presvedčením. Ide o zložitejšiu úroveň, pretože vyžaduje kritické hodnotenie vlastných aj cudzích tvrdení.

			používanie rôznych druhov argumentov a argumentačných techník		Žiak prechádza od rozlišovania k aktívnemu používaniu rôznych typov argumentácie. Je to komplexnejšia zručnosť, keďže žiaci už aktívne formulujú argumenty v rôznych situáciách.
		rozpoznať manipulatívne prvky a navrhnúť obrannú reakciu	identifikovanie manipulatívnej komunikácie a reakcia na ňu		Najvyšší stupeň kritickej komunikačnej kompetencie. Vyžaduje schopnosť nielen kriticky myslieť, ale aj efektívne reagovať na manipuláciu.
		dodržiavať pravidlá vecnej interakcie v internetovom prostredí	zapojenie do diskusného fóra na internet (pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého)		Žiak už musí vedieť efektívne diskutovať aj v online prostredí, čo vyžaduje dodatočné kompetencie ako digitálnu gramotnosť, etiketu online komunikácie, schopnosť regulovať svoje správanie aj bez priameho kontaktu.
	Korešpondencia	používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie	nácvik bežnej a úradnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu		Najzložitejšie: kombinuje schopnosti správneho písania, etiketu elektronickej komunikácie, technickú digitálnu gramotnosť a primeranú formálnosť.
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti	pravidlá spisovnej výslovnosti		

		využívať situačne vhodné komunikačné kanály	situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov		
		uplatňovať už osvojené pravopisné pravidlá v komunikačnej interakcii	uplatňovanie pravopisných pravidiel		
		porozumieť a s pomocou používať v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít tematickú a odbornú slovnú zásobu	porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania Interakčných aktivít		
Hovorená produkcia	Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	príprava vizuálnej zložky textu a jej úprava pri obrazovo-hovorenom texte		Žiaci spájajú jazykovú stránku s vizuálnou – jednoduché zručnosti, ktoré budujú pochopenie základných komunikačných techník.
			funkčné prepájanie jazykovej a obrazovej zložky		
			nácvik kultivovanej prezentácie obrazovo-hovoreného textu		Predpokladá schopnosť základnej sebakontroly a schopnosť predniesť pripravený text.

		prezentovať získané odborné informácie a objasňovať problémy	prezentovanie vlastného textu pred publikom		Najvyššia schopnosť v tejto oblasti, pretože žiak musí zvládnuť stres, kontrolovať prejav, reagovať na publikum.
Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu		prezentovať získané odborné informácie a objasňovať problémy	odborná informácia, interview s odborníkom, odborná prezentácia		
		pripraviť a predniesť presvedčací rečnícky prejav a využiť pri tom rôzne druhy argumentov	presvedčací (persuazívny) rečnícky prejav: vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta		Vyššia komplexnosť – vyžaduje argumentačné schopnosti, rétorické stratégie na presvedčenie poslucháčov.
Komunikačné prostriedky a pravidlá		rozpoznať sugestívne prostriedky a použiť ich v prejave na presvedčenie poslucháča	využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov (opakovanie, apel, rečnícka otázka)		
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu		využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov pri hodnotení prejavu	analyzovanie a hodnotenie obsahovej, kompozičnej, jazykovej, prednesovej a vizuálnej stránky prejavu podľa vopred		

			stanovených kritérií		
		rozpoznať a vyhodnotiť argumenty z počutého prejavu	počúvanie a analýza obrazovo-hovoreného prejavu		
Písaná produkcia	Proces tvorenia textu	samostatne tvoriť koncept a upravovať ho po obsahovej, kom-pozičnej a jazykovej stránke	tvorenie konceptu a jeho upravovanie po obsahovej, kompozičnej a jazykovej stránke		
		uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá	pravopisná korektúra pomocou jazykových slovníkov a korektorských značiek		
	Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	využiť písanie ako učebnú stratégiu a referovať o nadobudnutom poznaní	tvorenie odborných a úvahových textov		
		využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu	písomné vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresát		

	Komunikačné prostriedky a pravidlá	využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu	využívanie sugestívnej a argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov		
		zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru			
		vedome využívať zložené súvetia na vyjadrenie zložitých myšlienkových vzťahov	použitie jednoduchých a zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo-priestorových alebo logických vzťahov v texte		
	Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá	interpunkčný pravopis: písanie čiarky a ďalších interpunkčných znamienok		
Metakognitívne procesy pri písaní textu	analyzovať a hodnotiť text vzhľadom na komunikačný zámer a adresáta	analýza a hodnotenie štruktúry textu podľa zámeru a adresáta			
	využiť stratégie na spracovanie odborného textu				

Vecná recepcia	Porozumenie textu a využitie získaných informácií	aplikovať informácie z odborného alebo mediálneho textu v skupinovej diskusii alebo tvorbe	využitie spracovaných informácií z textu pri riešení učebných úloh a problémových situácií		Predpokladá schopnosť argumentovať, asertívne komunikovať a spolupracovať. Žiaci potrebujú zvládnuť všetky predošlé body, aby efektívne diskutovali v skupine. Zahŕňa schopnosť koordinácie a spolupráce s ostatnými.
		vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text, podporiť ho argumentmi a prezentovať v skupinovej diskusii	posúdenie pravdivosti a spoľahlivosti informácií na základe ich overovania a porovnávania vo viacerých zdrojoch		
	kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie				
	Vlastnosti textu	porovnať texty podľa kompozície a jazykových prostriedkov	porovnávanie textov podľa slohového postupu a jazykových prostriedkov		
Žánre vecného textu	orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí (mediálna, administratívna, odborná)	porozumenie odborným textom: rozhlasové a televízne populárno-náučné programy, webové stránky, prezentácie			

			porozumenie mediálnym textom: stručná a rozšírená správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor		
Význam a funkcie jazyka	vysvetliť význam viacjazyčnosti v spoločnosti	porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram	reflexia jazykovej situácie na Slovensku		
Komunikačné prostriedky a pravidlá	analyzovať štruktúru súvetia a vysvetliť jeho logické vzťahy		syntaktické prostriedky jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky logického členenia textu		
			lexikálne prostriedky analyzovanie slovnej zásoby podľa slohového postupu a komunikačného zámeru		

			slovotvorné prostriedky úloha slovotvorby pri porozumení odborných termínov a pri porozumení textu (slovotvorná stavba napovedá význam slova; slová z rovnakého slovotvorného hniezda sú prostriedkom súdržnosti textu		
			morfologické prostriedky základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená – konkrétne, abstraktné, pomnožné; slovesá; prídavné mená; príslovky; číslovky; zámená – osobné, privlastňovacie, ukazovacie, opytovacie		

	Metakognitívne procesy pri recepcii	využiť knižnice a informačné zdroje na učenie a prácu s textom	orientácia v informačných zdrojoch, knižniciach, katalógoch		

Zážitková recepcia					
Zážitková recepcia	Čítanie s porozumením	cieľavedome si vyberať literárne texty podľa osobného záujmu, porovnávať ich obsah a formovať svoj postoj.	analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu		
			porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov		
		diskutovať o rôznych interpretáciách textu a porovnávať svoje názory s ostatnými	zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie		

			diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		
		porovnávať žánre podľa štruktúry a účelu, hodnotiť ich pôsobenie na čitateľa	identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností		
			porozumenie štruktúre textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu		
		vyhodnotiť, ako sa líši spôsob rozprávania príbehu v rôznych médiách, a vysvetliť, prečo môže byť	analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		

		účinnok odlišný	poznávanie spracovaní umeleckého diela prostredníctvom divadelného, filmového a rozhlasového prevedenia		
	Čítanie pre zážitok	analyzovať, ako autor prostredníctvom štýlu alebo jazykových prostriedkov ovplyvňuje čitateľove emócie	rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie – vlastná estetická skúsenosť z recepcie textu		
		recitovať text s dôrazom na umelecký prednes a emocionálne pôsobenie na poslucháča	prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností		
		v písomnej alebo ústnej forme popísať zážitok z čítania, filmu či divadla, vyjadriť dojmy a hodnotenie	zdieľanie zážitku z čítania a počúvania		

			vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy		
			sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu		
		vytvárať originálny text, ktorý prepája motívy, postavy alebo myšlienky z rôznych diel	diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		tiež nadväzuje na zážitok – tvorivá odpoveď čitateľa)

	Samostatný/sebavedomý čitateľ	porovnávať knihy, ktoré čítal, a odporúčať ich s uvedením dôvodov a cieľovej skupiny čitateľov	vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)		Rozvíjanie čitateľskej identity a samostatnosti je kontinuálne podporované vo všetkých ročníkoch tretieho cyklu. Žiaci si pravidelne vedú čitateľské portfólio, v ktorom reflektujú svoje zážitky z čítania, divadelných či filmových spracovaní a sledujú vlastný pokrok. Cieľavedome plánujú svoje čitateľské aktivity, formujú si čitateľský vkus a rozširujú spektrum preferovaných žánrov a autorov. Zároveň sa učia samostatne pracovať s knižničnými a digitálnymi zdrojmi, čím si budujú zručnosti pre trvalé samostatné čitateľstvo.

		vyhľadávať diela rôznych etník a pomenúvať kultúrne odlišnosti v textoch	komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia		
		sledovať vlastný čitateľský pokrok, plánovať si čítanie a vyhľadávať knihy podľa záujmu	spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek		
	Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	vedome si stanoviť zámer, s akým text číta (napr. učiť sa, zabaviť sa, porozumieť autorovi)	poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etník žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí		
		kriticky reagovať na čítaný text – klásť hodnotiace a porovnávacie otázky	sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel		

			analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
		porovnávať tému textu so situáciami, ktoré pozná z osobnej skúsenosti	spájanie textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami, predstavami a s nadobudnutými poznatkami, prepájanie tém s reálnym životom		
		vyberať si čitateľskú stratégiu podľa druhu a náročnosti textu	uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia		
			využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí		

		reflektovať spôsob, akým porozumel štruktúre a obsahu textu	reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania		
			vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenia textu a poznania jeho štruktúr		

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TEMATICKÝ CELOK	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Komunikačná interakcia	Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	zhodnotiť úroveň komunikačnej primeranosti vo vlastnom aj cudzom vyjadrovaní	komunikačné činitele – hlbšie pochopenie ich vplyvu na výber jazykových prostriedkov		Cieľom 9. ročníka je <i>reflexia</i> a <i>sebauvedomenie</i> v oblasti komunikačných zvyklostí. Žiaci už nesimulujú, ale porovnávajú a hodnotia javy z reálneho života. Vhodné je prepojenie s mediálnou výchovou, občianskou náukou alebo etickou výchovou.
		identifikovať stereotypy v jazykovej komunikácii a zaujať k nim postoj	skúmanie a porovnávanie jazykových variet – ukážky, interpretácia významu		
	Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	oddržiavať pravidlá vecnej interakcie v internetovom prostredí	zapojenie do diskusného fóra na internete		

		reagovať kultúrne a vecne na online príspevok pod dohľadom dospelého			
		vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov	vyjadrenie názoru na spoločensky aktuálne témy		Vyžaduje nielen komunikačné, ale aj širšie spoločenské povedomie. Žiak musí vedieť analyzovať témy a prezentovať svoj názor jasne, zrozumiteľne a zodpovedne.
		spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve	hľadanie konštruktívnych riešení konfliktnej situácie		
		diskutovať v skupinách na aktuálne alebo odborné témy a uplatňovať pritom argumentačné zručnosti	rozoznávanie a zvládanie pocitov v konfliktnej situácii		

	Korešpondencia	napísať elektronický e-mail s dodržaním formálnych a jazykových náležitostí	nácvik bežnej a úradnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu			
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov	využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov			
Hovorená produkcia	Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	použiť vhodné stratégie pri príprave hovoreného prejavu	presvedčací rečnícky prejav			
		samostatne pripraviť a predniesť hovorený prejav/ presvedčací rečnícky prejav a využiť pritom rôzne druhy argumentov				
	Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií		príležitostný rečnícky prejav: slávnostný príhovor, moderovanie podujatia,		

		zhrnúť, zhodnotiť a využiť získané informácie	presvedčací (persuazívny) rečnícky prejav, vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresát		
		pripraviť a predniesť prejav, prípadne moderovať podujatie			
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	využiť jazykové slovníky a primerané znalosti jazykovedných pojmov pri tvorení prejavu	využívanie sugestívnej a argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov		
			primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov		
		porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby			
Písaná produkcia	Proces tvorenia textu	upraviť text po obsahovej, kompozičnej a formálnej stránke pomocou textového editora	pravopisná korektúra, úprava obrazovej a grafickej zložky v digitálnych komunikátoch		

	Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu	písomné vyjadrenie názoru na aktuálne témy s cieľom presvedčiť		
		vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom	tvorenie a vyplňanie administratívnych textov: plagát, úradné formuláre, prihláška, životopis		
			tvorenie odborných textov: odborná informácia, zhrnutie, anotácia, poster, prezentácia, návod na použitie výrobku		
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text	využitie rôznych nadväzovacích prostriedkov (konektorov)		
	Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá	etymologický a gramatický pravopis odborných a vlastných mien		
Metakognitívne procesy pri písaní textu	zhodnotiť silné a slabé stránky vlastného písomného prejavu a navrhnúť zlepšenia	reflexia textu vzhľadom na cieľ, slohový postup a adresáta			

		monitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie	monitorovanie priebehu zhromažďovania a triedenia vhodného jazykového materiálu		
	Reflexia písaného textu	využiť písanie ako učebnú stratégiu a referovať o nadobudnutom poznaní	využitie písania ako učebnej stratégie a vyjadrenie poznatkov		
Vecná recepcia	Porozumenie textu	využiť informácie z textu pri vlastnej tvorbe alebo vzdelávaní	využitie získaných informácií pri vlastnej tvorbe alebo učení		
		vyvodzovať z textu implicitné informácie prehlbujúce základné porozumenie textu samo-statne alebo s usmernením učiteľa			
	Žánre vecného textu	rozlíšiť rečnícke, odborné, mediálne žánre a ich funkcie	analyzovanie rečníckych a odborných žánrov vecného textu		
	Vlastnosti textu	použiť nadväzovacie prostriedky a dodržať logické usporiadanie textu	formálna a obsahová súdržnosť textu, nadväzovanie viet pomocou rôznych konektorov		

		porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu	porovnávanie textov podľa obsahu, slohového postupu a použitých jazykových prostriedkov		
	Význam a funkcie jazyka	vytvoriť pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram	pochopenie viacjazyčnosti, jazykovej identity a jazykových kultúr		
	Metakognitívne procesy pri recepcii	kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií	kritické posúdenie kvality a pravdivosti informácií		
Zážitková recepcia	Čítanie s porozumením	kriticky a samostatne čítať a počúvať náročnejšie literárne texty rôznych žánrov, interpretovať ich význam a reflektovať ich zmysel vo vzťahu k vlastnému životu.	analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov		

		kriticky argumentovať v diskusii o texte, využívať dôkazy a príklady z textu, uplatňovať rešpekt a nadhľad	zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie		
		analyzovať a hodnotiť žánrové formy literárnych textov a ich kompozíciu v kontexte autorovho zámeru a historickej situácie	diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		
			identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností		
			porozumenie štruktúre textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu		

		kriticky porovnávať spracovanie literárneho diela v rôznych médiách, hodnotiť ich umelecké a výpovedné kvality	analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
			poznávanie spracovaní umeleckého diela prostredníctvom divadelného, filmového a rozhlasového prevedenia		
	Čítanie pre zážitok	kriticky reflektovať emocionálny účinok textu, pomenúvať autorove zámery a vlastné hodnoty v interpretácii	rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie – vlastná estetická skúsenosť z recepcie textu		
		interpretovať text recitáciou s dôrazom na individualitu prejavu, vedome využívať pauzy, tempo a hlas			

		využívať reflexívne písanie alebo diskusiu na prepojenie vlastného zážitku s hodnotami a spoločenským kontextom	prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností		
		reflektovať literárny zážitok vlastnou tvorbou – využívať žánrové znaky, tvorivý jazyk, premyslenú štruktúru	zdieľanie zážitku z čítania a počúvania		
			vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy		
			sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu		

	Samostatný/sebavedomý čitateľ	kriticky hodnotiť výber svojej literatúry, rozvíjať si čitateľský vkus a aktívne inšpirovať ostatných k čítaniu	diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu		tiež nadväzuje na zážitok – tvorivá odpoveď čitateľa)

		reflektovať kultúrne pozadie autorov, rozumieť významu viacjazyčnosti a rozmanitosti v literatúre	vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)		Rozvíjanie čitateľskej identity a samostatnosti je kontinuálne podporované vo všetkých ročníkoch tretieho cyklu. Žiaci si pravidelne vedú čitateľské portfólio, v ktorom reflektujú svoje zážitky z čítania, divadelných či filmových spracovaní a sledujú vlastný pokrok. Cieľavedome plánujú svoje čitateľské aktivity, formujú si čitateľský vkus a rozširujú spektrum preferovaných žánrov a autorov. Zároveň sa učia samostatne pracovať s knižničnými a digitálnymi zdrojmi, čím si budujú zručnosti pre trvalé samostatné čitateľstvo.

		formovať si vlastný čitateľský profil, samostatne využívať knižnice a digitálne zdroje na obohacovanie svojho čítania	komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia		
	Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	kriticky reflektovať vlastný spôsob práce s textom a kombinovať poznanie aj zážitok z čítania	spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek		
		reflektovať obsah a formulovať vlastné námietky alebo alternatívy k postavám, udalostiam či autorovým názorom	poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etníc žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel		

		prepájať hlbšie významy textu so svojimi hodnotami, presvedčeniami a skúsenosťami	analyzovanie a hodnotenie rôznych foriem spracovania literárnych diel a námetov		
		vedome regulovať tempo, techniku a zámer čítania podľa vlastného cieľa alebo úlohy	uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia		
			využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí		
		kriticky zhodnotiť celý proces svojho čítania a popísať, ako sa zlepšuje v porozumení rôznych typov textov	reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania		
			vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenia textu a poznania jeho štruktúr		

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,

2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,

3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📱

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
- 3.

rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,

4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívit primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,

8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

1. Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.2 Predmet: Anglický jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Anglický jazyk sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Osvojenie si cudzieho jazyka má pre žiakov veľký význam, pre jeho komplexný rozvoj a ďalšie vzdelávanie. Pri rozvíjaní komunikácie v cudzom jazyku sa učia porozumieť vlastnej i cudzej kultúre a všímajú si rozdiely medzi kultúrami krajín. Žiaci si osvojujú počiatočné komunikačné jazykové zručnosti v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní aplikujeme prístup zameraný na žiaka. Žiaci si osvojujú jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré sú zamerané na reálny život. Žiakov vedieme k tomu, aby vedeli komunikovať a zapojiť sa do komunikačných jazykových činností (receptia, produkcia, interakcia). V rámci recepcie rozvíjame u žiakov schopnosť počúvania, čítania a porozumenia textu. Produkcia zahŕňa rozvíjanie vytvoriť text a interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu na veku primeranej úrovni.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvíjať gramotnostné schopnosti žiaka, ktoré sú dôležité v súčasnej informačnej spoločnosti. Dôraz sa kladie na postupné využívanie čoraz širšieho spektra mimoučebnicových textov a multimediálnych komunikátov so zámerom vyhľadávať, triediť a kriticky hodnotiť informácie a informačné zdroje. S tým súvisí rozvíjanie argumentačných zručností a schopnosti riešiť problémy. Zároveň je úlohou tretieho cyklu rozvíjať emočnú sebareguláciu žiaka a efektívnu spoluprácu a komunikáciu v kolektíve.

Ciele

- porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú
- zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu
- čítať s porozumením primerané súvislé texty
- vyhľadávať nové informácie, analyzovať a kriticky hodnotiť získané informácie
- iniciovať a zapojiť sa do základnej sociálnej interakcie v ústnej a písomnej forme
- komunikovať v situáciách vzťahujúcich sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú v ústnej a písomnej forme
- vyjadriť svoje myšlienky, názory a postoje na primeranej úrovni v ústnej a písomnej forme
- napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti
- byť motivovaný k učeniu sa cudzích jazykov
- vnímať a rešpektovať jedinečnosť iných kultúr a jazykov
- dosiahnuť komunikačnú úroveň A2

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 132 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Anglický jazyk umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Rodina a spoločnosť	-porozumieť jednoduchému textu-reagovať na jednoducho kladené otázky v prítomnom jednoduchom čase- rozprávať na tému môj deň, moje narodeniny s použitím dátumov a radových čísloviek.	-prítomný jednoduchý čas-klásť otázky YES/NO a WH- (Do you live near here? When do you go to school?)-požadovať a poskytnúť informácie s pomocou jednoduchých otázok a odpovedí-radové číslovky-dátum a mesiace v roku-opýtať sa a pomenovať narodeniny svojich blízkych (When is your birthday? My mum's birthday is on 2nd October)-príslovky frekvencie (always, usually, often, sometimes, never)-domáce práce-vyjadriť aké domáce práce robím a ako často (I often load the dishwasher. I never cook dinner.)	Čitateľská gramotnosť 👁️ 1,2,3 🌐 2	V rámci predmetu anglický jazyk možno jazykovú a komunikačnú gramotnosť ako doménovú aplikovať na celý výkonový a obsahový štandard. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. napr. : informačné tabule, osobný list, blahoželanie,

				pozdávka, e-mail, status, brožúra, reklama, reklamný materiál, opisy, úryvky z rozprávok a príbehov, úryvky z článkov a umeleckých textov, texty piesní, interview, podcasty, poznámky, komiksy a pod.
Príroda a životné prostredie	- porozprávať o činnostiach, ktoré sa práve dejú s použitím prítomného prítomného času-pomenovať zvieratá a ich mláďatá.- porovnať rozdiel medzi zámenom ako podmet a ako predmet.- porozumieť prečítanému textu na tému moje obľúbené zvieratko- napísať krátky text o zvieratku	-prítomný prítomný čas-prítomný jednoduchý čas-rozoznať činnosť zvierat zvyčajne/teraz (The goats eat grass. They are drinking water now.)-opísať zviera s použitím detailov-vyjadriť názor (najobľúbenejšie zviera)-sloveso must-porozprávať príbeh a reagovať naň	Enviromentálna gramotnosť 1,2,3,4	

Voľný čas a záľuby	- používať sloveso byť v minulom čase- rozprávať o činnostiach, ktoré sa udiali v minulosti- rozdiel medzi pravidelným a nepravidelným slovesom- viesť jednoduchý rozhovor o činnostiach z minulosti.- pomenovať problém	- minulý jednoduchý čas sloveso byť (WAS/WERE)- vyjadriť a opísať miesto pobytu s použitím frázových predložiek AT/ON/IN (I was at the wedding. They were on the beach.)- minulý jednoduchý čas pravidelné slovesá (-ed)- minulý jednoduchý čas nepravidelné slovesá (went, took, wrote...)- opísať miesto a činnosť s použitím detailov v minulom čase- napísať pohľadnicu z dovolenky	Spoločenskovedná gramotnosť 1,2,3,4 1,2,3	
Ľudské telo a starostlivosť o zdravie	- poznať rozdiel medzi počítateľným a nepočítateľným podstatným menom- rozumieť primeranému textu- zreprodukovať jednoduchý text- pýtať sa jednoduché otázky k danej téme	- počítateľné a nepočítateľné podstatné mená- rozdeliť do kategórií (fruit,vegetable,meat,drinks,other)- používanie some / any- otázky : How much ...?./ How many?- členy : a/ an , the- používanie : some / any a little/ a few- popísať ingrediencie a postup receptu	Interkultúrna gramotnosť - 1,2,3 1,2,3 1,2,3,4	

		-vyjadriť množstvo (a packet of, a bunch of, a slice of, a carton of, a pot of...)		
Krajiny,miesta a mestá	- porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk- jednoducho opísať miesta-identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu	-opísať miesto s použitím detailov-pomenovať miesta v exteriéri (hill,river,motorway,tunnel,field,harbour...)-Howotázky (How DEEP/HIGH/WIDE/LONG...?)-stupňovanie pravidelných prídavných mien (short-shorter-the shortest)-stupňovanie nepravidelných prídavných mien (good-better-the best)-prirovnania as.....as (as cold as ice)-pomenovať stav počasia (It's sunny/cloudy/foggy/raining...)-pomenovať svetové strany (North/South/East/West)-reálie The Great Britain, The USA-pomenovať základné informácie a fakty	Interkultúrna 1,2,3 1,2,3,4 1,2,3	

Komunikácia a jej formy	- porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne- stručne opísať svoje plány- spolupracovať na jednoduchých praktických úlohách (navrhnuť nápad, myšlienku)	- pomenovať druhy TV programov (a documentary, the news...) a filmov (thiller, romcom...)- používať vyjadrenie budúceho času GOING TO- vyjadriť návrh a reagovať naň (Shall we..? Why don't we....? Let's)	Sociálna a emocionálna gramotnosť 1,2,3 1,2,3,4 1,2,3,4	

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Rodina a spoločnosť	-porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne -porozumieť jednoduchým textom, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu	- sloveso „to be“ - minulý jednoduchý čas - prerozprávať sled udalostí v živote (I was born ..., I grew up..., I went to university...) -vyjadrenia o víkendech (I went to..., It was fantastic...) -rodinný strom, vzťahy v rodine (married, single...) -likes/dislikes - vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to, zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje	Jazyková a komunikačná Prierezové	V rámci predmetu anglický jazyk možno jazykovú a komunikačnú gramotnosť ako doménovú aplikovať na celý výkonový a obsahový štandard. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme.

				napr. : informačné tabule, osobný list, blahoželenie, pozvánka, e-mail, status, brožúry, reklama, reklamný materiál, opisy, úryvky z rozprávok a príbehov, úryvky z článkov a umeleckých textov, texty piesní, interview, podcasty, poznámky, komiksy a pod.
Veda a technika	- porozumieť krátkym príbehom, ktoré sú napísané jednoduchým jazykom- nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch- stručne opísať svoje plány- jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a	- will for future- predikovať budúcnosť pomocou spojení I think..., I don't think..., I hope...- will for decisions- reagovať v situáciách s okamžitým rozhodnutím (The phone is ringing. I'll take it.)- going to for intentions- rozlíšiť kedy predikujem a kedy mám zámerI will.../I'm going to....	Jazyková a komunikačná Prierezové	

	názory na témy osobného záujmu			
Príroda a životné prostredie	-vyhľadať v texte čísla, dátumy, názvy, vlastné mená a pod. a využiť ich na identifikáciu témy textu- postupovať podľa jednoduchého návodu doplneného obrázkami- identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu- zachytiť a porozumieť číselným a časovým údajom v jednoduchom texte	- minulý jednoduchý čas- minulý priebehový čas- porozprávať príbeh a reagovať naň- odlíšiť používanie minulých časov v konkrétnej situácii (While we were driving, we saw an accident)-prírodné javy (earthquake,avalanche,flood,eruption....)-časové pásma- identifikovanie podobností, odlišností a prienikov medzi vlastnou kultúrou a kultúrami iných národností a krajín v porovnaní s inými časovými pásmami	Jazyková a komunikačná Prierezové	
Krajiny, miesta a mestá	- porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk- pomocou základných výrazov dať pokyny, ako sa dostať z miesta X do miesta Y	-miesta v meste s použitím predložiek (on the square, in the museum, next to the statue...)-popísať cestu z bodu X do Y (Go along, Take the second turning left....)-určitý a neurčitý člen A,AN/THE-používať členy v správnom kontexte	Jazyková a komunikačná Prierezové	

	- predniesť krátku, vopred pripravenú, jednoduchú prezentáciu na známu tému- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií	- pamätihodnosti veľkomiest Londýn/New York- poznať základná informácie a fakty o mestách- prerozprávať príbeh z miesta s pomocou výrazov- THING/-BODY (something, nothing, anybody, somebody...)		
Multikultúrna spoločnosť	- porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk- porozumieť krátkym príbehom, ktoré sú napísané jednoduchým jazykom- používať rôzne typy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie) a komunikovať o sebe a iných ľuďoch, o ich činnostiach, miestach- jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a názory na témy osobného záujmu	- predprítomný čas- rozprávať o slávnych osobnostiach s použitím predprítomného času, čo dokázali (She has done a lot of work for charities.)- vyjadriť pomocou EVER/NEVER otázku a odpoveď čo som niekedy robil/nerobil (Have you ever...? I have never....)- reagovať pomocou predprítomného času, čo sa práve udialo /JUST (She has just leave her house.)	Jazyková a komunikačná Prierezové	

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	-nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch- postupovať podľa jednoduchého návodu doplneného obrázkami- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií- viesť jednoduchý telefonický rozhovor- spolupracovať na jednoduchých praktických úlohách	-vyjadrenia ako sa cítim po zdravotnej stránke (I'm tired, I'm cold, I've got headache, My back hurts....)-reagovať v rozhovore na vlastné pocity a pocity druhých-sloveso SHOULD/SHOULDN'T-dať radu druhej osobe -značky-pomenovať príkazy a zákazy-používať MUST/MUSTN'T/DON'T HAVE TO	Jazyková a komunikačná Prierezové	

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Voľný čas a záľuby	-opísať svoje aktivity, ľudí a miesta z oblasti svojho záujmu - stručne opísať svoje plány. -- odpovedať na otázky, sám ich klásť	-prítomný jednoduchý - prítomný priebehový čas -budúci čas will /going to -I think I will, I hope, I don't think I will	Čitateľská gramotnosť Interkultúrna gramotnosť 👁️ 1,2,3 🌐 1,2	V rámci predmetu anglický jazyk možno jazykovú a komunikačnú gramotnosť ako doménovú aplikovať na celý výkonový a obsahový štandard. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. napr. : informačné tabule, osobný list, blahoželanie, pozvánka, e-mail, status, brožúry, reklama, reklamný materiál, opisy, úryvky z rozprávok a príbehov, úryvky z článkov a

	názory na tému životného štýlu. -vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom súhlasom alebo nesúhlasom pomocou so/neither -jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore, vedieť dať radu, čo by mal /nemal dotyčný robiť a vedieť to zdôvodniť	-vyjadriť pocit – bolesť -predstaviť preferencie - čo mám/nemám rád -vyjadriť súhlas / nesúhlas	1,2,3 2 1,2	
Multikultúrna spoločnosť	-porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk -jednoducho opísať miesta, ľudí a činnosti, ktoré sa na miestach dejú -opísať pomocou prídavných mien, vecí a ľudí ako aj vie popísať vlastné pocity a pocity iných. rozlišuje prídavné mená pri opise	slovesné väzby (sloveso + sloveso v -ing tvare; sloveso + sloveso v neurčitku) There´s someone, something ...-ing. I can see/hear someone´s -ing. prídavné mená s koncovkou -ed, -ing	Interkultúrna gramotnosť Čitateľská gramotnosť Sociálno – emocionálna gramotnosť	

	požiadať iných o vykonanie činnosti, o ich pomoc, vie viesť dialóg s kladením jednoduchých požiadaviek	Could you ...? Would you mind...? -vedieť reagovať na príbeh o historickej postave -opísať miesto a činnosť, ktorá sa tam deje -opísať pocity vlastné aj iných -požiadať iných o pomoc, o vykonanie činnosti	📖 1,2,3 🌍 1,2,3 😊😊😊 1,2,5,6	
Príroda a životné prostredie	-nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch -predniesť krátku, vopred pripravenú, jednoduchú prezentáciu na danú tému -vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom -zachytiť a porozumieť číselným a časovým	-použitie definícií napr. Climate change is when the Earth is getting hotter. -trpný rod s použitím všetkých slovesných časov - The forests were cut down. The oceans are polluted. -otázky v trpnom rode - How much water is used...? -prirovnania - My legs feel like jelly. I've got butterflies in my stomach.	Vizuálna gramotnosť 👁 Environmentálna gramotnosť 🌱	

	údajom v jednoduchom texte -jednoduchým jazykom sa porozprávať s rovesníkmi, učiteľmi alebo inými ľuďmi o bežných témach a prostredníctvom nich vyjadriť svoje obavy	-What if ...? -opísať čo tvorí životné prostredie -vedieť pomenovať problémy životného prostredia -ochrana životného prostredia, kvíz -vyjadrenie obáv	1,2,3 1,2	
Rodina a spoločnosť	-porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne -nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch -vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom	frázové slovesá - run out of, bend down, jump on, eat up.. Prvá podmienková veta s IF+ will vedľajšie podmienkové vety slovesá a podstatné mená - argue/have an argument ... vyjadrenie úmyslu s neurčitkom - I went to the fridge to get some milk.	Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤝🤝🤝 Interkultúrna gramotnosť 🌍	

	-postupovať podľa jednoduchého návodu doplneného obrázkami		1-9 1	

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 132 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Anglický jazyk umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Rodina a spoločnosť	- jednoducho opísať ľudí, miesta a predmety- vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom- porozumieť krátkym príbehom, ktoré sú napísané jednoduchým jazykom- porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať	-opísať vzhľad a osobnosť ľudí pomocou prídavných mien (generous,friendly,honest...)-There´s something wrong...-komunikovať problém v obchode (pokazený tovar) Can I take..? Could I have...?-likes/dislikes	Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤗🤗 Interkultúrna gramotnosť 🌐	V rámci predmetu anglický jazyk možno jazykovú a komunikačnú gramotnosť ako doménovú aplikovať na celý výkonný a obsahový štandard. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v

	jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne - zrozumiteľne vyslovovať slová a vety a používať správnu intonáciu-jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a názory na témy osobného záujmu	-vyjadriť čo mám/nemám rád, čo uprednostňujem v oblasti športu (I adore...I don't mind.. I can't stand...) -klásť WH- otázky v rôznych slovesných časoch		printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. napr. : informačné tabule, osobný list, blahoželanie, pozvánka, e-mail, status, brožúry, reklama, reklamný materiál, opisy, úryvky z rozprávok a príbehov, úryvky z článkov a umeleckých textov, texty piesní, interview, podcasty, poznámky, komiksy a pod.
Vzdelávanie	-nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch-porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk-viest' jednoduchý telefonický rozhovor - zmeniť termín u lekára-jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a názory na témy osobného záujmu – budúceho vzdelávania	-pomenovať povolania-opísať dané povolania (A pilot is someone who flights a plane.)-čas a predložky času-používať čas a predložky času na vyjadrenie budúcnosti-používať WILL/GOING TO/prítomný priebehový čas na vyjadrenie svojich plánov, zámerov a spontánnych rozhodnutí-reagovať v telefonickom rozhovore na zmenu termínu u lekára	Čitateľská gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊😊😊 Občianska gramotnosť	

	-verbálne a neverbálne vyjadriť, že nerozumie, o čom sa hovorí	-I.podmienková veta -vzdelávania v USA a iných krajinách -rozprávať a porovnať vzdelávacie systémy v SR a v iných krajinách	1,2,3 2 1,2	
Príroda a životné prostredie	-vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom -porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne -zachytiť a porozumieť číselným a časovým údajom v jednoduchom texte -vyhľadať v texte čísla, dátumy, názvy, vlastné mená a pod. a využiť ich na identifikáciu témy textu -identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu	- sloveso WOULD - 2.podmienková veta -predpokladať reakciu v neočakávaných situáciách (If there was an earthquake, I would...) -varovné značenia -pomenovať varovné značenia a hroziace riziká -YOU MIGHT/YOU COULD -tvoriť podst.mená z prídavných mien (danger-dangerous...) -tvoriť podst.mená zo slovies (pollute-pollution...) -vyjadriť dôraz na silu (so...that/ so much...that)	Vizuálna gramotnosť Environmentálna gramotnosť 1,2,3 1,2	

		-tínedžeri a vreckové peniaze -rozprávať a porovnať rozdiely v získavaní a utrácaní vreckového	1,2,3,4 1	
Doprava a cestovanie	-porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk -vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom -identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu -jednoduchým jazykom sa porozprávať s rovesníkmi, učiteľmi alebo inými ľuďmi o bežných témach a praktických otázkach -komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií	-trpný rod vo všetkých slovesných časoch + s modálnymi slovesami -pomenovať v trpnom rode cestu produktu od jeho začiatku ku zákazníkovi (Grapes seeds are planted. They are watered.... When ripe, they are harvested...) -opísať vzhľad a lokáciu ubytovacej jednotky -kreatívne navrhnuť nezvyčajné miesta v oblasti cestovného ruchu -pomenovať services/facilities v ubytovaní -viesť dialóg pri kupovaní lístka na vlak/bus (Can I have a return ticket to...? What platform does the train leave..?)	Finančná gramotnosť Občianska gramotnosť Interkultúrna gramotnosť	

		-porovnať rozdiely medzi britskou a americkou angličtinou-pomenovať spôsob platenia (cash, paper notes, credit card...)	1 2	
Obchod a služby	-porozumieť jednoduchým textom, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu-vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom-verbálne a neverbálne vyjadriť, že sleduje, čo sa hovorí-zostaviť jednoduché osobné listy, e-maily a textové správy-stručne komentovať online príspevky iných-vyjadriť svoj postoj k téme	-priama a nepriama reč-prerозprávať reč druhej osoby v prítomnom aj minulom čase (She says, she is going... She said, she was going...)-nepriame otázky-používať reprodukciu YES/NO otázok-používať reprodukciu WH-otázok-odpovedať na správy-pomenovať obchody a služby v meste-opýtať sa nepriamou otázkou na miesto, alebo službu	Čitateľská gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť Občianska gramotnosť 1,2,3 2	

		(Do you know where the post office is?...)	🥰🥰🥰 1,2	

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť 👁️

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť 📖

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť 💻

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🧡💛💚

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

1. Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.3 Predmet: Nemecký jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete Anglický jazyk sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Osvojenie si cudzieho jazyka má pre žiakov veľký význam, pre jeho komplexný rozvoj a ďalšie vzdelávanie. Pri rozvíjaní komunikácie v cudzom jazyku sa učia porozumieť vlastnej i cudzej kultúre a všímajú si rozdiely medzi kultúrami krajín. Žiaci si osvojujú počiatočné komunikačné jazykové zručnosti v kontexte každodenných situácií blízkych životu žiakov. Vo vyučovaní aplikujeme prístup zameraný na žiaka. Žiaci si osvojujú jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré sú zamerané na reálny život. Žiakov vedieme k tomu, aby vedeli komunikovať a zapojiť sa do komunikačných jazykových činností (receptia, produkcia, interakcia). V rámci recepcie rozvíjame u žiakov schopnosť počúvania, čítania a porozumenia textu. Produkcia zahŕňa rozvíjanie vytvoriť text a interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu na veku primeranej úrovni.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je dosiahnuť komunikačnú úroveň A1 v druhom cudzom jazyku. Učenie sa druhého cudzieho jazyka v tomto cykle prispieva k ďalšiemu rozvíjaniu doménovej gramotnosti. Na konci tretieho cyklu žiak v druhom cudzom jazyku rozumie bežným jednoduchým hovoreným a písaným textom. Dokáže spontánne reagovať, získať a podať základné informácie o sebe a svojom okolí, opísať osoby, predmety a jednoduché aktivity tak, aby dokázal jednoducho komunikovať v ústnej aj písomnej forme. Učenie sa druhého cudzieho jazyka prispieva k

uvedomeniu si významu učenia sa cudzích jazykov pre praktický život žiaka a rozvíja jeho schopnosť vnímať a rešpektovať jazykovú a kultúrnu rozmanitosť spoločnosti.

Ciele

- porozumieť bežným každodenným výrazom a jednoduchým vetám a dokázať ich používať
- podať a sprostredkovať základné informácie o sebe a o svojom okolí
- získať informácie jednoduchými otázkami
- primerane reagovať na jednoduché otázky
- čítať s porozumením jednoduché texty
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a veciach osobného významu
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly, jasne a je pripravený hovoriacemu pomôcť
- byť motivovaný k učeniu sa ďalšieho cudzieho jazyka
- rozvíjať vlastnú viacjazyčnosť

7. – 9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TEMATICKÝ OKRUH	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	KOMPETENCIE (FUNKCIE JAZYKA), GRAMOTNOSTI	JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY
7. ročník Rodina a spoločnosť	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže porozumieť krátkym textom na témy vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže zrozumiteľne reprodukovať hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa. Dokáže poskytnúť základné informácie o sebe, spýtať sa na osobné údaje iných ľudí. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže nadviazať kontakt, pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa. Dokáže správne vytvoriť jednoduchú vetu s využitím správnej osoby a príslušného tvaru slovesa. Pozná čísla a chápe spôsob ich tvorby.	abeceda výslovnosť hlások a skupín hlások osobné zámená časovanie sloviess (prít. čas) haben, sein, wohnen, kommen, určitý a neurčitý člen, privlastňovacie zámená čísla 0 – 100 oznamovacia veta (prít. čas) opytovacia veta (prít. čas) opytovacie zámená prídavné mená v prísudku neurčitý člen v akuzatívne	Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu. Identifikovať niekoho. Jednoducho opísať osobu. Jazyková a komunikačná gramotnosť – vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu. Čitateľská gramotnosť – porozumieť textu, osvojiť si stratégie porozumenia textu	pozdravy, základné otázky a údaje: <i>Wie heißt du? Ich heiÙe... Wo wohnst du? Ich wohne in... Woher kommst du? Ich komme aus der Slowakei. Wie alt bist du? Ich bin ... Jahre alt.</i> členovia rodiny, osobné zámená v nominatívne, privlastňovacie zámená v nominatívne, SZ: kamarát/ka, spoluÙiak/čka, prídavné mená (zovňajÙok a charakter)
	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému.	opytovacie zámená jednotné a množné číslo podstatných mien záporný člen kein	Vyjadriť názor – zistiť a vyjadriť názor, vybrať si z ponúkaných možností (<i>Ja, das</i>	SZ: vyučovacie predmety, škola, pomôcky v škole, trieda, učiteľ/ka,

Vzdelávanie	<u>Produkcia:</u> Žiak dokáže pomenovať predmety v škole okolo seba. Dokáže predstaviť krátke, vopred pripravené prezentácie. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže v rozhovore reagovať na jednoduché otázky.	pravidelné stupňovanie prídavných mien nepravidelné stupňovanie prídavných mien nulový člen (školské predmety)	<i>stimmt. Ja, genau. Wie findest du...? Ich finde ...).</i> Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	zariadenie v škole, rozvrh hodín, hodina, učiť sa, W-Fragen, <i>gut, gern, viel</i> + prídavné mená súvisiace s témou, <i>ich finde</i>
Voľný čas a záľuby	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná. Dokáže porozumieť slovám, krátkym vetám a textom na tému. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Dokáže opísať aktivity ľudí z oblasti svojho záujmu. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže vyjadriť, čo robí rád a nerád. Dokáže klásť otázky a reagovať na otázky.	nulový člen zápor s nicht časové predložky modálne sloveso können	Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu (<i>Was machst du heute? Kannst du schwimmen?</i>). Opísať činnosť. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	SZ: záľuby, športy, aktivity voľného času, režim dňa, <i>gern, können</i>

Domov a bývanie	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže porozumieť krátkym textom na témy vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Dokáže porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže opísať seba, čo robí a kde žije. Dokáže pomenovať predmet, jeho polohu a opísať jeho vlastnosti. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže vytvoriť a prezentovať projekt o svojom bývaní.	príslovky miesta predložky s datívom predložky s akuzatívom predložky miesta s datívom a akuzatívom	Požadovať a poskytnúť informácie (napr. <i>Was hast du auf dem Tisch?</i>). Opísať miesto.	SZ: vybavenie domácnosti, miestnosti, predložky, dom/byt, bývanie v meste a na dedine
8. ročník Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže porozumieť krátkym textom k téme, identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach, z kontextu odhadnúť pravdepodobný význam slova. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže poskytovať informácie o veciach osobného významu (o svojich návykoch a zdravotnom stave). Dokáže pomenovať časti tela a vyjadriť svoje postoje k téme zdravý životný štýl. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže	modálne slovesá nultý člen (jedlo) tvorba slov s predponou un- a s príponou -los citoslovčia častice	Vyjadriť fyzickú bolesť. Predstaviť svoje preferencie.	SZ: ľudské telo, časti tela, vonkajšia charakteristika, jedlo, stravovanie, jedlá a nápoje počas dňa, druhy potravín, stravovacie návyky, starostlivosť o zdravie, životospráva, zdravé stravovanie, pohyb, modálne slovesá, <i>verstehen</i> , <i>noch einmal sagen</i> , <i>langsam</i> , <i>tun weh</i> ,

	vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. Žiak dokáže vytvoriť a prezentovať projekt zameraný na porovnanie zdravých a nezdravých potravín. Dokáže dať najavo, že nerozumie a požiadať ľudí, aby zopakovali, čo hovoria. Dokáže predviesť dialóg predstavujúci návštevu u lekára – dokáže komunikovať v situáciách vyžadujúcich si priamu výmenu informácií.		škodlivých látok a mať zdravé stravovacie návyky. Čitateľská gramotnosť - porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných významov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu.	<i>eigentlich, ruhig</i>
Príroda a životné prostredie	<u>Recepcia:</u> Žiak dokáže rozoznať známe názvy a slová na jednoduchých oznamoch. Dokáže identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže opísať prostredie, v ktorom žije. Dokáže správne používať interpunkčné znamienka (najmä výkričník). <u>Interakcia:</u> V rozhovore dokáže reagovať na jednoduché otázky a vymieňať si názory. Dokáže konať podľa pokynov.	rozkazovací spôsob slovesá s odlučiteľnou predponou slovesá s neodlučiteľnou predponou oznamovacia veta s modálnym slovesom, so slovesom s odlučiteľnou predponou príslovky času	Zaujať postoj – dať pokyn, príkaz, vyjadriť zákaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa. Korešpondovať – vhodne začať a ukončiť list/email, napísať list/email v rámci témy. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a	SZ: ročné obdobia, počasie, činnosti ľudí podľa ročného obdobia, zvieratá a rastliny (a starostlivosť o ne), príroda okolo nás, životné prostredie, znečistenie, <i>jetzt, dann</i>

			názory hovoreným a písaným jazykom. Environmentálna gramotnosť – rozvíjať pozitívny vzťah k ŽP a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby prispievajú k jeho ochrane.	
Doprava a cestovanie	<u>Recepcia:</u> Dokáže identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže opísať preferované spôsoby dopravy. Dokáže porovnať výhody a nevýhody jednotlivých druhov dopravy. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže požiadať o pomoc pri orientácii sa v cestovnom poriadku, dokáže poradiť. Dokáže prostredníctvom projektu/prezentácie opísať svoju cestu z domu do školy.	opytovacia veta: doplňovacie otázky, zisťovacie otázky vedľajšia veta s weil, dass predložky	Vyjadriť návrh a reagovať naň – požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poďakovať sa, ponúknuť pomoc. Vyjadriť názor. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	SZ: dopravné prostriedky, cesta do školy, cestovný poriadok
Krajiny, mestá a miesta	<u>Recepcia:</u> Dokáže identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Dokáže z kontextu odhadnúť pravdepodobný	nultý člen (krajiny) pomocné slovesá haben a sein v minulom čase (präteritum) orientácia v meste	Opísať miesto. Vyjadriť a zistiť želania a pocity. Predstaviť preferencie. Korešpondovať.	SZ: moja krajina, región, mesto, dedina, zaujímavé miesta, krajina, ktorej jazyk sa učím

	význam neznámeho slova. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže predstaviť krátku prezentáciu zameranú na tému s využitím präterita slovesa sein a modálneho slovesa. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách.		Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	a iné krajiny
9. ročník Obchod a služby	<u>Recepcia:</u> Dokáže odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže poskytovať informácie o veciach osobného významu. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže predstaviť krátku dialógy v rámci témy.	Pravidelné slovesá v minulom čase (perfektum) nepravidelné slovesá v minulom čase (perfektum) modálne slovesá požiadať odmietnuť	Finančná gramotnosť – porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	Nákupné zariadenia – názvy obchodov, komunikácia pri nakupovaní, platení, <i>bar, mit Karte, zahlen</i>, reštaurácia
Odievanie a móda	<u>Recepcia:</u> Dokáže odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže poskytovať informácie o veciach osobného významu. Dokáže opísať oblečenie ľudí,	Oznamovacia veta v perfekto s modálnym slovesom opísať a pomenovať časti oblečenia	Čitateľská gramotnosť - porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných významov cez vyvodzovanie	Základné druhy oblečenia, výber oblečenia podľa ročného obdobia, môj vkus

	pomenovať problém s oblečením. Dokáže pochopiť hlavnú myšlienku textu. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže viesť dialóg v simulovaných situáciách.		implicitných významov až po kritické hodnotenie textu. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	
Komunikácia a jej formy	<u>Recepcia:</u> Dokáže odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova. Dokáže určiť hlavný význam vypočutých dialógov. <u>Produkcia:</u> Žiak dokáže poskytovať informácie o veciach osobného významu. Dokáže pochopiť hlavnú myšlienku prečítaného textu. <u>Interakcia:</u> Žiak si dokáže potvrdiť informáciu a kľásť otázky, jednoduchými vetami vyjadriť svoje pocity a postoje.	podstatné mená a prídavné mená (bezpečný, nebezpečný, známy, neznámy...) vyjadriť názor na tému byť slávny, mať pozornosť médií, pomenovať výhody a nevýhody pomenovať aktivity a činnosti, ktoré som urobil/neurobil	Digitálna gramotnosť – využívať technológie bezpečne, na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom.	Komunikačné prostriedky – mobilný telefón, počítač, sociálne siete SZ: ne/bezpečný, ne/známy, vždy, nikdy
Multikultúrna spoločnosť	<u>Recepcia:</u> Dokáže odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova na základe kontextu. Dokáže určiť hlavný význam vypočutých dialógov.	opis miesta a činnosti, ktorá sa tam deje reakcia na príbehy o historických postavách	Spoločenskovedná gramotnosť – porozumieť podobným aj odlišným špecifikám ľudského	Sviatky, zvyky a tradície v rôznych rodinách, krajinách, význam učenia sa cudzích jazykov

	<u>Produkcia:</u> Žiak dokáže porozumieť textom opisujúcim ľudí, miesta, bežný život a kultúru – za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk. Dokáže opísať informácie, ktoré z textu získal. Dokáže pochopiť hlavnú myšlienku prečítaného textu. <u>Interakcia:</u> Žiak dokáže viesť dialóg s kladením otázok a jednoduchých požiadaviek.	opis národných zvykov a tradícií príbeh – opis sviatku v minulom čase	spoločenstva. Interkultúrna gramotnosť - rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí, citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí. Jazyková a komunikačná gramotnosť – porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom. Porozumieť jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.	

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobu hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom a fungovaniu ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,

4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercionalizáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤝🤗🤔

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

2. Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.1 Predmet: Matematika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika v predmete Matematika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V matematickom vzdelávaní sa primárne zameriavame na vytváranie príležitostí na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť, pestrosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia. Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie matematickej gramotnosti na elementárnej úrovni. Dôraz kladieme na získanie kompetencií, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, používania vhodných reprezentácií, logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, používať symbolický matematický jazyk, spoznávanie geometrických útvarov, orientáciu v priestore.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci disponovali rozvinutou matematickou gramotnosťou, primerane abstraktne uvažovali o pojmoch, vzťahoch a postupoch a mali osvojené matematické praktiky na takej úrovni, ktorá im umožňuje nielen samostatne riešiť, ale aj efektívne spolupracovať pri riešení zložitejších matematických úloh.

Ciele

- používať prirodzené, celé, racionálne a reálne čísla, operácie s číslami a ich vlastnosti v matematickom modelovaní problémov
- spoľahlivo pracovať s algebrickými výrazmi, rovnicami a nerovnicami, uvažovať o ich zmysluplnosti a význame v riešení úloh
- identifikovať náročnejšie vzťahy v číselných postupnostiach, nachádzať funkčné vzťahy v reálnych súvislostiach, použiť matematické nástroje na ich modelovanie a interpretáciu
- objavovať analógie v kombinatorických situáciách, vyhodnocovať pravdepodobnostné situácie v jednoduchých pokusoch, tvoriť jednoduché hypotézy, overovať ich a vyvodzovať závery
- používať a určovať jednoduché štatistické charakteristiky pri spracovaní a interpretácii údajov, diskutovať o chybných interpretáciách a ich vplyve na opis skutočnosti
- využívať polohové a metrické vlastnosti geometrických útvarov na riešenie zložitejších geometrických aj praktických úloh s využitím množín bodov s danou vlastnosťou
- konceptualizovať a zovšeobecňovať matematické situácie a skúsenosti z ich riešenia, hľadať alternatívne stratégie a využívať primerané argumenty na zdôvodnenie

6. – 9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

6. – 8. ročník

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

9.ročník

5 vyučovacích hodiny týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

6. ročník

KOMPONENT	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	MATEMATICKÉ PRAKTIKY	GRAMOTNOSTI
Čísla a operácie s číslami Prírodné čísla, vlastnosti a operácie	- riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou prírodných čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s prírodnými číslami	Aktívne pojmy: deliteľnosť, zvyšok po delení, prvočíslo, zložené číslo, násobok, deliteľ, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ Vzťahy: deliteľnosť prírodných čísel: kritériá deliteľnosti, zložené číslo ako súčin prvočísel; súdeliteľné a nesúdeliteľné čísla POSTUPY: Riešenie úloh s viacerými operáciami (aj pomocou digitálnych nástrojov) a aplikovanie poradia operácií s prírodnými číslami; objavovanie, používanie a overovanie kritérií deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100;	Matematické reprezentácie : používanie reprezentácií prírodných čísel (modely z reálneho sveta), používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie prírodných čísel; vhodné (grafické, symbolické) reprezentovanie čísla deliteľného, resp. nedeliteľného daným prírodným číslom. Matematické modelovanie : navrhovanie stratégie na riešenie problémov s využitím prírodných čísel a operácií s nimi aj s využitím ich vlastností a kritérií deliteľnosti	1, 2 6

		hľadanie najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa; rozklad prirodzeného čísla na súčin prvočísel.	prirodzených čísel; riešenie kontextových úloh s prirodzenými číslami a aplikačné úlohy s využitím najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : správne používanie terminológie pri opisovaní vlastností prirodzených čísel, argumentovanie kritéria deliteľnosti 2, 5, 10, 100 na kognitívne primeranej úrovni a na neformálnej úrovni odôvodnenie kritéria deliteľnosti 3 a 9.	
Čísla a operácie s číslami Racionálne čísla, vlastnosti a operácie	- vykonávať operácie vyžadujúce prepojenie viacerých vyjadrení racionálnych čísel a aplikovať ich pri riešení matematických a kontextových úloh, - zdôvodňovať vzťahy medzi rôznymi formami zápisu racionálnych čísel,	Aktívne pojmy: desatinné číslo, desatinná čiarka, celá a desatinná časť desatinného čísla, zlomok, čitateľ, menovateľ, zlomková čiara, spoločný menovateľ, základný	Matematické reprezentácie: aktívne používanie rôznych reprezentácií desatinných čísel, využívanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie racionálnych čísel.	2, 3 6

	- uvažovať o existencii racionálneho čísla a vysvetľovať prácu s racionálnymi číslami	tvár zlomku, desatinný zlomok Pasívne pojmy: periodické číslo, perióda, rozšírený tvar zlomku VZŤAHY: porovnanie a usporiadanie racionálnych čísel, ekvivalencia zlomkov, súvislosti medzi rôznymi vyjadreniami racionálnych čísel: zlomok a desatinné číslo. POSTUPY:porovnanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie kladných desatinných čísel, znázornenie desatinných čísel na číselnej osi, rozvinutý zápis čísla v desiatkovej sústave; vykonávanie aritmetických operácií s desatinnými číslami (súčet, rozdiel, súčin, podiel); objavenie periodických čísel a určovanie periódy;	Matematické modelovanie : analyzovanie a navrhovanie riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi racionálnymi číslami, vykonávanie aritmetických operácií s racionálnymi číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh; využívanie zaokrúhľovania, odhadu a približných hodnôt racionálnych čísel pri riešení aplikačných úloh; riešenie primeraných kontextových úloh z oblasti finančnej gramotnosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : čítanie, zapisovanie, grafické znázornenie racionálnych čísel a ich zaokrúhlených hodnôt; zdôvodnenie algoritmu	

			pre aritmetické operácie s racionálnymi číslami;	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	- matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc vo v obore prirodzených čísel ,- špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy ,- identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami,- využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: lineárna rovnica s jednou neznámou, ľavá a pravá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice, výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, Pasívne pojmy: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými, VZŤAHY: rovnosť a nerovnosť číselných výrazov, súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice POSTUPY: Určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/nerovnosti číselných a algebraických výrazov, aritmetické	Matematické reprezentácie. modelovanie súčtu a rozdielu mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov; modelovanie súčinu dvojčlena typu ako obdĺžnika so stranami a ; analogicky súčiny typu súčin dvojčlena atď.; výraz ako obsah štvorca so stranou resp. ; výraz ako obsah obdĺžnika so stranami a ; použitie vhodných pomôcok na reprezentáciu ekvivalentných úprav.. Matematické modelovanie: používanie symbolického jazyka pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu a pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych rovníc; navrhovanie vhodnej	1 6 1

		operácie s číselnými výrazmi; reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc s jednou neznámou a skúška správnosti;	stratégie riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych rovníc a ich úprav, overovanie riešenia; interpretovanie matematického modelu slovnej úlohy vyjadrenej rovnicou Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : slovná interpretácia výrazov a rovníc; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení výrazu, vo vyjadrení rovnice a o podmienkach riešiteľnosti úlohy; interpretovanie, obhajovanie a odôvodňovanie postupu a výsledku v kontexte riešenej situácie; diskutovanie o častých chybách pri použití algebrických identít (napríklad) a argumentácia s pomocou reprezentácií.	

Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Pokročilé kombinatorické postupy a nástroje	- strategicky uvažovať pri riešení kombinatorických situácií, - rozpoznávať analogické kombinatorické situácie v rôznych reprezentáciách a uplatňovať objavené pravidlá pri ich riešení - simulovať pravdepodobnostné situácie pomocou primeraných hier alebo pokusov, - určovať a zvažovať pravdepodobnosť udalostí pri opakovaných pokusoch - skúmať vzťah medzi teoretickou a experimentálnou pravdepodobnosťou	Pasívne pojmy: usporiadanie prvkov s opakovaním a bez opakovania Vzťahy: pravidlo súčinu a súčtu Postupy: Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií; systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria; objavenie pravidla súčtu a súčinu a aplikovanie pravidla pri určovaní počtu možností.	Matematické reprezentácie: rozhodovanie a výber vhodnej reprezentácie prvkov a ich usporiadania v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram). Matematické modelovanie: navrhovanie stratégie riešenia zložitejších kombinatorických situácií a ich konceptualizácia, vyhodnocovanie a aplikovanie podmienok pri usporadúvaní prvkov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : formulovanie a odôvodňovanie vlastného pravidla pre zistenie počtu objektov vybraných z daného súboru; používanie kvantifikátorov v komunikácii pri riešení	2 7 1, 2

			kombinatorických úloh, zdôvodňovanie ich významu a vplyvu na počet riešení úlohy.	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Pokročilé nástroje na prácu s údajmi	- prepájať súvislosti medzi údajmi z rôznych reprezentácií a modelov, - ilustrovať, predpovedať, porovnávať, analyzovať a interpretovať (primárne alebo sekundárne) štatistické dáta	Aktívne pojmy: údaj, hodnota, najmenšia (minimálna) a najväčšia (maximálna) hodnota, aritmetický priemer, medián, frekvenčná tabuľka/graf Pasívne pojmy: štatistika, štatistický súbor, štatistická jednotka a znak, dáta, štatistický prieskum, absolútna a relatívna početnosť Vzťahy: charakteristiky polohy (priemer, medián) a vzťahy medzi nimi a hodnotami v štatistickom súbore (neformálna úroveň), súvis priemernej absolútnej odchýlky s rozložením údajov v súbore Postupy:	Matematické reprezentácie: voľba vhodnej reprezentácie údajov a charakteristík na opis súboru údajov; porovnávanie rôznych znázornení dát (tabuľka, kruhový, stĺpcový a iné diagramy) daného súboru údajov. Matematické modelovanie modelovanie vplyvu vlastností výberu na výsledky štatistických výskumov; zostavenie, vyhodnotenie a prezentovanie jednoduchých štatistických prieskumov a odôvodnenie voľby metódy a krokov; využívanie vhodných/dostupných digitálnych nástrojov na spracovanie údajov.	1, 4 7 2 2, 3

		Vyhľadanie alebo doplnenie údajov v texte, tabuľke alebo diagrame; určovanie absolútnej a relatívnej početnosti; určovanie aritmetického priemeru, mediánu a rozhodovanie o vhodnosti ich použitia; výpočet priemernej absolútnej odchýlky a interpretácia jej významu ako charakteristiky súboru dát; tvorba frekvenčných tabuliek a grafov, aj využitím vhodného digitálneho nástroja; interpretácia získaných dát.	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia používanie jednoduchých pojmov matematickej štatistiky v komunikácii a argumentácii; diskutovanie, kritické posudzovanie a interpretovanie dostupných jednoduchých reprezentácií a vyhodnotenie údajov z bežného života; diskutovanie o reprezentatívnosti a veľkosti výberu na presnosť štatistického výskumu.	
Geometria Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	-uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov, -systematizovať planimetrické poznatky a	Aktívne pojmy: rovnoobežné a rôznoobežné priamky, uhol, ramená uhla, vrchol uhla; priamy, pravý, ostrý, tupý, uhol väčší ako priamy; os uhla; vrcholový, susedný, vnútorný a vonkajší uhol	Matematické reprezentácie: tvorba a využívanie reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou	1 7 1, 2, 4

	využiť skúsenosti z postupu riešenia jednoduchých geometrických úloh pri riešení praktických problémov - skúmať zložitejšie planimetrické situácie,	mnohouholníka; trojuholník (vrcholy, strany), pravouhlý, ostrohý a tupohý trojuholník; rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný trojuholník; základňa a ramená rovnoramenného trojuholníka, odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, významné prvky trojuholníka (výška, päta výšky, priesečník výšok), trojuholníková nerovnosť, štvoruholník, rovnobežník, pravouholník (štvorec, obdĺžnik), kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník ; mnohouholník; pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník; kružnica a kruh (stred, polomer, priemer) Vzťahy: Vzájomné polohy útvarov; súčet	rysovacích alebo softvérových nástrojov podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach; hľadanie útvarov so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Matematické modelovanie: používanie skúseností a poznatkov o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte; modelovanie reálnych problémov planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov, využívanie nástrojov na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovanie a využívanie výsledkov v reálnych súvislostiach; využívanie polohových a	

		vnútorných uhlov v trojuholníku a štvoruholníku; vzťah medzi vnútorným a vonkajším uhlom v trojuholníku, vlastnosti a vzťahy významných prvkov v trojuholníku; trojuholníková nerovnosť; vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu a dĺžky strán, veľkosti vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov. Postupy: Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; konštrukcia uhla;	metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: používanie terminológie rovinnej geometrie, diskutovanie o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov; diskutovanie a argumentovanie o podmienkach existencie geometrických útvarov, diskusia o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovné opisovanie a formálne zapisovanie postupu geometrickej konštrukcie a zdôvodnenie riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.	

		modelovanie a konštrukcia výšok a osí strán a objavenie, že každá trojica sa pretína v jednom bode (ortocentrum,); ortocentra geometrie; konštrukcie trojuholníka s využitím množín bodov danej vlastnosti, zdôvodnenie a využitie trojuholníkovej nerovnosti; konštrukcia pravidelného šesťuholníka; konštrukcia kružnice,		
Geometria Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	- uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, -objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy, -využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov,	Aktívne pojmy: kocka, kváder, vrchol, hrana, stena, sieť telesa, pohľad spredu, zhora a z boku, výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka, podstava, plášť Pasívne pojmy: Nárys, pôdorys, bokorys, teleso (jednoduché a zložené), hranol (kolmý, pravidelný, n-boký), Vzťahy:	Matematické reprezentácie : tvorba a používanie rôznych reprezentácií (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností; tvorba modelov sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru; tvorba a používanie	1 2, 4

		hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies. Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu; identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie	modelov zložených telies a stavieb z telies. Matematické modelovanie : riešenie úloh súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : aktívne opisovanie, pomenovanie a zaznamenanie jednoduchých a zložených telies v rôznych veľkostiach a polohách; komunikovanie o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch; interpretovanie rôznych záznamov telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.	

		vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete; určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.		
Geometria Pokročilé postupy merania a určovanie miery	- navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov, - zovšeobecňovať ich, -symbolicky vyjadrovať metrické závislosti, -riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov , - diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách, - využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu	Aktívne pojmy: veľkosť uhla, uhlomer, stupeň, minúta, obvod, jednotky dĺžky, obsah, jednotky obsahu (mm^2 , cm^2 , dm^2 , m^2 , km^2 , a, ha), jednotky povrchu (mm^2 , cm^2 , dm^2 , m^2 , km^2), jednotky hmotnosti (g, dg, kg, t). Pasívne pojmy: Výmera Vzťahy: vzťah medzi vrcholovými uhlami a susednými uhlami; vzťah medzi stupňami a minútami; vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami obsahu a ich premeny;	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie reprezentácií na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov; používanie vlastných a univerzálnych jednotiek, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov; používanie manipulácie alebo vhodných grafických reprezentácií na objavenie vzťahu pre	1 7 1, 2

	záverov, interpretáciu a argumentáciu	vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami hmotnosti; vzťah súčtu vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka; Postupy: Odhadovanie a určenie veľkosti daného uhla v stupňovej miere s presnosťou na stupne, konštrukcia uhla s danou veľkosťou; určenie súčtu a rozdielu veľkostí uhlov; určenie veľkosti susedného a vrcholového uhla k danému uhlu; prevody medzi stupňami a minútami a naopak; odvodenie a aplikovanie vzťahu o súčte veľkostí vnútorných uhlov v trojuholníku; výpočet veľkosti vnútorného alebo vonkajšieho uhla v trojuholníku, odhad a výpočet obvodu útvarov (rovnobežník, trojuholník,) úvahou a	súčet vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka a vzťahu medzi vnútornými a vonkajšími uhlami trojuholníka. Matematické modelovanie : vytváranie a riešenie geometrických situácií zameraných na proces merania, riešenie primeraných aplikačných úloh na určenie miery rovinných útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, aj s využitím premeny jednotiek; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : používanie správnej terminológie a symbolického jazyka v kontexte určovania miery rovinných a	

		aplikovaním odvodených vzťahov; odhad a výpočet obsahu útvarov (rovnoobežník, trojuholník,) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; premeny jednotiek hmotnosti a ich využitie v praxi.	priestorových útvarov; slovné interpretovanie a vysvetľovanie vzťahov súvisiacich s mierou a jednotkami miery; diskutovanie o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávanie nameraných hodnôt s predbežným odhadom i výpočtom, argumentácia o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.	
Geometria Skúmanie množín bodov v geometrii	- konceptualizovať a zovšeobecňovať geometrické činnosti vedúce ku vzniku množín bodov s danou vlastnosťou , - aplikovať ich pri riešení konštrukčných úloh v planimetrii , - uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií, -používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať	Aktívne pojmy: os úsečky, os uhla, Vzťahy: Spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (os úsečky, os uhla,) Postupy: Skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou (vrátane osi úsečky, osi uhla); konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (os úsečky,	Matematické reprezentácie : voľba a aplikovanie vhodnej reprezentácie množiny bodov danej vlastnosti (pomocou náčrtu, pravítka a kružidla alebo geometrického softvéru). Matematické modelovanie : využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh;	2, 4 1 1, 2

	vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov.	os uhla,) pomocou rysovacích nástrojov alebo geometrického softvéru.	aplikovanie znalosti o množinách bodov pri hľadaní riešení komplexnejších matematických a praktických úloh využitím vhodných nástrojov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: diskutovanie o množinách bodov s danou vlastnosťou a vysvetľovanie ich praktického významu; zovšeobecňovanie konštrukčných postupov na zostrojenie množín bodov s danou vlastnosťou; prepojenie geometrickej konštrukcie, jej slovného opisu a symbolického zápisu.	
Geometria Skúmanie zhodných a podobných zobrazení v rovine a ich vlastností	- uvažovať o zhodných zobrazeniach v rovine, o ich vlastnostiach a aplikovať ich pri riešení	Aktívne pojmy: osová a stredová súmernosť, stred súmernosti, os súmernosti, vzor a	Matematické reprezentácie: využívanie a tvorba reprezentácie zhodných a podobných útvarov	1, 2 2 1, 4

	úloh v praktickom aj geometrickom kontexte - uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií,- používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov- uvažovať o podobných zobrazeniach v rovine, o ich vlastnostiach ,- aplikovať ich pri riešení úloh v praktickom aj geometrickom kontexte,- uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií,- používať prevažne symbolické reprezentácie ,- vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov	obraz; osovo a stredovo súmerné útvary; zhodné a podobné trojuholníky, Pasívne pojmy: zhodnosť geometrických útvarov, podobnosť geometrických útvarov Vzťahy: vzťah medzi súmernosťou a zhodnosťou geom. útvarov, vety o zhodnosti trojuholníkov (sss, sus, usu), Postupy: Zhodné zobrazenia – rozhodovanie o zhodnosti rovinných útvarov; objavovanie podmienok pre zhodnosť trojuholníka pri zadaní troch strán, dvoch strán a jedného uhla, dvoch uhlov a jednej strany (manipuláciou alebo použitím geometrického softvéru); rozhodovanie o zhodnosti dvoch	(napr. zrkadlo, tlačiareň, lupa, digitálny geometrický systém) a uvažovanie o ich obmedzeniach a výhodách. Matematické modelovanie : navrhovanie postupov riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o zhodných a podobných zobrazeniach; tvorenie mozaík (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v rovine pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: zapisovanie a interpretovanie geometrických postupov vyžadujúcich využitie symetrií a škálovania (zväčšenie, zmenšenie);	

		trojuholníkov v rovine a aplikovanie viet o zhodnosti trojuholníkov v konštrukčných úlohách; identifikácia osovo a stredovo súmerných útvarov; určovanie vzorov a obrazov útvarov v osovej a stredovej súmernosti (bod, úsečka, trojuholník, štvoruholník, kružnica/kruh alebo iný jednoduchý útvar), určovanie stredu/osi v stredovej/osovej súmernosti; konštrukcia osovo a stredovo súmerného útvaru pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov; podobné zobrazenia – rozhodovanie o podobnosti útvarov, objavovanie podmienok pre podobnosť trojuholníkov na základe analógie s vetami o zhodnosti trojuholníkov;	vysvetľovanie podstaty zhodnosti a podobnosti a zdôvodňovanie riešení súvisiacich so zhodnými a podobnými zobrazeniami; diskutovanie o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach zhodných a podobných zobrazení.	

7. ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	MATEMATICKÉ PRAKTIKY	GRAMOTNOSTI
Čísla a operácie s číslami Racionálne čísla, vlastnosti a operácie	- vykonávať operácie vyžadujúce prepojenie viacerých vyjadrení racionálnych čísel a aplikovať ich pri riešení matematických a kontextových úloh, - zdôvodňovať vzťahy medzi rôznymi formami zápisu racionálnych čísel, - uvažovať o existencii racionálneho čísla a vysvetľovať prácu s racionálnymi číslami	Aktívne pojmy: desatinné číslo, desatinná čiarka, celá a desatinná časť desatinného čísla, zlomok, čitateľ, menovateľ, zlomková čiara, spoločný menovateľ, základný tvar zlomku, desatinný zlomok, zložený zlomok, percento (%), základ, počet percent, hodnota prislúchajúca počtu percent. Pasívne pojmy: periodické číslo, perióda; rozšírený tvar zlomku, prevrátený zlomok, zmiešané číslo; promile, úrok, jednoduché úrokovanie; úroková miera, pôžička, úver, vklad, debet, kredit,	Matematické reprezentácie: aktívne používanie rôznych reprezentácií desatinných čísel, zlomkov a percent; využívanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie racionálnych čísel. Matematické modelovanie : analyzovanie a navrhovanie riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi racionálnymi číslami, vykonávanie aritmetických operácií s racionálnymi číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh; využívanie zaokrúhľovania, odhadu	2, 3 6

		rozpočet, transakcia, istina, DPH. Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie racionálnych čísel; ekvivalencia zlomkov; súvislosti medzi rôznymi vyjadreniami racionálnych čísel: zlomok, desatinné číslo, percento. Postupy: zlomky – modelovanie zlomkov ako časti celku a ako počet prvkov časti celku, reprezentovanie zlomku ako čísla a ako operátora; tvorba ekvivalentných zlomkov; porovnávanie a usporiadanie zlomkov, zjednodušovanie zlomkov, rozširovanie zlomkov, úprava zloženého zlomku, úprava zmiešaného čísla na zlomok a opačne; uvažovanie a rozhodovanie, kedy má/nemá zlomok	a približných hodnôt racionálnych čísel pri riešení aplikačných úloh; riešenie primeraných kontextových úloh z oblasti finančnej gramotnosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : čítanie, zapisovanie, grafické znázornenie racionálnych čísel a ich zaokrúhlených hodnôt; zdôvodnenie algoritmu pre aritmetické operácie s racionálnymi číslami; diskutovanie o význame hodnôt vyšších ako 100 % a nižších ako 1 %, posudzovanie reálnych situácií o výhodnosti zliav.	

		zmysel; aritmetické operácie so zlomkami; výpočet zlomkovej časti z celku; zápis zlomkov v tvare desatinných čísel a naopak; odhad veľkosti zlomku a odhad výsledku aritmetickej operácie so zlomkami; percentá – určovanie 1 % ako stotiny základu a 1 promile ako tisíciny základu, určovanie a výpočet percent, základu, hodnoty prislúchajúcej počtu percent; výpočet výšky zľavy (resp. ceny po zľave), určovanie a výpočet ceny bez DPH a s DPH; čítanie a interpretácia údajov súvisiacich s počtom percent/promile z diagramov; výpočet istiny, úroku z danej istiny pri danej úrokovej miere; tvorba rozpočtu (rodinného, na výlet, oslavu a pod.).		

Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	- matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc vo všetkých číselných oboroch - špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy , - identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami (vo všetkých číselných oboroch), - využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: lineárna rovnica s jednou neznámou, ľavá a pravá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice, výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, Pasívne pojmy: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými, výraz s premennou v menovateli, Vzťahy: rovnosť a nerovnosť číselných výrazov, ekvivalencia algebraických výrazov, Postupy: Určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/nerovnosti číselných a algebrických výrazov, zjednodušovanie výrazov s premennými:	Matematické reprezentácie : použitie vhodných pomôcok na reprezentáciu ekvivalentných úprav. Matematické modelovanie: používanie symbolického jazyka pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu a pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych rovníc, ich úprav, overovanie riešenia; Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : slovná interpretácia výrazov a rovníc; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení výrazu, vo vyjadrení rovnice; interpretovanie, obhajovanie a odôvodňovanie postupu a výsledku v kontexte riešenej situácie; diskutovanie o častých	1 6 1

		vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc s jednou neznámou a skúška správnosti; tvorba číselných a algebraických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu.	chybách pri použití algebraických identít (napríklad) a argumentácia s pomocou reprezentácií.	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Pomer, úmernosti a postupnosti	- rozhodovať o podstate závislostí,- aplikovať priamu a nepriamu úmernosť v praktických situáciách a matematických úlohách,- vyjadrovať vzťahy medzi členmi postupností	Aktívne pojmy: postupnosť, člen postupnosti pomer, priama a nepriama úmernosť, Pasívne pojmy: prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, mierka mapy a plánu Vzťahy: zväčšenie/zmenšenie čísla/množstva vyjadrené zlomkom, desatinným číslom i percentom; vzťah medzi zmenou dĺžok strán, resp. hrán a vplyvom na obsah, obvod útvaru, prípadne povrch a objem telesa; priamo úmerné a	Matematické reprezentácie : rozoznávanie a používanie reprezentácií rôznych závislostí (úmernosti, postupnosti) a práca s reprezentáciami pomeru (mapy, plány). Matematické modelovanie : navrhovanie stratégie a riešenie kontextových úloh na priamu a nepriamu úmernosť a primerané slovné úlohy na pomer, praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy aj za pomoci digitálnych technológií.	1 5 2

		nepriamo úmerné závislosti; vzťahy medzi členmi postupnosti. Postupy: Rozdeľovanie, zväčšovanie a zmenšovanie čísla/množstva v danom pomere; zisťovanie skutočnej veľkosti/vzdialenosti využitím mierky mapy a plánu; tvorba jednoduchého plánu s využitím vhodnej mierky; rozhodovanie o vzťahu priamej a nepriamej úmernosti, čítanie a použitie údajov z grafu alebo z tabuľky priamej a nepriamej úmernosti, zostrojenie grafu priamej úmernosti, zostavenie tabuľky závislosti; objavovanie a aplikovanie metód na výpočet priamej a nepriamej úmernosti, objavovanie pravidiel zložitejších postupností (obrázkové, číselné) a	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : ústne vyjadrovanie podstaty závislostí; zapisovanie, symbolické a grafické vyjadrovanie závislostí a vytváranie ich kontextu; vysvetľovanie významu a použitie pomeru na mapách a vysvetlenie činnosti súvisiacej s tvorbou a použitím plánov.	

		doplnenie chýbajúcich členov.		
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Pokročilé kombinatorické postupy a nástroje	- strategicky uvažovať pri riešení kombinatorických situácií,- rozpoznávať analogické kombinatorické situácie v rôznych reprezentáciách a uplatňovať objavené pravidlá pri ich riešení- simulovať pravdepodobnostné situácie pomocou primeraných hier alebo pokusov,- určovať a zvažovať pravdepodobnosť udalostí pri opakovaných pokusoch- skúmať vzťah medzi teoretickou a experimentálnou pravdepodobnosťou	Pasívne pojmy: usporiadanie prvkov s opakovaním a bez opakovania Vzťahy: pravidlo súčinu a súčtu Postupy: Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií; systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria; objavenie pravidla súčtu a súčinu a aplikovanie pravidla pri určovaní počtu možností.	Matematické reprezentácie: rozhodovanie a výber vhodnej reprezentácie prvkov a ich usporiadania v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram). Matematické modelovanie: navrhovanie stratégie riešenia zložitejších kombinatorických situácií a ich konceptualizácia, vyhodnocovanie a aplikovanie podmienok pri usporadúvaní prvkov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : formulovanie a odôvodňovanie vlastného pravidla pre zistenie počtu objektov	2 7 1, 2

			vybraných z daného súboru; používanie kvantifikátorov v komunikácii pri riešení kombinatorických úloh, zdôvodňovanie ich významu a vplyvu na počet riešení úlohy.	
Geometria Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	-uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov, -systematizovať planimetrické poznatky a využiť skúsenosti z postupu riešenia jednoduchých geometrických úloh pri riešení praktických problémov - skúmať zložitejšie planimetrické situácie,	Aktívne pojmy: rovnobežné a rôznobežné priamky, uhol, ramená uhla, vrchol uhla; priamy, pravý, ostrý, tupý, uhol väčší ako priamy; os uhla; vrcholový, susedný, striedavý a súhlasný uhol, vnútorný a vonkajší uhol mnohouholníka; trojuholník (vrcholy, strany), pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník; rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný trojuholník; základňa a ramená rovnoramenného trojuholníka, významné	Matematické reprezentácie : tvorba a využívanie reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach; hľadanie útvarov so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Matematické modelovanie : používanie skúseností a poznatkov o rovinných útvaroch pri návrhu	1 7 1, 2, 4

		prvky trojuholníka (výška, päta výšky, ťažnica, ťažisko, priesečník výšok), trojuholníková nerovnosť, štvoruholník, rovnobežník, pravouholník (štvorec, obdĺžnik), kosoštvorec, kosodĺžnik, (mnohouholník; pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník; kružnica a kruh (stred, polomer, priemer) Pasívne pojmy: odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, Vzťahy: súčet vnútorných uhlov v trojuholníku a štvoruholníku; vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov; ťažnica a vzdialenosť ťažiska od strany a vrcholu (deliaci pomer); vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu a dĺžky strán, veľkosti	stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte; modelovanie reálnych problémov planimetrickeho charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov, využívanie nástrojov na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovanie a využívanie výsledkov v reálnych súvislostiach; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: používanie terminológie rovinnej geometrie, diskutovanie o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov; diskutovanie a	

		vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov; Postupy: Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; identifikácia súhlasných a striedavých uhlov a ich využitie pri riešení geometrických úloh; modelovanie a konštrukcia výšok a ťažníc a osí strán a objavenie, že každá trojica sa pretína v jednom bode (ortocentrum, ťažisko); skúmanie možných polôh ťažiska, ortocentra konštrukcia	argumentovanie o podmienkach existencie geometrických útvarov, diskusia o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovné opisovanie a formálne zapisovanie postupu geometrickej konštrukcie a zdôvodnenie riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.	

		štvoruholník; konštrukcia výšok a ďalších významných prvkov v štvoruholníku, konštrukcia pravidelného šesťuholníka;		
Geometria Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	- uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, - objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov,	Aktívne pojmy: kocka, kváder, vrchol, hrana, stena, výška telesa, podstava, plášť, sieť telesa; pohľad spredu, zhora a z boku. Pasívne pojmy: teleso (jednoduché a zložené), nárys, pôdorys a bokorys. Vzťahy: Hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies. Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie rôznych reprezentácií (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností; tvorba modelov sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru; tvorba a používanie modelov zložených telies a stavieb z telies. Matematické modelovanie : riešenie úloh súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a	1 2, 4

		inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu; identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete; určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.	trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : aktívne opisovanie, pomenovanie a zaznamenanie jednoduchých a zložených telies v rôznych veľkostiach a polohách; komunikovanie o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch; interpretovanie rôznych záznamov telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.	

Geometria Pokročilé postupy merania a určovanie miery	- navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov, - zovšeobecňovať ich, - symbolicky vyjadrovať metrické závislosti, - riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov , - diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách, - využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: povrch a objem telies (kocka, kváder), jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2), jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, ml, dl, l, hl), jednotky hmotnosti (g, dg, kg, t). Pasívne pojmy: Výmera Vzťahy: vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami obsahu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{dm}^3$); vzťahy medzi jednotkami hmotnosti; Postupy: odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; premeny jednotiek objemu a ich využitie v praxi.	Matematické reprezentácie : tvorba a používanie reprezentácií na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov; používanie vlastných a univerzálnych jednotiek, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov; Matematické modelovanie : vytváranie a riešenie geometrických situácií zameraných na proces merania, riešenie primeraných aplikačných úloh na určenie miery priestorových útvarov (objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek;	1 7 1, 2

			Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: používanie správnej terminológie a symbolického jazyka v kontexte určovania miery priestorových útvarov; slovné interpretovanie a vysvetľovanie vzťahov súvisiacich s mierou a jednotkami miery; diskutovanie o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávanie nameraných hodnôt s predbežným odhadom i výpočtom, argumentácia o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.	

8. ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	MATEMATICKÉ PRAKTIKY	GRAMOTNOSTI
Čísla a operácie s číslami Celé čísla, vlastnosti a operácie	- riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou celých čísel s využitím ich vlastností - aplikovať operácie s celými číslami	Aktívne pojmy: kladné a záporné celé číslo; opačné čísla, absolútna hodnota Vzťahy: porovnávanie a usporiadanie celých čísel; priorita operátorov; aritmetické operácie s celými číslami. Postupy: Znázorňovanie a určovanie celých čísel na číselnej osi; určovanie opačných celých čísel; porovnávanie a usporiadanie celých čísel; aplikovanie a vysvetľovanie pamäťových, písomných a elektronických algoritmov aritmetických operácií s celými číslami (sčítanie, odčítanie,	Matematické reprezentácie : používanie reprezentácie celých čísel (modely z reálneho sveta); používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie celých čísel. Matematické modelovanie : navrhovanie stratégie a riešenie aplikačných úloh s využitím (kladných a záporných) celých čísel, ich vlastností a operácií s nimi, vykonávanie skúšky správnosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : čítanie a zapisovanie celých čísel; správne	2 6

		násobenie, delenie); určenie absolútnej hodnoty celého čísla a objavenie jej geometrického významu.	používanie terminológie a opis vlastností celých čísel v diskusiách a písomnej komunikácii; hľadanie, zdôvodnenie a oprava chyby vo výpočtovom postupe s celými číslami.	
Čísla a operácie s číslami Reálne čísla, vlastnosti a operácie	- integrovať poznatky a skúsenosti z rôznych číselných oborov, - modelovať problémové situácie pomocou vybraných reprezentácií reálnych čísel a - využívať matematický aparát a digitálne nástroje na riešenie problémov v rôznych oblastiach života, - využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: číslo π , Pasívne pojmy: druhá a tretia mocnina a odmocnina Vzťahy: Súvis mocnín čísla 10 s predponami; vzťahy medzi reprezentáciami druhej a tretej mocniny (obsah štvorca, kruhu, objem kocky). Postupy: práca s mocninami čísla 10,	Matematické reprezentácie : používanie rôznych reprezentácií reálnych čísel (vrátane miesta na číselnej osi s danou presnosťou); využívanie geometrickej reprezentácie druhej/tretej mocniny/odmocniny a čísla π . Matematické modelovanie : riešenie aplikačných úloh s využitím reálnych čísel a ich vlastností a aplikovanie operácii s reálnymi číslami; využívanie odhadu a približných hodnôt pri riešení praktických úloh.	4 6 2

			Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : čítanie a zapisovanie druhej a tretej mocniny ľubovoľného prirodzeného čísla; používanie rôzneho vyjadrenia reálnych čísel v komunikácii a diskusiiach pri riešení problémov.	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	- matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc vo všetkých číselných oboroch- špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy ,- identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami (vo všetkých číselných oboroch),- využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové	Aktívne pojmy: lineárna rovnica s jednou neznámou, ľavá a pravá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice, výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, Pasívne pojmy: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými, výraz s premennou v menovateli, podmienka riešiteľnosti Vzťahy:	Matematické reprezentácie : modelovanie súčtu a rozdielu mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov; modelovanie súčinu dvojčlena typu ako obdĺžnika so stranami a ; analogicky súčiny typu súčin dvojčlena a trojčlena atď.; výraz ako obsah štvorca so stranou resp. ; výraz ako obsah obdĺžnika so stranami a ; použitie vhodných pomôcok na reprezentáciu ekvivalentných úprav.	1 6 1

	operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	rovnosť a nerovnosť číselných výrazov, súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice, podmienka pre výraz s premennou v menovateli; ekvivalencia algebraických výrazov, súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice. Postupy: Určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/nerovnosti číselných a algebraických výrazov, určovanie, kedy má/nemá výraz zmysel; aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi; modelovanie súčtu, rozdielu a súčtu mnohočlenov; použitie analógií s operáciami so zlomkami pri súčte, pri rozdieli a pri súčine lomených výrazov; zjednodušovanie výrazov	Matematické modelovanie : používanie symbolického jazyka pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu a pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych rovníc; navrhovanie vhodnej stratégie riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych rovníc a ich úprav, overovanie riešenia; interpretovanie matematického modelu slovnej úlohy vyjadrenej rovnicou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : slovná interpretácia výrazov a rovníc; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení výrazu, vo vyjadrení rovnice a o podmienkach riešiteľnosti úlohy; interpretovanie,	

		s premennými: roznásobovanie zátvoriek, vynímanie pred zátvorku; reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc s jednou neznámou a skúška správnosti; tvorba číselných a algebrických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu.	obhajovanie a odôvodňovanie postupu a výsledku v kontexte riešenej situácie; diskutovanie o častých chybách pri použití algebrických identít (napríklad) a argumentácia s pomocou reprezentácií.	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Riešenie zložitejších pravdepodobnostných situácií	- simulovať pravdepodobnostné situácie pomocou primeraných hier alebo pokusov, -určovať a zvažovať pravdepodobnosť udalostí pri opakovaných pokusoch a skúmať vzťah medzi teoretickou a experimentálnou pravdepodobnosťou	Aktívne pojmy: udalosť, istá, možná a nemožná udalosť, pravdepodobnosť Pasívne pojmy: doplňková pravdepodobnosť, experimentálna a teoretická pravdepodobnosť Vzťahy: vzťah medzi experimentálnou a teoretickou pravdepodobnosťou (na primeranej kognitívnej úrovni); udalosť a k nej	Matematické reprezentácie: narábanie s modelmi a vytváranie jednoduchých modelov pre nemožné, možné a isté udalosti, tiež pre veľmi nepravdepodobné a veľmi pravdepodobné udalosti; využívanie vhodných grafických reprezentácií (Vennov diagram, strom) pre určenie pravdepodobnosti pri jednoduchých a opakovaných pokusoch.	1 7 6 1

		doplňková udalosť; pravdepodobnosť a k nej doplňková pravdepodobnosť. Postupy: Vykonávanie jednoduchých pokusov (hier) a pozorovanie pravdepodobnosti udalosti v závislosti od počtu pokusov; porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti; určenie pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov; určenie doplnkovej pravdepodobnosti.	Matematické modelovanie : zovšeobecnenie pozorovaných postupov do jednoduchých pravidiel; zostavovanie matematického modelu jednoduchej pravdepodobnostnej reálnej situácie, ktorú možno simulovať; využívanie poznatkov o pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov a ich opakovania pri tvorbe jednoduchých hypotéz a ich overovania; sledovanie informácií s pravdepodobnostným charakterom v bežnom živote a ich konfrontácia so skutočnosťou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: formulovanie odhadov pravdepodobnosti a diskutovanie o priebehu a výsledku pravdepodobnostných	

			situácií v jednoduchých pokusoch a hrách; vyjadrovanie pravdepodobnosti pre výrazy používané v bežnom jazyku (asi, určite, možno, zriedka a pod.) a diskusia o subjektívnom vnímaní týchto výrazov.	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Základy práce s funkciami a lineárna funkcia	- skúmať lineárne funkcie, - orientovať sa v tabuľkách, grafoch a symbolických predpisoch lineárnych funkcií a využívať ich na modelovanie a riešenie matematických a praktických problémov,	Aktívne pojmy: súradnicové osi, súradnice bodu, Pasívne pojmy: pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine, funkcia, funkčná hodnota, lineárna funkcia, graf funkcie; lineárna závislosť Vzťahy: najväčšia, najmenšia, nulová hodnota; bod na grafe a vzťah medzi jeho prvou a druhou súradnicou. Postupy: Používanie pravouhlej súradnicovej sústavy na znázornenie bodov	Matematické reprezentácie: používanie pravouhlej súradnicovej sústavy ako univerzálneho modelu na znázornenie bodov a funkčných závislostí; Matematické modelovanie: navrhovanie stratégie a riešenia úlohy s využitím jednoduchých funkčných závislostí a interpretovanie výsledkov, riešenie aplikačných úloh s využitím funkčných závislostí a pozorovanie priebehu funkcie.	1, 2 6 5

		(daných súradnicami), úsečiek alebo mnohouholníkov; doplnenie chýbajúcej súradnice bodu vyznačeného v súradnicovej sústave;	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : ústne, písomné, symbolické a grafické vyjadrovanie funkčných vzťahov, vytváranie ich kontextu; zovšeobecňovanie a argumentovanie lineárnej závislosti.	
Geometria Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	-uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov, -systematizovať planimetrické poznatky a využiť skúsenosti z postupu riešenia jednoduchých geometrických úloh pri riešení praktických problémov - skúmať zložitejšie planimetrické situácie,	Aktívne pojmy: pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník; rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný trojuholník; odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, významné prvky trojuholníka (výška, päta výšky, ťažnica, ťažisko, priesečník výšok), rovnobežník, pravouholník (štvorec, obdĺžnik), kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník (pravouhlý, rovnoramenný, všeobecný), základňa,	Matematické reprezentácie : tvorba a využívanie reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach; hľadanie útvarov so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Matematické modelovanie :	1 7 1, 2, 4

		rameno, výška lichobežníka; mnohoúholník; pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník; kružnica a kruh (stred, polomer, priemer), kružnicový oblúk, dotyčnica. Pasívne pojmy: medzikružie, kruhový odsek a výsek, tetiva; sečnica, nesečnica. Vzťahy: Vzájomné polohy útvarov; súčet vnútorných uhlov v štvoruholníku; vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu a dĺžky strán, veľkosti vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov; vzťah polomeru a priemeru, stredový uhol. Postupy: Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a	používanie skúseností a poznatkov o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte; modelovanie reálnych problémov planimetrickeho charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov, využívanie nástrojov na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovanie a využívanie výsledkov v reálnych súvislostiach; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : používanie terminológie rovinatej geometrie, diskutovanie o polohových aj	

		vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; rozhodovanie o vzájomných polohách priamok, dvoch kružníc, vzájomných polohách priamky a kružnice a ich konštrukcia ; konštrukcia štvoruholníkov; konštrukcia výšok a ďalších významných prvkov v štvoruholníku, určovanie vzdialenosti stredu od tetivy, objavenie postupu konštrukcie a konštrukcia dotýčnice ku kružnici; identifikácia kružnicového oblúka a výseku prislúchajúcich stredovému uhlu, vyznačenie kruhového odseku; riešenie polohových a metrických	metrických vlastnostiach rovinných útvarov; diskutovanie a argumentovanie o podmienkach existencie geometrických útvarov, diskusia o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovné opisovanie a formálne zapisovanie postupu geometrickej konštrukcie a zdôvodnenie riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.	

		konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti.		
Geometria Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	- uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, - objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov,	Aktívne pojmy: kocka, kváder, hranol, vrchol, hrana, stena, sieť telesa, pohľad spredu, zhora a zbokú; výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka, podstava, plášť Pasívne pojmy: teleso (jednoduché a zložené), hranol (kolmý, pravidelný, n-boký), nárys, pôdorys a bokorys Vzťahy: Hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies. Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie rôznych reprezentácií (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností; tvorba modelov sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru; tvorba a používanie modelov zložených telies a stavieb z telies. Matematické modelovanie : riešenie úloh súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami.	1 2, 4

		hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu; identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete; určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.	Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: aktívne opisovanie, pomenovanie a zaznamenanie jednoduchých a zložených telies v rôznych veľkostiach a polohách; komunikovanie o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch; interpretovanie rôznych záznamov telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.	

Geometria Pokročilé postupy merania a určovanie miery	- navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov, - zovšeobecňovať ich, - symbolicky vyjadrovať metrické závislosti, - riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov , - diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách, - aplikovať poznatky pri riešení konštrukčných úloh v planimetrii - využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: Dĺžka kružnice, obvod a obsah kruhu, povrch a objem telies (hranol), jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2), jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, ml, dl, l, hl), jednotky hmotnosti (g, dg, kg, t). Pasívne pojmy: Výmera Vzťahy: vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami obsahu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{dm}^3$); vzťahy medzi jednotkami hmotnosti; vzťah medzi priemerom a polomerom kruhu/kružnice; vzťah medzi obvodom kruhu a jeho priemerom (odhady a približné hodnoty čísla	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie reprezentácií na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov; používanie vlastných a univerzálnych jednotiek, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov; Matematické modelovanie : vytváranie a riešenie geometrických situácií zameraných na proces merania, riešenie primeraných aplikačných úloh na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny	1 7 1, 2

		π a jeho geometrická interpretácia); Postupy: odhad a výpočet obvodu útvarov (rovnobežník, trojuholník, lichobežník, pravidelný n-uholník, kruh, resp. dĺžka kružnice a kružnicového oblúka) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; odhad a výpočet obsahu útvarov (rovnobežník, trojuholník, lichobežník, kruh, kruhový výsek, zložený útvar) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; premeny jednotiek hmotnosti a ich využitie v praxi.	jednotiek; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : používanie správnej terminológie a symbolického jazyka v kontexte určovania miery rovinných a priestorových útvarov; slovné interpretovanie a vysvetľovanie vzťahov súvisiacich s mierou a jednotkami miery; diskutovanie o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávanie nameraných hodnôt s predbežným odhadom i výpočtom, argumentácia o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách	

Geometria Skúmanie množín bodov v geometrii	- konceptualizovať a zovšeobecňovať geometrické činnosti vedúce ku vzniku množín bodov s danou vlastnosťou - aplikovať ich pri riešení konštrukčných úloh v planimetrii , - uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií, - používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov.	Aktívne pojmy: os úsečky, os uhla, Tálesova kružnica Vzťahy: Spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (os úsečky, os uhla, dotyčnica ku kružnici, Tálesova kružnica) Postupy: Skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou (vrátane osi úsečky, osi uhla, Tálesovej kružnice); konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (os úsečky, os uhla, Tálesova kružnica) pomocou rysovacích nástrojov alebo geometrického softvéru; konštrukcia vpísanej a opísanej kružnice trojuholníku; využitie Tálesovej kružnice pri konštrukcii trojuholníka a dotyčnice ku kružnici.	Matematické reprezentácie: voľba a aplikovanie vhodnej reprezentácie množiny bodov danej vlastnosti (pomocou náčrtu, pravítka a kružidla alebo geometrického softvéru). Matematické modelovanie: využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh; aplikovanie znalosti o množinách bodov pri hľadaní riešení komplexnejších matematických a praktických úloh využitím vhodných nástrojov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: diskutovanie o množinách bodov s danou vlastnosťou a vysvetľovanie ich	2, 4 1 1, 2

			praktického významu; zovšeobecňovanie konštrukčných postupov na zostrojenie množín bodov s danou vlastnosťou; prepojenie geometrickej konštrukcie, jej slovného opisu a symbolického zápisu.	

9. ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	MATEMATICKÉ PRAKTIKY	GRAMOTNOSTI
Čísla a operácie s číslami Reálne čísla, vlastnosti a operácie	- integrovať poznatky a skúsenosti z rôznych číselných oborov,- modelovať problémové situácie pomocou vybraných reprezentácií reálnych čísel a - využívať matematický aparát a digitálne nástroje na riešenie problémov v rôznych oblastiach života,- využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	Aktívne pojmy: druhá a tretia mocnina a odmocnina Pasívne pojmy: základ (mocnenec), exponent (mocniteľ), stupeň odmocnenia, základ odmocniny, celočíselný exponent, iracionálne číslo Vzťahy: súvis mocnín čísla 10 s predponami, vzťahy medzi reprezentáciami druhej a tretej mocniny (obsah štvorca, objem kocky). Postupy: Zapisovanie súčinu väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne; algoritmy počítania druhých a tretích mocnín, resp. mocnín racionálnych čísel s celočíselným exponentom s využitím digitálnych nástrojov; práca s mocninami čísla 10,	Matematické reprezentácie : používanie rôznych reprezentácií reálnych čísel (vrátane miesta na číselnej osi s danou presnosťou); využívanie geometrickej reprezentácie druhej/tretej mocniny/odmocniny Matematické modelovanie: riešenie aplikačných úloh s využitím reálnych čísel a ich vlastností a aplikovanie operácii s reálnymi číslami; využívanie odhadu a približných hodnôt pri riešení praktických úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: čítanie a zapisovanie druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla; čítanie a zapisovanie druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny	4 6 2

		čítanie, zapisovanie, znázorňovanie na číselnej osi, približné hodnoty reálnych čísel a ich porovnávanie; používanie vedeckého zápisu čísla (); narábanie s veľmi veľkými a veľmi malými číslami (umocnenie čísel medzi 0 a 1, umocnenie čísel väčších ako 1); odhadovanie a zaokrúhľovanie reálnych čísel.	ľubovoľného racionálneho čísla; používanie rôzneho vyjadrenia reálnych čísel v komunikácii a diskusiách pri riešení problémov	
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	- matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc vo všetkých číselných oboroch- špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy,- identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami (vo všetkých číselných oboroch),- využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na	Aktívne pojmy: lineárna rovnica s jednou neznámou, ľavá a pravá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice, výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, lineárna nerovnica, ľavá a pravá strana nerovnice, riešenie (koreň) nerovnice Pasívne pojmy: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými, výraz s premennou v menovateli, podmienka riešiteľnosti Vzťahy:	Matematické reprezentácie : modelovanie súčtu a rozdielu mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov; modelovanie súčinu dvojčlena typu ako obdĺžnika so stranami a ; analogicky súčiny typu súčin dvojčlena a trojčlena atď.; výraz ako obsah štvorca so stranou resp. ; výraz ako obsah obdĺžnika so stranami a ; použitie vhodných pomôcok na reprezentáciu ekvivalentných úprav. Matematické modelovanie : používanie symbolického jazyka pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu a pri matematizácii problému	1 6 1

	riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	rovnosť a nerovnosť číselných výrazov, súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice a nerovnice, podmienka pre výraz s premennou v menovateli a pre riešenie rovnice a nerovnice; ekvivalencia algebraických výrazov, Postupy: Určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/nerovnosti číselných a algebraických výrazov, určovanie, kedy má/nemá výraz zmysel; aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi; modelovanie súčtu, rozdielu a súčinu mnohočlenov; použitie analógií s operáciami so zlomkami pri súčte, pri rozdieli a pri súčine lomených výrazov; zjednodušovanie výrazov s premennými: roznásobovanie zátvoriek, vynímanie pred zátvorku; úprava na spoločného menovateľa (aj s premennou v menovateli); modelovanie druhej mocniny	vedúceho k použitiu lineárnych rovníc/nerovnic; navrhovanie vhodnej stratégie riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych rovníc/nerovnic a ich úprav, overovanie riešenia; interpretovanie matematického modelu slovnej úlohy vyjadrenej rovnicou/nerovnicou.. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: slovná interpretácia výrazov a rovníc/nerovnic; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení výrazu, vo vyjadrení rovnice/nerovnice a o podmienkach riešiteľnosti úlohy; interpretovanie, obhajovanie a odôvodňovanie postupu a výsledku v kontexte riešenej situácie; diskutovanie o častých chybách pri použití algebraických identít (napríklad) a argumentácia s pomocou reprezentácií.	

		dvojčlena a úpravy výrazov, ktoré ich obsahujú, určovanie podmienok riešiteľnosti rovníc/nerovnic; reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc/nerovnic s jednou neznámou a skúška správnosti; vyjadrovanie a výpočet neznámej zo vzorca (napr. Pytagorova veta); zápis slovnej podmienky nerovnicou; riešenie jednoduchých sústav lineárnych rovníc a nerovnic na prípravnej úrovni, grafické riešenie (aj s využitím vhodného digitálneho nástroja); tvorba číselných a algebrických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu.		
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Pokročilé nástroje na prácu s údajmi	- prepájať súvislosti medzi údajmi z rôznych reprezentácií a modelov, - ilustrovať, predpovedať, porovnávať, analyzovať a interpretovať (primárne alebo	Aktívne pojmy: údaj, hodnota, najmenšia (minimálna a najväčšia (maximálna) hodnota, aritmetický priemer, medián, frekvenčná tabuľka/graf Pasívne pojmy: štatistika, štatistický súbor, štatistická jednotka a znak, dáta, štatistický prieskum,	Matematické reprezentácie: voľba vhodnej reprezentácie údajov a charakteristík na opis súboru údajov; porovnávanie rôznych znázornení dát (tabuľka, kruhový, stĺpcový a iné diagramy) daného súboru údajov.	1, 4 7 2 2, 3

	sekundárne) štatistické dáta	absolútna a relatívna početnosť Vzťahy: charakteristiky polohy (priemer, medián) a vzťahy medzi nimi a hodnotami v štatistickom súbore (neformálna úroveň), súvis priemernej absolútnej odchýlky s rozložením údajov v súbore Postupy: Vyhľadanie alebo doplnenie údajov v texte, tabuľke alebo diagrame; určovanie absolútnej a relatívnej početnosti; určovanie aritmetického priemeru, mediánu a rozhodovanie o vhodnosti ich použitia; výpočet priemernej absolútnej odchýlky a interpretácia jej významu ako charakteristiky súboru dát; tvorba frekvenčných tabuliek a grafov, aj využitím vhodného digitálneho nástroja; interpretácia získaných dát.	Matematické modelovanie modelovanie vplyvu vlastností výberu na výsledky štatistických výskumov; zostavenie, vyhodnotenie a prezentovanie jednoduchých štatistických prieskumov a odôvodnenie voľby metódy a krokov; využívanie vhodných/dostupných digitálnych nástrojov na spracovanie údajov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia používanie jednoduchých pojmov matematickej štatistiky v komunikácii a argumentácii; diskutovanie, kritické posudzovanie a interpretovanie dostupných jednoduchých reprezentácií a vyhodnotenie údajov z bežného života; diskutovanie o reprezentatívnosti a veľkosti výberu na presnosť štatistického výskumu.	

Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Základy práce s funkciami a lineárna funkcia	- skúmať lineárne funkcie, - orientovať sa v tabuľkách, grafoch a symbolických predpisoch lineárnych funkcií a využívať ich na modelovanie a riešenie matematických a praktických problémov,	Aktívne pojmy: súradnicové osi, súradnice bodu, lineárna funkcia, graf Pasívne pojmy: pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine, funkcia, funkčná hodnota, graf funkcie; lineárna závislosť Vzťahy: najväčšia, najmenšia, nulová hodnota; bod na grafe a vzťah medzi jeho prvou a druhou súradnicou. súvislosti medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf). Postupy: Používanie pravouhlej súradnicovej sústavy na znázornenie bodov (daných súradnicami), úsečiek alebo mnohoúhelníkov; doplnenie chýbajúcej súradnice bodu vyznačeného v súradnicovej sústave; prevod medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (predpis, graf, tabuľka) aj s využitím digitálnych nástrojov; práca s vlastnosťami funkcií na intuitívnej a	Matematické reprezentácie: používanie pravouhlej súradnicovej sústavy ako univerzálneho modelu na znázornenie bodov a funkčných závislostí; využívanie reprezentácií lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf). Matematické modelovanie: navrhovanie stratégie a riešenia úlohy s využitím jednoduchých funkčných závislostí a interpretovanie výsledkov, riešenie aplikačných úloh s využitím funkčných závislostí a pozorovanie priebehu funkcie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : ústne, písomné, symbolické a grafické vyjadrovanie funkčných vzťahov, vytváranie ich kontextu; zovšeobecňovanie a argumentovanie lineárnej závislosti.	1, 2 6 5

		prípravnej úrovni pomocou čítania z grafu (určenie najväčšej a najmensej hodnoty, monotónnosť funkcie, priesečníky grafu s osami).		
Geometria Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	-uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, - využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov, -systematizovať planimetrické poznatky a využiť skúsenosti z postupu riešenia jednoduchých geometrických úloh pri riešení praktických problémov - skúmať zložitejšie planimetrické situácie,	Aktívne pojmy: odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, Vzťahy: vlastnosti a vzťahy významných prvkov v pravouhlom trojuholníku; Postupy: Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; riešenie polohových a metrických konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti.	Matematické reprezentácie : tvorba a využívanie reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach; hľadanie útvarov so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Matematické modelovanie: používanie skúseností a poznatkov o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte; modelovanie reálnych problémov planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a	1 7 1, 2, 4

			algoritmov, využívanie nástrojov na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovanie a využívanie výsledkov v reálnych súvislostiach; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia : používanie terminológie rovinatej geometrie, diskutovanie o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov; diskutovanie a argumentovanie o podmienkach existencie geometrických útvarov, diskusia o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovné opisovanie a formálne zapisovanie postupu geometrickej konštrukcie a zdôvodnenie riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím	

			množín bodov so spoločnou vlastnosťou.	
Geometria Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	- uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, -objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy, -využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov,	Aktívne pojmy: ihlan, vrchol, hrana, stena, výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka; valec, kužeľ, guľa (stred, polomer, priemer), podstava, plášť, sieť telesa; pohľad spredu, zhora a z boku. Pasívne pojmy: teleso (jednoduché a zložené), ihlan (pravidelný, n-boký), guľová plocha; nárys, pôdorys a bokorys. Vzťahy: Hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies. Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie rôznych reprezentácií (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností; tvorba modelov sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru; tvorba a používanie modelov zložených telies a stavieb z telies. Matematické modelovanie : riešenie úloh súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: aktívne opisovanie, pomenovanie a	1 2, 4

		tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies, určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.	zaznamenanie jednoduchých a zložených telies v rôznych veľkostiach a polohách; komunikovanie o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch; interpretovanie rôznych záznamov telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.	
Geometria Pokročilé postupy merania a určovanie miery	- navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov,- zovšeobecňovať ich,- symbolicky vyjadrovať metrické závislosti,- riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov,- diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách,- využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové	Aktívne pojmy: povrch a objem telies (ihlan, valec, guľa, kužeľ) Vzťahy: vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1l = 1 \text{ dm}^3$); vzťahy medzi jednotkami hmotnosti; Pytagorova veta a jej význam. Postupy: využitie Pytagorovej vety, odhad a výpočet odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených	Matematické reprezentácie: tvorba a používanie reprezentácií na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery používanie vlastných a univerzálnych jednotiek, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov; Matematické modelovanie : vytváranie a riešenie geometrických situácií zameraných na proces merania, riešenie primeraných aplikačných úloh	1 7 1, 2

	operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu	vzťahov; premeny jednotiek hmotnosti a ich využitie v praxi	na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: používanie správnej terminológie a symbolického jazyka v kontexte určovania miery rovinných a priestorových útvarov; slovné interpretovanie a vysvetľovanie vzťahov súvisiacich s mierou a jednotkami miery; diskutovanie o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávanie nameraných hodnôt s predbežným odhadom i výpočtom, argumentácia o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.	
Geometria	- uvažovať o zhodných zobrazeniach v rovine, o	Aktívne pojmy:	Matematické reprezentácie: 1, 2 2	

Skúmanie zhodných a podobných zobrazení v rovine a ich vlastností	ich vlastnostiach a aplikovať ich pri riešení úloh v praktickom aj geometrickom kontexte - uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií,-používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov- uvažovať o podobných zobrazeniach v rovine, o ich vlastnostiach ,- aplikovať ich pri riešení úloh v praktickom aj geometrickom kontexte,- uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií,-používať prevažne symbolické reprezentácie ,- vyberať vhodné matematické nástroje	osová a stredová súmernosť, stred súmernosti, os súmernosti, vzor a obraz; osovo a stredovo súmerné útvary; zhodné a podobné trojuholníky, pomer/koefficient podobnosti. Pasívne pojmy: zhodnosť geometrických útvarov, podobnosť geometrických útvarov Vzťahy: vzťah medzi súmernosťou a zhodnosťou geometrických útvarov, vety o zhodnosti trojuholníkov (sss, sus, usu), vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu) Postupy: zhodné zobrazenia – rozhodovanie o zhodnosti rovinných útvarov; objavovanie podmienok pre zhodnosť trojuholníkov na základe konštrukcie trojuholníka pri zadaní troch strán, dvoch strán a jedného uhla, dvoch uhlov a jednej strany (manipuláciou alebo použitím geometrického softvéru); rozhodovanie o	využívanie a tvorba reprezentácie zhodných a podobných útvarov (napr. zrkadlo, tlačiareň, lupa, digitálny geometrický systém) a uvažovanie o ich obmedzeniach a výhodách. Matematické modelovanie : navrhovanie postupov riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o zhodných a podobných zobrazeniach; tvorenie mozaík (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v rovine pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia: zapisovanie a interpretovanie geometrických postupov vyžadujúcich využitie symetrií a škálovania (zväčšenie, zmenšenie); vysvetľovanie podstaty zhodnosti a podobnosti a zdôvodňovanie riešení súvisiacich so zhodnými a podobnými zobrazeniami; diskutovanie o	1, 4

	(vrátane digitálnych) na riešenie problémov	zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine a aplikovanie viet o zhodnosti trojuholníkov v konštrukčných úlohách; identifikácia osovo a stredovo súmerných útvarov; určovanie vzorov a obrazov útvarov v osovej a stredovej súmernosti (bod, úsečka, trojuholník, štvoruholník, kružnica/kruh alebo iný jednoduchý útvar), určovanie stredu/osí v stredovej/osovej súmernosti; konštrukcia osovo a stredovo súmerného útvaru pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov; podobné zobrazenia – rozhodovanie o podobnosti útvarov, objavovanie podmienok pre podobnosť trojuholníkov na základe analógie s vetami o zhodnosti trojuholníkov; určovanie pomeru podobnosti dvoch podobných trojuholníkov; aplikovanie viet o podobnosti trojuholníkov pri riešení výpočtových a konštrukčných úloh; odhadovanie skutočných vzdialeností a výšok v teréne pomocou vlastností	jednoduchých pozorovaných vlastnostiach zhodných a podobných zobrazení.	

		podobnosti trojuholníkov; určovanie skutočnej vzdialenosti využitím mierky mapy alebo skutočných rozmerov miestností/ predmetov podľa mierky plánu.		

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📺

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

2. Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.2 Predmet: Informatika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika v predmete Informatika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Informatické vzdelávanie má vytvárať príležitosti na osvojenie si informatického obsahu. Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Zameriame sa na postupné získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom, používanie vhodných webových stránok, používanie jednoduchého programovania.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je v línii informatického myslenia zoznámiť so základnou úrovňou vyššieho programovacieho jazyka, ktorý bude zahŕňať základné dátové typy, podmienené príkazy, cykly a pomenované bloky (podprogramy/funkcie). Nástroje (aplikácie) na spracovanie údajov v rôznych reprezentáciách sa nemôžu sústreďovať na konkrétneho výrobcu, ale osvojujú sa na principiálnej úrovni. Podobne aj nástroje internetu a operačného systému sa sústreďujú na princípy fungovania.

Ciele

- analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku
- riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením
- skúmať a posudzovať správnosť riešenia, riešiteľnosť úlohy a opravovať chyby
- pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov
- zoznámiť sa digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov
- spoznať princípy a koncepty informatiky, vrátane reprezentácie a spracovania údajov v tabuľkách, stromoch a grafoch
- pracovať s počítačom, zariadeniami, štruktúrou priečinkov a aplikáciami
- používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti
- analyticky posudzovať digitálne technológie

6. – 8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Programovanie: Téma – Analýza problémov		
Cieľ: Analyzovať problémy a spoznávať pravidlá elementárnej logiky.		
6. ročník	7.ročník	8. ročník
Spôsobilosť: - identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať,- rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť	Spôsobilosť: - identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať,- rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť,	Spôsobilosť: - identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať,- rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť,- vlastnými slovami sformulovať plán budúceho riešenia,

	- vlastnými slovami sformulovať plán budúceho riešenia,- rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje	- rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia a/výroku, uviesť/ kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje
VZŤAHY: - Platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne), premenná ako označenie		
PROCESY: - Idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia		
ČINNOSTI: - Identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať, rozpoznávanie miest, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť	ČINNOSTI: - Formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchej manipulácie s údajmi. Vyberanie prvkov alebo možností podľa pravdivosti tvrdenia.- Uvažovanie o budúcich riešeniach	ČINNOSTI: - Rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia a/výroku s príkladmi a kontrapríkladmi, keď niečo platí – neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie (neformálne). Uvažovanie o budúcich riešeniach.
1 1, 2, 4 2, 6		
Programovanie: Téma – Konštrukcie jazyka		
Cieľ: Riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením.		
6.ročník	7.ročník	8. ročník
Spôsobilosť: - vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty	Spôsobilosť: - vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty	Spôsobilosť: - vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť,

né hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť, - vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní,- vytvoriť program, ktorý vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou	dnoty a neskôr ich jednoducho použiť, - vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní,- vytvoriť program, ktorý vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou,- vytvoriť program, ktorý reaguje na vstup	- vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní,- vytvoriť program, ktorý vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou,- vytvoriť program, ktorý reaguje na vstup,- vytvoriť program, ktorý obsahuje podprogramy,- doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program.
POJMY: - Premenná, parameter príkazu, postupnosť príkazov, opakovanie, vetvenie, podmienka, podprogram.		
VZŤAHY: - Vstup – program – výsledok, konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov, pravidlá jazyka pre použitie premennej, prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu.		
PROCESY: - Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt.		
ČINNOSTI: - Vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť.- Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.	ČINNOSTI: - Vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť.- Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.- Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou.- Vytváranie programov, ktoré reagujú na vstup.	ČINNOSTI: - Používanie premennej, parametrov príkazu, postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania a vetvenia podľa podmienky.- Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt.- Dopĺňanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov.
3, 6 3		

Programovanie: Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb		
Cieľ: Skúmať a hodnotiť správnosť riešenia a opravovať chyby.		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s premennými, cyklami a vetvením,- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju	Spôsobilosť: - interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s premennými, cyklami a vetvením,- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju- navrhnúť vylepšenie,- diskutovať o riešiteľnosti úlohy.	Spôsobilosť: - interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s premennými, cyklami a vetvením,- hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju- navrhnúť vylepšenie,- diskutovať o riešiteľnosti úlohy.
VZŤAHY: Jazyk – vykonanie programu, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba), chyba v postupnosti príkazov s premennými, cyklom a vetvením.		
PROCESY: - Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby.		
ČINNOSTI: - Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s premennými, cyklami a vetvením.	ČINNOSTI: - Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe.- Hľadanie rôznych typov chýb (syntaktická chyba v zápise, logická chyba pri realizácii programu), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie.	ČINNOSTI: - Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe.- Hľadanie rôznych typov chýb (syntaktická chyba v zápise, logická chyba pri realizácii programu), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie.- Diskusia a návrh vylepšení riešenia.- Diskusia o tom, či má úloha riešenie.
1, 2 1 2, 3, 6		
Údaje: Téma - Práca s údajmi rôznych typov		

Cieľ: Pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov.		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - digitalizovať grafickú informáciu,- zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov,	Spôsobilosť: - digitalizovať grafickú informáciu,- zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov,- posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom,- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií,- použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu.	Spôsobilosť: - digitalizovať grafickú informáciu,- zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázka v rôznych typov,- posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom,- použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu.
POJMY: - Odrážky a číslovanie, časová os.		
VZŤAHY: - Obrázok v rastri alebo vo vektorovom tvare, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku, obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text, video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov.		
PROCESY: - Vkládanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa.		
ČINNOSTI: - Digitalizácia grafickej informácie, voľba vhodného súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov.- Práca s obrázkom ako súčasťou textu.	ČINNOSTI: - Porovnávanie rastrových a vektorových obrázkov s ohľadom na ich vlastnosti, možnosti úprav, formáty súborov.- Používanie nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií, na skombinovanie videa, zvuku a textu.	ČINNOSTI: - Posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.- Vkládanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa.

4 3, 4 2		
Údaje: Téma – Informácie		
Cieľ: Zoznámiť sa digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov.		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el. obchod, rezervácie lístkov...)	Spôsobilosť: - voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,- dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el. obchod, rezervácie lístkov...),- získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napríklad zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...)	Spôsobilosť: - voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,- dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el. obchod, rezervácie lístkov...),- získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napríklad zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...)
VZŤAHY: - Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike).		
POJMY: - Textová informácia, grafická informácia.		
ČINNOSTI: - Voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie.- Zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie.	ČINNOSTI - Zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie.- Dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií.	ČINNOSTI: - Analyzovanie vlastností a vzťahov medzi jednotlivými typmi informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, resp. text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), analyzovanie možností vyhľadávania.

- Vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...)	- Získavanie informácií rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napríklad zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...).	dávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafe)
2, 3 2 1, 2		
Údaje: Téma – Údajové štruktúry		
Cieľ: Spoznať princípy a koncepty informatiky, vrátane reprezentácie a spracovania údajov v tabuľkách, stromoch a grafoch.		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - organizovať informácie do štruktúr- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,	Spôsobilosť: - organizovať informácie do štruktúr,- interpretovať údaje zo štruktúr,- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,- zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty.	Spôsobilosť: - organizovať informácie do štruktúr,- interpretovať údaje zo štruktúr,- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami,- zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty
POJMY: - Postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka).		
VZŤAHY: - Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), bunky so vzorcami.		
PROCESY: - Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke.		
ČINNOSTI: - Používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami.	ČINNOSTI: - Vytváranie a používanie buniek s o vzorcami pre rôzne typy údajov (číslo, text) a funkciami pre jednoduché výpočty v tabuľke aj s adresou ako pozíciou bunky	ČINNOSTI: - Organizovanie informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka).- Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke
2 2 1, 3, 4		

Technológie: Téma - Hardvér, Softvér		
Cieľ: Pracovať s počítačom, zariadeniami, štruktúrou priečinkov a aplikáciami		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie,- rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia	Spôsobilosť: - pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie,- zistiť parametre súborov, priečinkov,- preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky	Spôsobilosť: - pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie,- navrhnuť štruktúru priečinkov,- preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov
POJMY: - Program, procesor, pamäť.		
VZŤAHY: - Rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér, zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom.		
PROCESY: - Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.		
ČINNOSTI: - Práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášanie, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov.- Používanie cesty k súboru a priečinku.- Diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií.- Diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o r	ČINNOSTI: - Prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky.- Používanie zariadení na digitalizáciu údajov	ČINNOSTI: - Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice.- Používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.- Navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov

ozdieloch medzi hardvérom a softvérom. - Rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia		
2 1, 2 2		
Technológie: Téma – Počítačové siete		
Cieľ: Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti.		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti. - diskutovať o správnosti a kvalite vyhľadanych informácií (výstup vyhľadávania), - pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja.	Spôsobilosť: - Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti. - diskutovať o správnosti a kvalite vyhľadanych informácií (výstup vyhľadávania),	Spôsobilosť: - Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti. - diskutovať o správnosti a kvalite vyhľadanych informácií (výstup vyhľadávania), - pracovať so sieťovými zariadeniami, - použiť nástroj na prispievanie do webového obsahu,
POJMY: - Sieť, doména, správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš, príloha, adresár.		
VZŤAHY: - Lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť.		
PROCESY: - Sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta.		
ČINNOSTI:	ČINNOSTI: - Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a uklada	ČINNOSTI:

Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Používanie sieťových zariadení. Diskusia o správnosti a kvalite vyhľadovaných informácií (výstup vyhľadávania) Sťahovanie a posielanie súborov. Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti.	nie súborov v rámci počítačovej siete. - Používanie sieťových zariadení.- Diskusia o správnosti a kvalite vyhľadovaných informácií (výstup vyhľadávania).- Sťahovanie a posielanie súborov.- Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja.- Diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení	- Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete.- Používanie sieťových zariadení.- Diskusia o správnosti a kvalite vyhľadovaných informácií (výstup vyhľadávania).- Sťahovanie a posielanie súborov.- Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja.- Prispievanie do webového obsahu.- Rozlišovanie lokálnych súborov a súborov na sieti, chápanie cesty ako zápisu, ktorý identifikuje údaje v sieti.
1, 2, 4 1, 2, 4, 5 1, 3, 4 6, 10		
Technológie: Téma – Digitálna spoločnosť		
Cieľ: Analyticky posudzovať digitálne technológie		
6.ročník	7.ročník	8.ročník
Spôsobilosť: - diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi,-	Spôsobilosť: - diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi,- diskutovať o schopnostiach vírusov ako programov,- diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných	Spôsobilosť: - diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi,- diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných- diskutovať o informatike z pohľadu povolania.
VZŤAHY:		

- Spam ako nevyžiadaná správa, antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností, riziká na internete a sociálnych sieťach, informatika ako povolanie, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, modelovanie, umelá inteligencia a jej možnosti/obmedzenia.		
PROCESY:		
- Bezpečné správanie sa na internete, činnosť hekerov.		
ČINNOSTI:	ČINNOSTI:	ČINNOSTI:
- Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi.- Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností.- Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.- Diskusia o umelej inteligencii a jej možnostiach/obmedzeniach.- Diskusia o bezpečnom správaní sa na internete	- Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi.- Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností.- Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.- Diskusia o umelej inteligencii a jej možnostiach/obmedzeniach.- Diskusia o bezpečnom správaní sa na internete	- Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi.- Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností.- Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.- Diskusia o informatike z pohľadu povolania.- Diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie
1, 3	1, 2, 4, 5	1, 3, 4
		2

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,

2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,

3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📺

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
- 3.

rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,

4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívit primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,

Základná škola s materskou školou
Hurbanova 27, Martin

8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

3. Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Disponovať rozvinutými prírodovednými predstavami o vybraných prírodných javoch a procesoch.
2. Samostatne/v skupinách spoznávať životné prostredie a zmeny, ktoré sa v ňom dejú, s dôrazom na identifikáciu súvislostí.
3. Disponovať spôsobilosťami vedeckej práce. Navrhovať jednoduché postupy objektívneho a systematického skúmania okolitého sveta, v rámci ktorého sa identifikujú výskumné otázky, k výskumnej otázke vysloviť predpoklady a primerane ich zdôvodniť na základe predchádzajúceho poznania. Navrhnutý postup skúmania zrealizovať, zaznamenať údaje a formulovať záver. Vhodne využívať relevantný matematický aparát a dostupné
 1. technológie.
4. Diskutovať o vybraných prírodovedných javoch a objektoch, argumentovať a vplyvom argumentácie meniť svoje predstavy a vysvetlenia.
5. Vyhľadávať chýbajúce informácie v rôznych informačných zdrojoch a uvažovať o ich dôveryhodnosti. Vnímať výsledky svojej výskumnej/učebnej činnosti ako dôveryhodný zdroj informácií.
6. V rámci komunikácie získať a následne komunikovať údaje usporiadané do rôznych systematizovaných súborov (tabuľky, grafy, schémy a pod.).
7. Disponovať základnými predstavami o vedeckých postupoch a aplikovať ich vo svojom vlastnom procese poznávania. Chápať, že veda tvorí poznanie, pričom vysvetlenia, teórie a modely vyjadrujú porozumenie, ktoré najlepšie korešponduje s výsledkami skúmania známymi v danom čase.
8. Akceptovať význam vedeckého skúmania v každodennom živote a zároveň identifikovať niektoré etické, sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky vedeckého výskumu.
9. Aplikovať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení nových lokálnych aj globálnych výziev. Zároveň v procese prírodovedného poznávania používať vhodné (technické) zariadenia.

10. Aktívne sa zapájať do identifikácie a riešenia environmentálnych problémov a ochrany prírody. Identifikovať lokálne i globálne problémy a témy rôzneho charakteru, vedieť sa k nim adekvátne vyjadriť a reflektovať ich. Uvedomovať si, že svojou činnosťou ovplyvňujú jednotlivé zložky životného prostredia i seba samého.
11. Zodpovedne pristupovať k vlastnému zdraviu a zdraviu ostatných, k živej i neživej prírode a životnému prostrediu. Aktívne dbať na ochranu životného prostredia a prírody prostredníctvom vedomého zodpovedného rozhodovania sa z pohľadu konzumenta a člena spoločnosti. Prevziať zodpovednosť za svoje správanie, správanie v spoločnosti a k životnému prostrediu na individuálnej a kolektívnej úrovni.

3. Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

3.1 Predmet: Biológia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Človek a spoločnosť sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet biológia umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Štruktúra učiva umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicko-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi. Učivo je orientované na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Problematika životného prostredia smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane. Učebný predmet sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojoý rámec prírodovednej gramotnosti.

Ciele

1. Rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií
2. Aplikovať prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje a princípy poznávania v prírodných vedách
3. Skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie
4. Vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie
5. Plánovať a realizovať experiment.
6. Systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje.
7. Tvoríť závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch.
8. Divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch.
9. Komunikovať a spolupracovať v tíme.
10. Reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií.

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacie hodiny týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Komponent/Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Činnosti	Gramotnosti
ORGANIZMUS Tematický celok: Organizácia živej hmoty organizmov	<u>Žiak na konci 6. ročníka vie/dokáže:</u> ➤ formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním,➤ formulovať hypotézu,➤ navrhnúť spôsob získavania údajov,➤ identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov,➤ realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu,➤ určiť podmienky experimentu a sledovať ich,➤ vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh➤ vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne➤ identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov➤ navrhnúť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi➤ opísať zložky modelovej situácie➤ kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Bunkové a nebunkové organizmy➤ jednobunkový a mnohobunkový organizmus➤ bunkové štruktúry➤ rastlinná a živočíšna bunka➤ pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava	Pozorovanie jednobunkových a mnohobunkových organizmov mikroskopom Pozorovanie bunkových štruktúr (bunková stena, cytoplazmatická membrána, jadro, chloroplasty, mitochondrie) Porovnanie rastlinnej a živočíšnej bunky, zdôvodnenie odlišnosti ich stavby a funkcie Pozorovanie a porovnanie stavby vírusu a jednobunkového organizmu	Doménová gramotnosť – prírodovedná: osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov. Prierezové gramotnosti: (1,2,4) (1,2,3) (1,2,4,5,6) (2) (2) (1) (2) (3)

Tematický celok Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov	➤ aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny➤ reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhodovať o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi➤ má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch➤ zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov➤ vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov➤ akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené,	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Stavba a funkcia orgánov rastlín➤ stavba a funkcia orgánov živočíchov	Skúmanie organizácie tela organizmov (bunky, pletivá, tkanivá, orgány, orgánové sústavy) a špecializácie pletív, tkanív a orgánov na ich funkciu ➤ Pozorovanie stavby tela rias, rastlín, húb a lišajníkov	

ZEM Tematický celok Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu		➤ stavba tela rastlín a húb➤ stavba tela bezstavovcov➤ stavba tela stavovcov Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Interakcie medzi živou a neživou prírodou	➤ Pozorovanie orgánov, orgánových sústav živočíchov a ich osobitostí➤ Porovnanie stavby tela bezstavovcov a stavovcov ➤ Pozorovanie zložiek neživej prírody a interakcií medzi živou a neživou prírodou➤ Posúdenie neživej prírody ako zdroja živín pre organizmy	

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Komponent/Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Činnosti	Gramotnosti
ORGANIZMUS Tematický celok Vzájomné prepojenia orgánových sústav človeka	<u>Žiak na konci 7. ročníka vie/dokáže:</u> ➤ formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním,➤ formulovať hypotézu,➤ navrhnúť spôsob získavania údajov, ➤ identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov➤ realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu,➤ vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh➤ určiť podmienky experimentu a sledovať ich,	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Orgánové sústavy (koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, nervová, hormonálna, zmysly)	➤ Opísanie orgánových sústav človeka ako navzájom fungujúcich a ovplyvňujúcich sa systémov➤ Analyzovanie tvaru, stavby, funkcie a zloženia kostí➤ Skúmanie stavby, funkcie a unaviteľnosti kostrového svalu➤ Rozlišovanie orgánov oporno-pohybovej sústavy človeka	Doménová gramotnosť – prírodovedná: osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov. Prierezové gramotnosti: (1,2,4) (1,2,3) (1,2,4,5,6) (1,2) 1 2

	➤ formalizovať zápis výskumnej činnosti,➤ vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne➤ identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov➤ zostrojiť tabuľku zo získaných údajov➤ porovnať údaje v tabuľke➤ navrhnúť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi➤ opísať zložky modelovej situácie➤ vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom,➤ aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny➤ reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhodovať o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi➤ analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti➤ má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch➤ zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov		➤ Porovnávanie významu orgánov rozmnožovacej sústavy ženy a muža➤ Posúdenie významu nervovej sústavy pri zmyslovom vnímaní ➤ Posúdenie rozdielu medzi podmieneným a nepodmieneným reflexom➤ Pozorovanie činnosti zmyslových receptorov a skúmanie ich vzájomného prepojenia	3 3

Tematický celok Životné procesy v ľudskom organizme	➤ vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov➤ akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené➤ reflektovať zásady zdravého životného štýlu➤ uvedomiť si zodpovednosť človeka za jeho sexuálne a reprodukčné správanie a zdravie,➤ rešpektovať zásady ochrany zdravia	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Zdroje cukrov, tukov a bielkovín➤ cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie	➤ Zisťovanie energetických potrieb jedinca v dennom jedálničku a návrh vyváženého denného príjmu potravy➤ Skúmanie zloženia potravy (cukry,	

		➤ vlastnosti cukrov, tukov a bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu➤ zloženie potravy➤ enzýmy➤ metabolizmus➤ trávenie➤ vstrebávanie➤ dýchanie➤ vylučovanie➤ filtrácia krvi➤ krvný obeh➤ regulačné mechanizmy➤ hormóny➤ dráždivosť➤ rozmnožovanie➤ pohlavné znaky➤ rast a vývin	tuky, bielkoviny, vitamíny, minerály, voda) ➤ Skúmanie vlastností, zloženia a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín➤ Demonštrovanie mechanického a chemického spracovania potravy➤ Demonštrovanie procesov trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach tráviacej sústavy➤ Zisťovanie a porovnávanie zloženia vdychovaného a vydychovaného vzduchu➤ Analyzovanie výsledkov hematologického vyšetrenia, identifikovanie vybraných látok prítomných v krvi	

			(glukóza, cholesterol, metabolity vylučovania) ➤ Zisťovanie vplyvu rôznych faktorov na zmeny srdcovej frekvencie a frekvencie dýchania➤ Demonštrovanie procesu filtrácie krvi v obličkách➤ Skúmanie rôznych spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok organizmami➤ Simulovanie mechanizmu hormonálnej a nervovej regulácie➤ Porovnanie primárnych a sekundárnych pohlavných znakov dievčat a chlapcov a zdôvodnenie ich významu	

Tematický celok: Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Vplyv látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy➤ závislosť➤ zdravie➤ environmentálne zdravie➤ zdravý životný štýl➤ stres➤ imunita➤ očkovanie➤ zásady predlekárskej prvej pomoci➤ poranenia➤ prevencia	➤ Pozorovanie dráždivosti zmyslových orgánov ➤ Skúmanie faktorov poškodzujúcich štruktúru alebo funkciu buniek. ➤ Posúdenie dôsledkov nesprávnej funkcie buniek a regulačných mechanizmov (enzýmov, hormónov a jednotlivých častí nervovej sústavy).➤ Plánovanie a uskutočnenie prieskumu v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka .➤ Posúdenie vplyvu životného štýlu	

		➤ sexuálne a reprodukčné zdravie	človeka a životného prostredia na jeho zdravie (ochorenia orgánových sústav, prevencia). ➤ Skúmanie environmentálnych faktorov a ich vplyvu na zdravie človeka➤ Vyhľadávanie a spracovanie informácií o chorobách a možnostiach nákazy➤ Posudzovanie zásad a spôsobov predchádzania pred vznikom a šírením chorôb➤ Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy➤ Diskutovanie o význame	

INTERAKCIE Tematický celok Optické javy		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ korekcie chýb oka➤ faktory, ktoré poškodzujú zrak	reprodukčného a sexuálneho zdravia ➤ Diskutovanie o význame plánovaného rodičovstva➤ Demonštrovanie a nácvik zručností potrebných k poskytnutiu predlekárskej prvej pomoci pri poraneniach ➤ Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodzovaniu zraku	

Tematický celok Akustické javy ENERGIA Tematický celok: Premeny energie EVOLÚCIA Tematický celok: Pôvod a vývoj človeka		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ spôsoby ochrany pred hlukom Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ energetická hodnota potravín Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Fylogenetická príbuznosť➤ vývoj organizmov➤ znaky ľudského organizmu➤ ľudoop➤ vymieranie organizmov	➤ Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí➤ Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením➤ Klasifikovanie organizmov na základe fylogenetической príbuznosti➤ Porovnanie spoločných a odlišných znakov človeka s inými živočíšnymi druhmi a vyhľadávanie znakov, ktoré indikujú ich	

			biologickú príbuznosť ➤ Porovnanie spoločných znakov s ľudoopmi a posúdenie odlišností človeka od biologicky príbuzných druhov➤ Analyzovanie vplyvu abiotických faktorov a ľudskej činnosti na prežitie a zánik organizmov	

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Komponent/Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Činnosti	Gramotnosti
ORGANIZMUS Tematický celok: Životné procesy rastlín a živočíchov	<u>Žiak na konci 8. ročníka vie/dokáže:</u> ➤ formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním,➤ formulovať hypotézu,➤ navrhnuť spôsob získavania údajov,➤ identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov,➤ rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu➤ realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu,➤ určiť podmienky experimentu a sledovať ich,	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Výživa organizmov➤ spôsoby výživy➤ fotosyntéza➤ dýchanie organizmov➤ vylučovanie organizmov➤ transport látok➤ difúzia➤ osmóza➤ dráždivosť organizmov➤ rastlinné hormóny➤ pohyb organizmov	➤ Skúmanie vplyvu svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy➤ Dokazovanie kyslíka ako produktu fotosyntézy➤ Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín➤ Skúmanie dýchania rastlín➤ Dokazovanie, že rastliny ukladajú zásobnú látku škrob do zásobných orgánov	Doménová gramotnosť – prírodovedná: osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov. Prierezové gramotnosti: (1,2,4) (1,2,3) (1,2,4,5,6) (1,2,3,5) (2) (1) (2) (3)

	➤ upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom,➤ vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh➤ formalizovať zápis výskumnej činnosti,➤ vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne➤ identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov➤ zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)➤ porovnať údaje v tabuľke➤ navrhnúť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi ,➤ opísať zložky modelovej situácie➤ identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy,➤ vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom,➤ identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru➤ kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť	➤ spôsoby rozmnožovania➤ delenie buniek➤ vnútorné a vonkajšie oplodnenie➤ životný cyklus organizmov	➤ Analyzovanie spôsobu výživy rastlín a živočíchov➤ Analyzovanie významu výživy a dýchania rastlín a živočíchov➤ Analyzovanie odlišností tráviacich sústav živočíchov v závislosti od potravy➤ Určovanie rozdielov obehovej sústavy živočíchov➤ Porovnávanie transportu látok u rastlín a živočíchov➤ Porovnávanie spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok u rastlín a živočíchov➤ Skúmanie dráždivosti a pohybu rastlín a živočíchov➤ Porovnanie životného cyklu rastlín, húb a živočíchov➤ Pozorovanie priebehu rôznych spôsobov pohlavného	

	➤ identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať na ne rozličné riešenia➤ oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia➤ oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území➤ aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny ,➤ reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhodovať o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi➤ analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti➤ má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov➤ vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov,➤ akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené,➤ rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce➤ angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov		rozmnožovania rastlín a živočíchov ➤ Porovnanie pohlavného a nepohlavného spôsobu rozmnožovania.	

Tematický celok: Organizácia živej hmoty organizmov		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ bunkové štruktúry➤ rastlinná a živočíšna bunka	➤ Pozorovanie bunkových štruktúr (bunková stena, cytoplazmatická membrána, jadro, chloroplasty, mitochondrie)➤ Porovnanie rastlinnej a živočíšnej bunky, zdôvodnenie odlišnosti ich stavby a funkcie	
DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ Tematický celok: Podstata dedičnosti		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Dedičnosť➤ premenlivosť➤ genetická informácia➤ DNA➤ tvorba kópie DNA➤ chromozóm telová a pohlavná bunka➤ gén dedičný znak	➤ Pozorovanie a zaznamenanie tvaru chromozómov počas delenia bunky➤ Pozorovanie a rozlíšenie chromozómu pred a po vytvorení kópie nukleovej kyseliny➤ Porovnanie počtu chromozómov a	

Tematický celok:
Zákonitosti prenosu
dedičných znakov

Pojmy, vzťahy, fakty:

- Dominantná alela
- recesívna alela
- získané a vrodené znaky
- kríženie
- vplyv prostredia na vznik znaku
- dedičnosť viazaná na pohlavie
- dedičná choroba

- chromozómových sád rôznych organizmov
- Pozorovanie odlišností chromozómov medzi pohlaviami
 - Pozorovanie a porovnanie vzniku telových a pohlavných buniek (animácie, schémy)
 - Pozorovanie a analyzovanie experimentov J. G. Mendela
 - Zobrazovanie prenosu určitého znaku z rodičov na potomkov prostredníctvom schém
 - Určovanie vybraných znakov organizmu na základe dominance a recesivity alel
 - Posúdenie vzniku pozorovaného znaku u potomstva po krížení jedincov s konkrétnymi alelami v pozorovanom znaku

Tematický celok: Význam dedičnosti a premenlivosti pre život organizmov		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Dedičná a nededičná premenlivosť➤ mutácie	➤ Vyhľadanie a spracovanie informácií o vybraných dedičných ochoreniach viazaných na pohlavie➤ Monitorovanie a schematické znázornenie prenosu vybraného dedične podmieneného znaku v rodine➤ Určovanie znakov, ktoré sú determinované viac ako jedným génom a posúdenie vplyvu prostredia na vznik týchto znakov ➤ Skúmanie premenlivosti vybraných znakov organizmov žijúcich v odlišných životných podmienkach a analyzovanie jej vplyvu na vývoj organizmov➤ Rozlišovanie dedičnej a nededičnej premenlivosti na	

Tematický celok: Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Génové inžinierstvo➤ genetické poradenstvo➤ šľachtenie➤ odroda➤ plemeno➤ geneticky modifikované organizmy➤ biotechnológie	konkrétnych príkladoch a hodnotenie ich významu pre človeka ➤ Identifikovanie možných dôsledkov vzniku mutácií (pozitívne, negatívne, neutrálne)➤ Vyhľadávanie a spracovanie informácií o vplyve rôznych typov mutagénov na vznik mutácií a ich vplyv na organizmy ➤ Vyhľadávanie a spracovanie informácií o význame genetického poradenstva pre človeka➤ Analyzovanie a porovnávanie vlastností vyšľachtených odrôd rastlín a plemien živočíchov➤ Rozlišovanie selektovaných vlastností rastlín a živočíchov➤ Identifikovanie geneticky	

ENERGIA Tematický celok: Premeny energie ZEM Tematický celok Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ transformácia energie v živých systémoch Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Interakcie medzi živou a neživou prírodou	modifikovaných organizmov ➤ Zhodnotenie využitia biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti➤ Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch➤ Skúmanie vplyvu zloženia horninového substrátu na druhovú rozmanitosť rastlín➤ Skúmanie vplyvu abiotických a biotických faktorov na rozklad hornín v najbližšom okolí➤ Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu	

EKOSYSTÉM Tematický celok Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Abiotické a biotické zložky➤ biologická rovnováha➤ znečistenie životného prostredia➤ vplyv človeka na zložky životného prostredia➤ biodiverzita	➤ Modelovanie narušenia biologickej rovnováhy v ekosystéme a jeho dôsledky na ekosystém➤ Skúmanie faktorov a dôsledkov narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému➤ Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami➤ Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme➤ Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho, zvyšovanie teploty, výdatné	

			nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.) ➤ Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia➤ Mapovanie nelegálnych skládok v okolí a navrhnutie/zrealizovanie nápravy➤ Mapovanie zásahov človeka do životného prostredia a vplyvu na biodiverzitu➤ Analyzovanie vplyvu človeka na adaptáciu organizmov z lokálneho a globálneho hľadiska➤ Hodnotenie pozitívnych a negatívnych zásahov človeka do zložiek životného prostredia	

Tematický celok Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Obnova ekosystému➤ ekosystémové služby➤ ekologické hospodárenie➤ udržateľnosť➤ starostlivosť o životné prostredie	➤ Analyzovanie procesu obnovy ekosystému➤ Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy➤ Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych druhov, ekosystémov a podporu udržateľnosti poskytovaných ekosystémových služieb➤ Posúdenie výhod ekologického poľnohospodárstva➤ Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy	

EVOLÚCIA Tematický celok Evolučný význam adaptácie organizmov		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Adaptácia➤ prírodný výber	➤ Skúmanie úpravy pitnej vody a čistenie odpadových vôd ➤ Pozorovanie adaptácií rastlín a živočíchov vrátane človeka na príkladoch modelových druhov➤ Analyzovanie významu štrukturálnych a etologických adaptácií➤ Hodnotenie rôznorodých prostredí ako životného priestoru pre organizmy➤ Posúdenie vplyvu zmeny klímy na adaptácie organizmov➤ Analyzovanie príkladov adaptácií organizmov na špecifické podmienky prostredia	

Tematický celok Prírodný a pohlavný výber		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Pohlavný výber➤ pohlavná dvojtvarosť➤ koevolúcia	➤ Pozorovanie a analyzovanie prírodného a pohlavného výberu na príkladoch, simulovanie prírodného výberu➤ Pozorovanie pohlavného dimorfizmu, porovnanie mechanizmov pohlavného výberu: kompetícia o partnera v rámci jedného pohlavia a pohlavný výber medzi pohlaviami➤ Pozorovanie koevolúcie rastlín a živočíchov➤ Pozorovanie správania sa živočíchov a rastlinných štruktúr, ktoré ovplyvňujú úspešné rozmnožovanie a prežitie organizmov	

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Komponent/ Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Činnosti	Gramotnosti
LÁTKY Tematický celok: Zlúčeniny uhlíka	<u>Žiak na konci 9. ročníka vie/dokáže:</u> ➤ formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním,➤ formulovať hypotézu,➤ navrhnúť spôsob získavania údajov,➤ identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov,➤ rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu➤ realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu,	Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ environmentálne aspekty spojené s uhľovodíkmi (ropa - jej ťažba, transport a spracovanie)	➤ skúmanie (vyhľadávanie) vlastností a využitia environmentálnych aspektov ropy (ťažba, transport, spracovanie)	Doménová gramotnosť – prírodovedná: osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov. Prierezové gramotnosti: (1,2,4) (1,2,3) (1,2,4,5,6) (1,3,5) (2) (1) (2) (3)

	➤ určiť podmienky experimentu a sledovať ich,➤ upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom,➤ vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh➤ formalizovať zápis výskumnej činnosti,➤ vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne➤ identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov➤ zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)➤ porovnať údaje v tabuľke➤ zostrojiť graf na základe získaných údajov➤ interpretovať grafické závislosti			

	➤ navrhnuť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi➤ opísať zložky modelovej situácie➤ identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy,➤ vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom,➤ identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru➤ zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne, ekonomické, politické a legislatívne aspekty vedy, techniky a ich inovácií➤ kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť➤ identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať na ne rozličné riešenia➤ oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia,			

	➤ oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území➤ hodnotiť a navrhovať scenáre udržateľného rozvoja➤ aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny,➤ reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhodovať o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi➤ analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti➤ prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenie výskumného problému➤ má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch ,➤ zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov ,			

	➤ vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov➤ akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené,➤ reflektovať zásady zdravého životného štýlu,➤ rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce,➤ zdôvodňovať a prehodnocovať svoje spotrebiteľské správanie,➤ vyhodnocovať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne (environmentálne a ekonomické) problémy ,➤ angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov			

ZEM Tematický celok: Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Interakcie medzi živou a neživou prírodou	➤ Pozorovanie zložiek neživej prírody a interakcií medzi živou a neživou prírodou➤ Posúdenie neživej prírody ako zdroja živín pre organizmy➤ Skúmanie vplyvu zloženia horninového substrátu na druhovú rozmanitosť rastlín➤ Skúmanie vplyvu abiotických a biotických faktorov na rozklad hornín v najbližšom okolí➤ Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu	

Tematický celok: Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Minerály, horniny, typy hornín, vlastnosti minerálov➤ nerastné suroviny	➤ Mapovanie výskytu rôznych typov hornín na geologickej mape Slovenska a opísanie hornín blízkeho okolia podľa geologickej mapy➤ Rozlíšenie pôvodných a nepôvodných hornín v blízkom okolí➤ Pozorovanie minerálov a hornín a ich kategorizovanie na základe ich vlastností a pôvodu (spôsobu vzniku)➤ Mapovanie a určovanie minerálov a hornín v blízkom okolí podľa určovacieho kľúča➤ Vytvorenie zbierky minerálov a hornín➤ Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov➤ Zisťovanie konkrétnych	

Tematický celok: História Zeme Tematický celok: Geologické procesy a ich dôsledky		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Vek hornín➤ skameneliny➤ vedúce skameneliny➤ vývoj života Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Kras➤ krasové útvary	príkladov použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby ➤ Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka➤ Hodnotenie vplyvu ťažby nerastných surovín na životné prostredie. ➤ Modelovanie vzniku skameneliny ➤ Určovanie vedúcich skamenelín ➤ Modelovanie biosféry jednotlivých geologických ér ➤ Modelovanie významných geologických procesov	

		➤ geologické éry➤ geologické procesy➤ vplyv geologických procesov na zemský povrch	prebiehajúcich v jednotlivých geologických érach ➤ Skúmanie dôsledkov pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch➤ Monitorovanie rizikových území v okolí, ktoré súvisia s pôsobením vonkajších geologických činiteľov➤ Modelovanie vzniku krasu a krasových útvarov➤ Modelovanie vplyvu geologických procesov na tvary zemského povrchu a na život organizmov➤ Porovnanie následkov katastrofických geologických procesov na Slovensku a vo svete	

Tematický celok: Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Skleníkový efekt➤ vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére➤ vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu	➤ Realizovanie a analyzovanie dlhodobých meteorologických pozorovaní.➤ Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na meniacu sa teplotu prostredia a vysvetlenie príčin zosilneného skleníkového efektu.➤ Modelovanie vzniku ozónovej vrstvy v stratosfére.➤ Skúmanie vzniku a účinku prízemného ozónu.	
Tematický celok: Zdroje materiálov a energie		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie➤ zelená chémia	➤ Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne).	

INTERAKCIE Tematický celok: Optické javy		➤ vlastnosti materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ svetelné znečistenie	➤ Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov.➤ Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie.➤ Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a/alebo znečisťovateľov životného prostredia.➤ Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien vo svojom okolí na jeho odstránenie	

Tematický celok: Akustické javy		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ hlukové znečistenie➤ ultrazvuk a jeho využitie	➤ Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie➤ Vyhľadávanie informácií o ultrazvuku a jeho využití	
ENERGIA Tematický celok: Premeny energie		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ jadrová energia, jadrová elektráreň, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením➤ účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii➤ pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové,	➤ Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch.	

EKOSYSTÉM Tematický celok: Interakcie v ekosystéme		rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie ➤ zásady ochrany človeka a životného prostredia pred účinkami rádioaktívneho žiarenia Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Druh➤ ekosystém➤ interakcie v ekosystéme➤ zdroje v prostredí➤ podmienky prostredia➤ faktory prostredia➤ potravinové vzťahy➤ potravinové siete	➤ Skúmanie špecifických podmienok prostredia vybraných organizmov➤ Pozorovanie a analyzovanie interakcií medzi organizmami a medzi organizmami a prostredím v ekosystéme➤ Porovnanie rozsahu nárokov organizmov na faktory prostredia	

			na konkrétnych príkladoch ➤ Usudzovanie o potravovej nezávislosti rastlín od živočíchov➤ Predpovedanie spoločných vzorov interakcií medzi organizmami a ich prostredím v rôznych ekosystémoch➤ Zostavenie potravných sietí v rôznych ekosystémoch. Určenie potravných vzťahov medzi organizmami➤ Posúdenie vplyvu nepôvodných (invázných) druhov rastlín a živočíchov na vzťahy v ekosystémoch	

Tematický celok: Kolobeh látok v ekosystéme		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Producent➤ konzument➤ rozkladač➤ obeh látok➤ tok energie➤ biomasa	➤ Analyzovanie množstva energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta➤ Pozorovanie rozkladných procesov v komposte a aplikácia jeho využitia➤ Pozorovanie rastu a rozmnožovania organizmov v hnojenej a nehnojenej pôde➤ Modelovanie kolobehu látok (vody, uhlíka, dusíka) a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka➤ Posúdenie významu kolobehu vody v ekosystéme pre všetky živé organizmy➤ Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme	

EVOLÚCIA Tematický celok: Variabilita organizmov		Pojmy, vzťahy, fakty: ➤ Variabilita➤ degradácia	➤ Skúmanie diverzity súčasných i fosílnych organizmov➤ Pozorovanie funkčnej a tvarovej rozmanitosti živých organizmov➤ Analyzovanie príčin a následkov znižovania biodiverzity a degradácie ekosystémov, ako aj vhodných opatrení na nápravu	

Poznámka:

Výkonový štandard platí pre daný celý ročník.

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,

2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📱

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

3. Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

3.2 Predmet: Fyzika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.

Ciele predmetu

- plánovať a realizovať experiment
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje
- tvoriť závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch
- divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch
- komunikovať a spolupracovať v tíme
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda, 3. cyklus (6. – 9. ročník), Fyzika				
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1. Látky				
Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu Zostrojovať graf na základe získaných údajov Reagovať na návrhy, argumentáciu rovesníkov	1. Vlastnosti látok Vlastnosti látok a telies (skupenstvo, tvrdosť, tepelná vodivosť, vzhľad – farba, lesk, zápach, magnetické a elektrické vlastnosti, hustota) Metódy oddeľovania zložiek zmesi	Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností látok a telies Oddeľovanie zložiek zmesi rôznymi vhodnými metódami	Prirodovedná Prejavovať záujem o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú (postojový rámec) Prierezové 👁️ VG1 👤 OG4 🧠 🧡 🧡 SEG1	

Navrhovať spôsob získavania údajov Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Vykonávať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo Spresňovať hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním	2. Meranie vlastností telies Fyzikálne veličiny (dĺžka, hmotnosť, objem, hustota, teplota, čas) a ich jednotky (ich používané násobky a diely), hustota kvapalných a tuhých látok, vzťah pre výpočet hustoty, vplyv teploty na zmenu hustoty, správanie sa telies v kvapalinách v súvislosti s ich hustotou, hmotnosť kvapaliny vytlačenej telesom	Zrealizovanie a vyhodnotenie odhadu dĺžky, hmotnosti, objemu Kalibrovanie vlastného meradla Meranie dĺžky, hmotnosti, objemu Určenie hustoty kvapalných a tuhých látok metódou výpočtu a pomocou grafu Skúmanie javov súvisiacich so zmenou hustoty vplyvom teploty Porovnávanie hmotnosti telies s hmotnosťou nimi vytlačenej kvapaliny	Prírodovedná Osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov (obsahový rámec) Prierezové DG3 MG5 VG2	
Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu Reagovať na návrhy, argumentáciu rovesníkov	3. Stavba látok Ióny, molekuly, atómy ako stavebné častice látok, pohyb základných stavebných častíc látok v závislosti od teploty látky, časticový model látky v rozličných skupenstvách, premena skupenstiev z pohľadu častíc	Pozorovanie makroskopických javov, ktoré poukazujú na existenciu častíc a rôznorodosť stavebných častíc Modelovanie časticového zloženia látok v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve	Prírodovedná Poznať nástroje vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás (procesuálny rámec) Prierezové ČG2 FG4 EG1	
Reagovať na návrhy, argumentáciu rovesníkov Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu	4. Chemická väzba Iónové zlúčeniny, kovalentné polárne a nepolárne zlúčeniny, kovy, chemická väzba (iónová, kovalentná)	Pozorovanie, vyhľadávanie vlastností iónových a kovalentných zlúčenín a kovov	Prírodovedná Podporovať výskumné aktivity a mať snahu konať zodpovedne vo vzťahu k prírodným zdrojom a životnému prostrediu (postojový rámec) Prierezové VG2 OG5 SEG2	

	a kovová) vo vzťahu k vlastnostiam látok, elektróny valenčnej vrstvy			
Zostrojovať graf na základe získaných údajov	5. Stavba atómu Štruktúra atómu, modely atómu vrátane ich historického vývoja, jadro a obal atómu, elektrón, protón, neutrón	Modelovanie štruktúry atómu Zobrazovanie štruktúry elektrónových obalov atómov a iónov	Prírodovedná Poznávať reálne javy a procesy s činnostným charakterom (obsahový rámec) Prierezové DG4 IG1 VG3	
Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu Zostrojovať graf na základe získaných údajov	6. Periodická sústava prvkov Chemické prvky, ich vlastnosti a zlúčeniny (kovy, oxidy), symbolický zápis chemických prvkov a zlúčenín, vlastnosti prvkov a štruktúra ich atómov, princípy usporiadania prvkov v periodickej sústave prvkov	Skúmanie (pozorovanie, vyhľadávanie) vlastností chemických prvkov, skupín prvkov periodickej sústavy prvkov a ich zlúčenín Triedenie prvkov a ich zlúčenín s podobnými vlastnosťami do skupín	Prírodovedná Ovládať a využívať typické prírodovedné spôsoby myslenia a pracovných postupov (procesuálny rámec) Prierezové ČG3 FG5 EG2	
	7. Zákonitosti chemického deja			
Kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu	8. Klasifikácia chemických reakcií Oxidačno-redukčné reakcie, elektrolýza, pokovovanie, katión, anión, oxidácia, redukcia, elektrolyt, elektródy (anóda, katóda),	Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií Skúmanie vylučovacích reakcií: tvorba zrazenín, vznik plynu Zostrojovanie galvanických článkov Skúmanie environmentálnych aspektov	Prírodovedná Prejavovať záujem o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú (postojový rámec)	

Zostrojovať graf na základe získaných údajov Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia	galvanický článok, akumulátory, batérie elektrochemický rad napätia kovov, environmentálne aspekty chemických reakcií	spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčin a dôsledkov kyslých dažďov), likvidáciou batérií a akumulátorov, výrobou kovov	Prierezové VG3 OG6 SEG3	
	9. Zlúčeniny uhlíka			
2. Interakcie				
Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
Vykonávať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo Kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť Spresňovať hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním Navrhovať a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov Zostrojovať graf na základe získaných údajov Oceňovať význam ochrany	1. Optické javy Zdroje svetla, šírenie svetelných lúčov po odraze od rovinného zrkadla, fyzikálne veličiny (ohnisková vzdialenosť, optická mohutnosť), odraz, úplný odraz a lom svetla na rozhraniach dvoch priehľadných prostredí, šírenie svetla pri prechode tenkými šošovkami jednoduché optické zariadenia, korekcie chýb oka, faktory, ktoré poškodzujú zrak rozklad bieleho svetla na spektrum, skladanie farebných svetelných lúčov, absorpcia	Identifikovanie a klasifikovanie zdrojov svetla Využitie zákona odrazu svetla pri riešení problémov Znárodnenie obrazu predmetu v rovinnom zrkadle, spojnou a rozptylnou šošovkou Objasnenie princípu fungovania optických zariadení Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodzovaniu zraku Rozlišovanie odrazeného, prepusteného a absorbovaného svetla Pozorovanie rozkladu bieleho svetla na spektrum a skladanie farebných svetelných lúčov Skúmanie prenosu svetla skleneným vláknom, využitie	Prírodovedná Osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov (obsahový rámec) Prierezové DG5 IG2 VG4	

a tvorby životného prostredia Angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov	svetla, prechod svetla skleneným vláknom, optické káble a ich využitie, svetelné znečistenie	optických káblov Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien v okolí na jeho odstránenie		
Zostrojovať graf na základe získaných údajov Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia Angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov	2. Akustické javy Šírenie zvuku prostrediami, rýchlosť zvuku, fyzikálne veličiny (frekvencia, perióda, hladina intenzity zvuku), zvuk hudobných nástrojov, výška tónu, hlukové znečistenie, ultrazvuk a jeho využitie, spôsoby ochrany pred hlukom	Skúmanie kmitajúcich telies ako zdrojov zvuku Vyhľadávanie informácií o ultrazvuku a jeho využití Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí	Prírodovedná Poznať nástroje vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás (procesuálny rámeč) Prierezové ČG4 FG6 EG3	

Kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť Reagovať na návrhy, argumentáciu rovesníkov Navrhovať spôsob získavania údajov Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Sprešňovať hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním Navrhovať a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov Zostrojovať graf na základe získaných údajov Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia Aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny Angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov	3. Elektrické javy Elektrostatické javy (zelektřizovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika), schematické znázornenie elektrických obvodov značkami, fyzikálne veličiny (elektrický prúd, elektrické napätie, elektrický odpor vodiča, rezistivita, elektrická práca, elektrický príkon), graf závislosti elektrického prúdu od napätia pre rezistor, Ohmov zákon, sériové a paralelné zapojenie elektrických spotrebičov, výsledný odpor sériovo a paralelne zapojených rezistorov v elektrickom obvode, závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, funkcie bleskozvodu, vznik magnetického poľa v okolí vodiča s elektrickým prúdom (Oerstedov pokus) a magnetického poľa v cievke s prúdom, výroba a prenos elektrickej energie,	Skúmanie vybraných elektrostatických javov: zelektřizovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika Zapájanie elektrických obvodov podľa schémy a ich zakresľovanie schematickými značkami Meranie veľkostí elektrického prúdu a napätia v elektrickom obvode a na rezistore Meranie závislosti prúdu od napätia pre rezistor Meranie závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrického odporu vodiča a výsledného odporu v elektrickom obvode Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrickej práce, elektrického príkonu Posudzovanie energetickej spotreby bežných zariadení a skúmanie možností energetických úspor pri každodenných aktivitách Demonštrovanie prítomnosti magnetického poľa v okolí	Prírodovedná Podporovať výskumné aktivity a mať snahu konať zodpovedne vo vzťahu k prírodným zdrojom a životnému prostrediu (postojový rámec) Prierezové VG4 MG1 SEG4	

	pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi	magnetu, elektrického vodiča (cievky) s prúdom a jeho využitie Modelovanie sústavy na prenos elektrickej energie		
3. Sily				
Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Zostrojovať tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami) Navrhovať spôsob získavania údajov Vykonávať odhad skúmanej veličiny a vyberať vhodné meradlo Navrhovať a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov	1. Vytváranie predstáv o pojme sila Vzájomné pôsobenie telies a účinky pôsobenia výslednej sily na teleso, fyzikálne veličiny (sila, gravitačná sila, gravitačné zrýchlenie, moment sily, trecia sila), grafické znázornenie síl (gravitačnej sily pôsobiacej na teleso, vzájomne pôsobiacich síl medzi telesami, trecej sily), výslednica síl pôsobiacich v jednej priamke, rovnováha síl na páke, ťažisko telesa, faktory ovplyvňujúce veľkosť trecej sily, situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trecej sily	Znázornenie sily a pôsobenie viacerých síl na teleso Meranie veľkosti sily silomerom Aplikovanie vzťahu pre výpočet gravitačnej sily Stanovenie výslednej sily pôsobiacej na teleso pri skladaní síl pôsobiacich na teleso v jednej priamke Skúmanie podmienok rovnováhy na páke Určenie ťažiska telesa Skúmanie, meranie a počítanie trecej sily Analyzovanie situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia	Prirodovedná Poznávať reálne javy a procesy s dominantne činnostným a induktívnym charakterom (obsahový rámec) Prierezové DG6 IG3 VG5	

Navrhovať spôsob získavania údajov Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Zostrojovať tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)	2. Vytváranie predstáv o pojme tlak Fyzikálne veličiny (tlaková sila, tlak, hydrostatický tlak, vztlaková sila), grafické znázornenie síl (tlakovej sily, vztlakovej sily) závislosť tlaku a tlakovej sily, závislosť hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny, faktory ovplyvňujúce veľkosť vztlakovej sily, závislosť tlaku od nadmorskej výšky	Aplikovanie vzťahu pre výpočet tlaku a hydrostatického tlaku Analyzovanie grafu závislosti hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny Skúmanie vztlakovej sily v kvapalinách a v plynch Aplikovanie vzťahu na výpočet vztlakovej sily v kvapalinách a plynch Analyzovanie grafu závislosti atmosférického tlaku od nadmorskej výšky	Prírodovedná Ovládať a využívať typické prírodovedné spôsoby myslenia a pracovných postupov (procesuálny rámec) Prierezové 📖 ČG5 👤 OG1 🌱 EG4	
Zostrojovať tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami) Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Navrhovať spôsob získavania údajov	3. Vybrané druhy pohybu telies a ich grafické zobrazenia Relatívnosť pohybu telesa vzhľadom na iné teleso, druhy pohybu, fyzikálne veličiny (rýchlosť, dráha), grafické znázornenie závislosti rýchlosti a dráhy pohybu od času pre rovnomerný pohyb	Porovnanie pokoja a pohybu telesa a určenie druhu pohybu Modelovanie rovnomerného pohybu Aplikovanie vzťahu pre rýchlosť rovnomerného pohybu	Prírodovedná Prejavovať záujem o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú (postojový rámec) Prierezové 👁 VG5 📱 MG2 🍌 🍌 SEG5	

4. Energia				
Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
Navrhovať spôsob získavania údajov Zostrojovať graf na základe získaných údajov	1. Premeny skupenstva látok Rôzne druhy teplomerov, skupenské premeny rôznych látok, premeny skupenstva z pohľadu časticovej stavby skupenstiev	Meranie teploty a času pri skupenských premenách, zostrojenie a analyzovanie grafu závislosti teploty od času	Prírodovedná Osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov (obsahový rámec) Prierezové ✓ FG1 IG4 VG6	
Aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny Navrhovať spôsob získavania údajov Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Vykonávať odhad skúmanej veličiny a vyberať vhodné meradlo Sprešňovať hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním Navrhovať a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov Zostrojovať tabuľku zo získaných údajov	2. Premeny energie Rôzne formy energie, spôsoby šírenia tepla, tepelná vodivosť, tepelná výmena a rovnováha, fyzikálne veličiny (hmotnostná tepelná kapacita, teplo), energetická hodnota potravín, premeny svetelnej energie na teplo, zariadenia využívajúce slnečnú energiu, fyzikálne veličiny (mechanická práca, výkon, pohybová a polohová energia telesa, elektrická práca), vzájomné premeny pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania energie, elektrická energia a jej	Demonštrovanie spôsobov šírenia tepla Aplikovanie vzťahu pre výpočet tepla Porovnanie veľkosti prijatého a odovzdaného tepla pri tepelnej výmene Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením Aplikovanie vzťahu pre výpočet mechanickej práce, výkonu a polohovej energie Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie	Prírodovedná Poznať nástroje vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás (procesuálny rámec)	

(hodnoty veličín s príslušnými jednotkami) Zostrojovať graf na základe získaných údajov Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia Angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov	premeny, jadrová energia, jadrová elektrárňa, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením, účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov, pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie, zásady ochrany pred účinkami rádioaktívneho žiarenia	Vyhľadanie informácií o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia Modelovanie činnosti okruhov jadrovej elektrárne Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch	Prierezové DG1 OG2 EG5	

5. Zem

Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
	1. Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu			
Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu	2. Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín Minerály, vlastnosti minerálov	Skúmanie a porovnanie fyzikálnych vlastností minerálov	Prírodovedná Prejavovať záujem o prírodu (postojový rámec) Prierezové VG6 MG3 SEG6	
	3. História Zeme			
	4. Geologické procesy a ich dôsledky			

Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia	5. Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie Skleníkový efekt, vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére	Realizovanie a analyzovanie dlhodobých meteorologických pozorovaní	Prírodovedná Osvojiť si súbor poznatkov (obsahový rámec) Prierezové ✓ FG2 IG5 ČG1	
Oceňovať význam ochrany a tvorby životného prostredia Zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov Realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu Zostrojovať graf na základe získaných údajov	6. Zdroje materiálov a energie Environmentálne problémy spojené s uhlíkovými a ich zdrojmi, obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie vlastnosti materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie	Zhodnotenie výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne) Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyvu na životné prostredie, ekonomiku a možností ich eliminácie Hodnotenie výhod a nevýhod rôznych zdrojov elektrickej energie a ich vplyvu na životné prostredie	Prírodovedná Ovládať a využívať typické prírodovedné spôsoby myslenia a pracovných postupov (procesuálny rámec) Prierezové DG2 OG3 EG6	
6. Vesmír				
Výkonový štandard	Obsahový štandard		Doménové gramotnosti	Poznámky
Žiak vie, dokáže	Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Prierezové gramotnosti	
Zostrojovať graf na základe získaných údajov Zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov	1. Vesmírne telesá Slnčnej sústavy Slnčná sústava, astronomická jednotka, model Slnčnej sústavy, vzájomné pohyby Slnka, Zeme a Mesiaca a ich súvis s dĺžkou roka, mesiaca a dňa,	Vytváranie predstáv o pohyboch planét podľa Platóna, Ptolemaia, Keplera, Koperníka, Galilea a Newtona Navrhnutie model u Slnčnej sústavy a vyhľadávanie informácií o jej objektoch Skúmanie	Prírodovedná Prejavovať záujem o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú (postojový rámec) Prierezové ČG1 MG4 VG1	

	hviezdy, planéty a mesiace	periodických dejov súvisiacich s pojmami rok, mesiac a deň		
Aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania	2. Skúmanie zmien na oblohe počas dňa a roka Azimut a výška, východ a západ slnka v rôznych obdobiach roka, hviezdna obloha počas dňa a počas roka	Porovnanie charakteristík hviezd, planét a mesiacov Pozorovanie a vysvetlenie zmien vzhľadu oblohy počas dňa a počas roka	Prírodovedná Osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov (obsahový rámec) Prierezové ✓ FG3 IG6 ČG2	
7. Organizmus				
8. Ekosystém				
9. Dedičnosť a premenlivosť				
10. Evolúcia				
Ciele (výkonový štandard) 1. plánovať a realizovať experiment 2. systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje 3. tvoriť závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch 4. divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch 5. komunikovať a spolupracovať v tíme 6. reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií				

Doménové gramotnosti Jazyková a komunikačná Matematická Informatická Prírodovedná - žiaci dokážu porozumieť princípom systematického skúmania prírody, dokážu vedecky zdôvodňovať a vysvetľovať prírodovedné poznatky Spoločenskovedná Technická a profesijná Zdravotná a pohybová Umelecká
Metakognícia - žiaci si uvedomujú vlastné premýšľanie a poznávanie - samostatne regulujú svoje učenie - učia sa riešiť problémy a kriticky myslieť - poznajú svoje silné a slabé stránky
Charakter - žiaci budujú svoj vlastný charakter, cnosti a hodnoty - napodobňujú dobré správanie učiteľov a spolupracujú s nimi - uvedomujú si význam šťastného a naplneného života, prispievajú k dobru v spoločnosti, sú vzorom pre druhých - uvažujú nad svojím miestom a poslaním vo svete - sú empatickí, konajú s láskou a odpúšťajú

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,

5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť 📖

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť 💻

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť 📈

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📺

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,

3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤝🥰🥰

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

3. Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

3.3 Predmet: Chémia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Človek a spoločnosť sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V treťom cykle je vo vzdelávacej oblasti možnosť pokračovať úplnou, prípadne čiastočnou integráciou prírodovedných disciplín alebo výučbou samostatných predmetov.

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.

Predmet chémia svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti. Organickou súčasťou je aj systém vhodne vybraných laboratórnych cvičení, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.

Ciele

- plánovať a realizovať experiment
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje
- tvoriť závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch
- divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch
- komunikovať a spolupracovať v tíme
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií

Návrh gradácie cieľov podľa ročníkov

Gradácia cieľov znamená, že postupne, od 7. po 9. ročník, by sa mali rozvíjať spôsobilosti žiakov na vyššej úrovni komplexnosti, samostatnosti a kritického myslenia.

Ročník	Gradované ciele
7. ročník	• formulovať jednoduché výskumné otázky, navrhovať základné hypotézy, realizovať jednoduché experimenty podľa návodu,• základné systematické spracovanie údajov (tabuľka, jednoduchý graf),• jednoduché závery na základe pozorovania• základná schopnosť spolupráce v tíme,• uvedomovanie si významu chemického poznávania pre život.
8. ročník	• samostatné formulovanie výskumných otázok a hypotéz, navrhovanie vlastných jednoduchých experimentov,• pokročilé spracovanie a interpretácia údajov (náročnejšie grafy, jednoduché interpolácie a extrapolácie),• formulovanie samostatných záverov a ich zdôvodnenie,• efektívnejšia komunikácia a argumentácia v tíme,• uvedomovanie si dopadov chemických procesov v širšom spoločenskom a environmentálnom kontexte.
9. ročník	• samostatné plánovanie a realizácia experimentov vrátane kontroly premenných a používania kontrolnej vzorky,• systematické a kritické spracovanie údajov (vrátane náročnejších interpolácií a extrapolácií), schopnosť vyhľadať a spracovať dodatočné informácie,• formulácia komplexných záverov a argumentácia založená na získaných dôkazoch,• schopnosť reflektovať a hodnotiť dôsledky vedeckých poznatkov v globálnych súvislostiach,• aktívna účasť na identifikácii a riešení lokálnych i globálnych environmentálnych problémov, preberanie zodpovednosti za vlastné správanie a rozhodovanie.

Vyššie uvedená gradácia cieľov podľa ročníkov je odporúčaným modelom, ktorý reflektuje postupný nárast komplexnosti, samostatnosti a kritického myslenia žiakov. Tento model je možné flexibilne prispôbovať v závislosti od aktuálneho zloženia triedy, individuálnych potrieb žiakov, ich schopností a konkrétnych podmienok v škole. Odporúča sa, aby učitelia v praxi citlivo reagovali na možnosti a schopnosti jednotlivých triednych kolektívov a gradáciu cieľov primerane modifikovali tak, aby podporovali rozvoj všetkých žiakov podľa ich individuálneho potenciálu.

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	POJMY, VZŤAHY, FAKTY
Látky	Vlastnosti	Formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním.	Identifikovanie, porovnávanie a charakterizovanie vlastností chemicky čistých látok a zmesí	Chemicky čisté látky a zmesi
		Identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti látok		
		Navrhnuť spôsob získavania údajov	Príprava a pomenovanie zmesí	Heterogénne a homogénne zmesi
		Vykonať odhad skúmanej veličiny a vybrať správne meradlo	Príprava a zisťovanie zloženia roztokov	Zloženie roztokov
		Príprava nasýteného roztoku	Nasýtený roztok	

	Navrhnuť hypotézu.	Oddeľovanie zložiek zmesí rôznymi vhodnými metódami	Metódy oddeľovania zložiek zmesí
	Zostaviť aparáturu a opísať jej časti.		
	Realizovať experiment podľa žiakom navrhnutého postupu		
	Rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu	Triedenie odpadu	Separácia odpadu
Stavba a vlastnosti atómu	Opísať zložky modelovej situácie Vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom	Modelovanie štruktúry atómu	Štruktúra atómu
		Zobrazovanie štruktúr elektrónových obalov atómov a iónov	Modely atómu vrátane ich historického vývoja Jadro a obal atómu, elektrón, protón, neutrón
Zákonitosti chemického deja	Identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru	Pozorovanie chemických dejov a prejavov chemickej reakcie : reakcie prebiehajúce rôznou rýchlosťou, vznik zrazeniny, únik plynu, zmena zafarbenia reakčnej zmesi, zmena farby indikátora.	Chemická reakcia, reaktant, produkt, chemická rovnica
		Formulácia priebehu vybraných chemických reakcií od verbálneho opisu po symbolický zápis	
	Aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny	Skúmanie vplyvu teploty, veľkosti povrchu, koncentrácie a katalyzátora na priebeh chemickej reakcie	Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemickej reakcie

		Identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah		
Látky		Vyhodnocovať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne problémy	Navrhovanie postupov a podmienok urýchlenia, spomalenia a zastavenia chemických reakcií, posúdenie ich významu pri práci s horľavinami, výbušninami a v biochemických procesoch	Dôležité chemické reakcie v bežnom živote a chemickom priemysle (v regióne)
	Stavba látok	Opísať zložky modelovej situácie.	Pozorovanie makroskopických javov, ktoré poukazujú na existenciu častíc a rôznorodosť stavebných častíc	Ióny, molekuly, atómy ako stavebné častice
		Vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom.		
		Opísať zložky modelovej situácie.	Modelovanie časticového zloženia v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve	Avogadrov zákon
		Vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom.		Premena skupenstiev z pohľadu častíc
	Zem	Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na	Kriticky posudzovať využitie výsledkov výskumu pre človeka a spoločnosť	Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na teplotu prostredia.

	životné prostredie		Skúmanie vzniku a účinku prízemného ozónu.	Vplyv jednotlivca a spoločnosti na klímu
Energia	Premeny energie	Navrhnuť a používať vhodné nástroje (meradlá a technologické postupy) na získanie presných údajov	Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie	Energetické zmeny počas chemickej reakcie
		Navrhnuť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi	Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov	Exotermické a endotermické reakcie
		Spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním	Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch	Zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb
		Premeny skupenstva látok	Meranie teploty a času pri skupenských premenách	Skupenské premeny rôznych látok
Organizmus	Fotosyntéza	Fotosyntéza	Identifikovanie reaktantov a produktov fotosyntézy	Hodnotiť a navrhovať scenáre udržateľného rozvoja

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	POJMY, VZŤAHY, FAKTY
Látky	Vlastnosti	Opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov	Príprava a zisťovanie zloženia roztokov	Zloženie roztokov
			Skúmanie a počítanie percentuálneho zloženia roztokov	Hmotnostný a objemový zlomok
		Interpretovať grafické závislosti	Príprava nasýteného roztoku, počítanie percentuálneho zloženia	Nasýtený roztok
		Získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu		
Látky	Periodická sústava prvkov	Identifikovať, zaznamenať a triediť podobné a odlišné znaky chemických prvkov a zlúčenín	Skúmanie vlastností chemických prvkov a ich zlúčenín	Chemické prvky, ich vlastnosti a zlúčeniny (kovy, oxidy, halogenidy, hydroxidy, kyseliny, soli)
		Interpretovať získané údaje o vlastnostiach prvkov a zlúčenín formou tabuliek alebo grafov	Triedenie prvkov a ich zlúčenín do skupín	Symbolický zápis chemických prvkov a zlúčenín

			Skúmanie vlastností chemických prvkov a ich zlúčenín	Vlastnosti prvkov a štruktúra ich atómov vo vzťahu k ich polohe v periodickej sústave prvkov	
		Opísať vzťah medzi štruktúrou atómu prvku a jeho polohou v periodickej tabuľke		Princípy usporiadania prvkov v periodickej sústave	
Látky	Chemická väzba	Opísať zložky modelovej situácie a vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom	Pozorovanie a vyhľadávanie vlastností zlúčenín a kovov	Iónové zlúčeniny, kovalentné polárne a nepolárne zlúčeniny, kovy	
				Elektróny valenčnej vrstvy	
				Chemická väzba (iónová, kovalentná a kovová) vo vzťahu k vlastnostiam látok	
	Klasifikácia chemických reakcií	Formulovať hypotézu a formalizovať zápis výskumnej činnosti		Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií	Oxidačno-redukčné reakcie
				Zostrojenie galvanického článku	Galvanický článok, elektrochemický rad napätia kovov
				Skúmanie vylučovacích reakcií: tvorba zrazenín, vznik plynov	Vylučovacie reakcie
				Určiť podmienky experimentu a sledovať ich	Skúmanie acidobázických reakcií a pH

		Navrhovať a realizovať rôzne druhy merania.		
		Zhodnotiť výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenia	Skúmanie environmentálnych aspektov (napr. kyslé dažde, batérie, výroba kovov)	Environmentálne aspekty chemických reakcií

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

	TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	POJMY, VZŤAHY, FAKTY
Látky	Zlúčeniny uhlíka	Opísať zložky modelovej situácie	Porovnávanie zlúčenín uhlíka študovaných organickou a anorganickou chémiou	Špecifickosť uhlíka v jeho zlúčeninách
		Vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom	Modelovanie vnútornej štruktúry uhľovodíkov, izomérov	Vzťah medzi prvkovým zložením uhľovodíkov, ich relatívnou atómovou hmotnosťou a väzbovosťou
			Dokazovanie prítomnosti jednoduchých a násobných väzieb	Jednoduchá a násobná väzba medzi atómami uhlíka
		Akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie aktuálne vysvetlenie toho, čo je skúmané a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené	Skúmanie (vyhľadávanie) vlastností a využitia bežných uhľovodíkov, ich derivátov a plastov	Štruktúra uhľovodíkov, vybraných derivátov uhľovodíkov a plastov
		Rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce		Pravidlá pomenovania uhľovodíkov a bežných derivátov uhľovodíkov, vlastnosti

				organických zlúčenín vo vzťahu k ich využitiu
		Zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne, ekonomické, politické a legislatívne aspekty vedeckých objavov a ich inovácií		Plasty a iné polymérne uhľovodíky
		Zhodnotiť mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne problémy	Identifikovanie produktov horenia uhľovodíkov	Environmentálne aspekty spojené s uhľovodíkmi
Zem	Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín	Vyhodnocovať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne problémy	Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka	Nerastné suroviny
	Zdroje materiálov a energie	Zohľadniť vlastnú mieru spoluzodpovednosti za lokálne a globálne problémy	Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov	Zdroje a využitie uhľovodíkov petrochemického priemyslu
		Identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať pre ne rozličné riešenia	Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a znečisťovateľov životného prostredia	Environmentálne problémy spojené s uhľovodíkmi a ich zdrojmi
		Reagovať na návrhy, argumentáciu rovesníkov a návrhy podporovať argumentmi	Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie	Obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie, zelená chémia

		Oceniť význam uchovania prírodného bohatstva na chránených územiach	Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a znečisťovateľov životného prostredia	Vlastnosti materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie
Organizmus	Životné procesy v ľudskom organizme	Poukázať a zdôvodniť využitie kontrolnej vzorky v experimente	Skúmanie zloženia potravy	Cukry, tuky, bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie
		Formalizovať zápis výskumnej činnosti	Skúmanie vlastností a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín	Vlastnosti cukrov, tukov, bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu
		Vnímať svoju výskumnú činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov	Modelovanie zloženia denného príjmu potravy	Zdroje cukrov, tukov a bielkovín
		Má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch	Skúmanie zloženia potravy, návrh vyváženého denného príjmu potravy	Zloženie potravy
	Vplyv životného štýlu na životné prostredie	Zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov	Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok na živé organizmy	Vplyv látok na živé organizmy

Poznámky

1. Premeny energie predstavujú výraznú oblasť integrácie chémie, fyziky a biológie. Chemické reakcie (exotermické a endotermické) sú úzko prepojené s fyzikálnymi princípmi (zákon zachovania energie, teplo), a zároveň súvisia s biologickými procesmi (energetická hodnota potravy, metabolizmus).

2. Téma Energia v živých systémoch umožňuje interdisciplinárne prepojenie chemického vzdelávania s biológiou cez vysvetlenie energetických zmien pri látkovej premene, fotosyntéze a trávení.
3. Obsahy súvisiace s jadrovou energiou a rádioaktivitou umožňujú prepojenie chémie s fyzikou (rádioaktivita, energetické premeny) a biológiou (účinky žiarenia na živé organizmy).
4. Pri skupenských premenách látok je možné v chémii využiť fyzikálne koncepty (meranie teploty, teplotná závislosť, termografické zobrazenie) ako úvod do časticovej štruktúry látok, čím žiaci ľahšie pochopia abstraktné chemické modely látok.
5. Prepojenie predmetov Človek a príroda posilňuje schopnosť žiakov vnímať súvislosti medzi prírodovednými poznatkami, aplikovať ich v praxi a získavať tak komplexný pohľad na problémy súčasného sveta, napríklad v kontexte energetických zdrojov či ochrany životného prostredia.

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,

3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,

2.rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,3.

rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,

4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,

5.prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🧡💛💜

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,

2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,

3.bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,

4.plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,

5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,

6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,

7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,

8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,

9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,

10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,

11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.1 Predmet: Dejepis

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť človek a spoločnosť, dejepisný komponent sa sústreďuje na komplexný a multidimenzionálny prístup k výučbe histórie, ktorý zahŕňa nielen získavanie faktických historických znalostí, ale aj rozvoj kritického myslenia, analýzy, schopnosti interpretovať historické pramene a pochopenie vzťahov medzi minulosťou a súčasnosťou. Cieľom predmetu je pomôcť žiakom pochopiť dynamiku dejinných procesov a ich dopad na spoločnosť a jednotlivcov v súčasnosti.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je porozumieť vybraným historickým, kultúrnym, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta. Žiaci rozvíjajú svoj pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Aktívne sa zapájajú do riešenia aktuálnych výziev a problémov. Uvedomujú si vlastnú identitu v globalizovanom svete. Rešpektujú a prejavujú ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám. Žiaci kriticky pristupujú k zdrojom informácií a mediálnym obsahom. Disponujú rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.

Ciele

- Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch.
- Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov.
- Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov.
- Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.
- Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.
- Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehĺbovanie osobných vzťahov.
- Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.
- Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti.
- Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.
- Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet.

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Téma	Výkonový štandard	Obsahový štandard	gramotnosti	poznámky
Starovekí Gréci	zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny	Antika, polis, kolonizácia, otroctvo, tyran, demokracia, kolonizácia, umenie. Porovnanie spoločnosti v Sparte a Aténach Charakterizovanie základných princípov aténskej demokracie a porovnanie s modernou zastupiteľskou demokraciou. Tematická sonda – grécke divadlo, architektúra, literatúra, olympijské hry, výchova.	5 1 2 4	
Starovekí Rím	charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí,	Republika, patricijovia, plebejci, cisárstvo, provincie, Limes Romanus, Gerulata, náboženské predstavy.	1,3 2	

	uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období	Zaznamenávanie priebehu a dôsledkov rímskej expanzie na mape. Porovnávanie rôznych foriem vlády v starovekom Ríme. Identifikovanie odkazu starovekého Ríma v európskom umení, kultúre a práve. Tematická sonda – každodenný život v starovekom Ríme.		

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Téma	Výkonový štandard	Obsahový štandard	gramotnosti	poznámky
Stredovek	vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti	Veľká Morava, byzantská misia, kráľ, léno, hrad, šľachta, poddaní, duchovenstvo, kláštor, stredoveké mesto, remeslá, cech, univerzita, Franská ríša, islam, Korán, Arabská ríša, Byzantská ríša, románsky sloh, gotika, katedrála, stredoveké Uhorsko, kolonizácia, banské mestá. Opis života na stredovekom hrade a dedine, v stredovekom meste a kláštore. Spoznávanie úlohy cirkvi a zbožnosti v živote stredovekého človeka. Interpretácia prínosu významnej stredovekej osobnosti. Návšteva historicky významnej lokality.	3 1 1,2	

		Interpretácia vybranej stredovekej legendy. Tematická sonda z regionálnych dejín – stopy stredoveku v regióne.		
Novovek	interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov	Renesancia, humanizmus, Academia Istropolitana, Nový svet, objavitelia, dobyvatelia, objavení, kolonializmus, kolónie, reformácia, protestant, katolík, turecký vpád, Bratislava – hlavné mesto Uhorska. Analyzovanie predpokladov európskej expanzie a kolonizácie v novoveku. Porovnanie krátkodobých a dlhodobých dôsledkov európskej kolonizácie vybranej krajiny. Opis kultúry vybranej neeurópskej civilizácie. Porovnanie východísk a prejavov reformácie a protireformácie. Charakteristika podstaty a východísk nového svetonázoru v období humanizmu a renesancie. Tematická sonda – priebeh a dôsledky kolonizácie jednej z európskych krajín. Tematická sonda z regionálnych dejín – príbeh novovekej stavby alebo osobnosti.	2,3,5 1 1,2,3	

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Téma	Výkonový štandard	Obsahový štandard	gramotnosti	poznámky
Obdobie revolúcií a reforiem	posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie	Konštitučná monarchia, absolutistická monarchia, osvietenstvo, Veľká revolúcia, viedenský kongres, politika rovnováhy síl, priemyselná revolúcia, industrializácia, kapitalizmus, hnutie za zrušenie otroctva, nacionalizmus, národný štát, imperializmus, liberalizmus, konzervativizmus, socializmus, boj za nezávislosť kolónií, tereziánske a jozefínske reformy, náboženská sloboda, revolučný rok 1848/1849, Slovenská národná rada, slovenské politické programy, rakúsko-uhorské vyrovnanie, modernizácia, maďarizácia. Analyzovanie vývoja predstáv o správe vecí verejných. Analyzovanie priemyselnej revolúcie ako zásadného zlomu v dejinách ľudstva. Zhodnotenie vplyvu industrializácie na globalizáciu a životné prostredie.	2,4,5 1,3 1,2 2,3 1	

	zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmierňovania nimi spôsobených škôd	Identifikovanie predpokladov vzniku zjednotených národných štátov a vplyvu na mocenské pomery v Európe. Zhodnotenie cieľov a foriem politiky veľmocí a jej dôsledkov na dnešný svet. Analyzovanie postavenia pôvodného obyvateľstva vo vybranej európskej kolónii. Porovnanie procesu spoločenských zmien cestou reforiem a revolúcií. Porovnanie cieľov a výsledkov slovenského národného hnutia. Zhodnotenie dôsledkov rakúsko-uhorského vyrovnania. Tematická sonda z regionálnych dejín – príčiny a dôsledky vysťahovalectva zo Slovenska do zámoria v porovnaní so súčasnosťou. Tematická sonda – zrod konceptu, uplatňovanie, dodržiavanie, rešpektovanie ľudských a občianskych práv.		

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Téma	Výkonový štandard	Obsahový štandard	gramotnosti	poznámky
Prvá svetová vojna	zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch	Trojopolok, dohoda, zákopová vojna, fronty, zázemie, odboj, československé légie, Versaillský systém, nástupnícke štáty. Analýza príčin prvej svetovej vojny na základe historických prameňov. Identifikovanie kľúčových medzníkov v priebehu prvej svetovej vojny. Zhodnotenie podmienok života na fronte a v zázemí. Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja. Interpretácia príbehu z veľkej vojny na základe dobových prameňov a umeleckého diela z pohľadu žien a detí. Zaznamenanie na mape zmien hraníc na základe Versaillského systému. Tematická sonda z regionálnych dejín – pamätne miesta, pamäťové inštitúcie, pamätníky.	1,5 1,2	

Európa a Československo medzi dvoma svetovými vojnami	rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie	Svetová hospodárska kríza, parlamentná demokracia, politická pluralita, diktatúra, komunizmus, fašizmus, nacizmus, propaganda, gulag, politika appeasementu, Československá republika, národnostná politika, rozvoj školstva, hospodárstva, kultúry, spolkový život, moderný slovenský národ, centralizmus, autonómia, T. G. Masaryk, M. R. Štefánik. Porovnanie kapitalizmu a centrálne plánovanej ekonomiky. Identifikovať základné medzníky vzniku prvej Československej republiky. Analýza vzťahov národnostných menšín. Porovnanie demokratických a nedemokratických režimov. Porovnanie diktatúry a parlamentnej demokracie vo vzťahu k občianskym právam. Zhodnotenie cieľov a následkov politiky Spoločnosti národov a appeasementu. Analýza úlohy médií a dobových prameňov so zameraním na odhaľovanie mechanizmov manipulácie a propagandy.	1,4 1 1 1,3 1,2	

		Interpretácia príbehu/vizuálneho/zvukového diela z medzivojnového obdobia. Tematická sonda – zmena postavenia ženy v spoločnosti.		
Druhá svetová vojna a Slovenská republika	zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavíť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt	Mníchovská dohoda, Viedenská arbitráž, fašistická os, protihitlerovská koalícia, totálna vojna, protifašistický odboj, cenzúra, perzekúcie, genocída, holokaust, koncentračné tábory, štátostrana, totalitný politický systém, židovský kódex, deportácie, arizácia, kolaborácia, odboj, Slovenské národné povstanie, konferencie Veľkej trojky, Spravodliví medzi národmi. Charakteristika totalitného štátu. Analýza dobových prameňov so zameraním na cenzúru a propagandu. Analýza literatúry – príbehy pamätníkov, preživších. Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja. Tematická sonda z regionálnych dejín – miesta pamäti, príbeh z SNP. Tematická sonda – postavenie žien v ideológii totalitného štátu.	1,4 1,3 1,2 1,2 1,2,3	

		Reflexia druhej svetovej vojny v umení		
Studená vojna	zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch	Marshallov plán, OSN, supervelmoci, železná opona, disent, samizdat, studená vojna, hospodárske a vojenské bloky, jadrové zbrane, dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“, pád železnej opony, zjednotenie Nemecka, rozpad ZSSR, európska integrácia. Interpretácia povojnového sveta – obnova, premeny Európy. Charakteristika bipolárneho sveta. Identifikácia prejavov občianskeho odporu obyvateľstva vo východnom bloku. Vystihnutie základných predpokladov, cieľov a medzníkov procesu európskej integrácie. Zhodnotenie príčin a dôsledkov dekolonizácie na vybranom príklade. Tematická sonda – život počas socializmu v regióne. Tematická sonda – rola médií v spoločnosti na vybranom príklade. Tematická sonda – osudy menších v povojnovej Európe na vybranom príklade.	1,4 1,3 1,2 1,2 1,2,3	

Československo za železnou oponou	charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie	Národný front, februárový prevrat, zbor povereníkov, politické procesy, menová reforma, znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia, socialistický realizmus, reformný proces, okupácia 1968, normalizácia, Charta 77, disent, samizdat, sviečková manifestácia, nežná revolúcia, vlny emigrácie z Československa. Analýza dôsledkov februárového prevratu. Zhodnotenie predpokladov a cieľov pokusu o reformu socializmu. Identifikovanie premien krajiny, mesta a dediny. Tematická sonda – spomienky svedkov okupácie 1968. Tematická sonda – prejavy normalizácie v každodennom živote ľudí. Analýza umeleckého dobového a súčasného diela k totalite.	1,4 1,3 4 1 ,2	
Zápas o demokraciu po roku 1989	zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia	Parlamentná demokracia, vznik Slovenskej republiky, privatizácia, reštitúcia, plnenie kritérií demokratického štátu, vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie, prijatie eura, plnenie kritérií demokratického	1,3 1,2 1,3 1	

	zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny	štátu, korupcia, autoritárske tendencie politikov a politických strán, populizmus, globalizácia. Analýza hlavných zmien v Československu po roku 1989. Porovnanie cieľov a následkov spoločensko-ekonomickej transformácie po roku 1989. Objasnenie hlavných príčin a dôsledkov rozdelenia Československa. Rozpoznanie pozitívnych a negatívnych znakov vnútropolitického vývoja Slovenskej republiky. Rozvíjanie historickej empatie na citlivé témy pre hlbšie porozumenie historických procesov. Diskutovanie o úlohe historickej pamäte pri vyrovnávaní sa s minulosťou.		

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobu hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom a fungovaniu ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,

4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietaať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤝🤝🤝

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.2 Predmet: Geografia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete geografia sa zameriame na objasňovanie prírodných zákonitostí na našej planéte. Vysvetľujeme podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomíme si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Porozumieme vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a pochopíme ich silnú vzájomnú previazanosť. Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Naučíme sa mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí.

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych miest, rozmiestnenie ľudí a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú.

Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály prameňov, čo im umožňuje sa v ňom orientovať a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých.

V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta. Žiaci rozvíjajú svoj pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Aktívne sa zapájajú do riešenia aktuálnych výziev a problémov. Uvedomujú si vlastnú identitu v globalizovanom svete. Rešpektujú a prejavujú ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám. Žiaci kriticky pristupujú k zdrojom informácií a mediálnym obsahom. Disponujú rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.

Ciele

- využívať znalosti o vybraných geografických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov
- posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi
- komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehĺbovanie osobných vzťahov
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete geografia umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

KOMPONENT	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie, dokáže	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNO STI	POZNÁM KY
Zdroje geografického poznania	-disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte, lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta,-určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť grafickú/číselnú mierku,-použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,- orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS,-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia	Pojmy: geografická sieť, nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské poglobule, časové pásma, grafická/číselná mierka mapy , satelitná snímka, geoinformačné technológie (GPS, GIS), kartogram. Činnosti: určovanie polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc Určovanie skutočnej vzdialenosti medzi objektmi na mape pomocou grafickej a číselnej mierky. Určovanie času v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem. Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy(interpretácia mapy). Využívanie štatistických údajov (vo forme tabuliek, grafov, diagramov), obrázkov, fotografií, textov a videí na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií		

Planéta Zem a jej prírodné krajinné sféry	-disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,-lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta-porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe a vo svete,-určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť grafickú/číselnú mierku- použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,-zhodnotiť príčiny a dôsledky geografických javov a procesov,-opísať dôsledky tvaru a pohybov Zeme, sklonu zemskej osi na život na Zemi,- zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme,- určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmierňovania nimi spôsobených škôd,- porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,- posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi, v Európe a na Slovensku- identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej	Pojmy: Tvar a pohyby Zeme, sklon zemskej osi, stavba Zeme, platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce. Činnosti: objasňovanie súvisu tvaru Zeme, pohybov Zeme a sklonu zemskej osi so striedaním dňa a noci, striedaním ročných období a existenciou podnebných pásiem na Zemi. Opis stavby Zeme a skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemskeho povrchu na vybraných príkladoch zo sveta (napríklad Himaláje, Andy a Východoafriká priekopová prepadlina). Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté. Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva		

	zmeny v rôznych častiach Zeme.	na mape sveta a ich vzájomné porovnanie. Rozpoznávanie rozdielu medzi počasím a podnebím. Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia. Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov (geografická šírka, vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška, činnosť človeka) na podnebie a typy krajín na Zemi. Identifikovanie príčin, dôsledkov a oblastí výskytu monzúnov, tropických cyklón a tornád. Porovnávanie vybraných typov krajín (biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia na Zemi Porovnávanie pevninských a horských ľadovcov – oblasti výskytu, význam, príčiny a dôsledky topenia ľadovcov.		

Obyvateľstvo Zeme	-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život, – identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu– utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu. -zhodnotiť význam historického javu, procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny, – zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti,–analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti,– rozpoznať vplyv geografických podmienok na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnej geografickej oblasti,– pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre,– zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie, -analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni, – vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie	Pojmy: populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, veková pyramída, kultúrna rozmanitosť, svetové náboženstvá, migrácia, urbanizácia. Činnosti: lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplyvajú na rozmiestnenie obyvateľstva. Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a vybraných štátov pomocou štatistických údajov v rôznej podobe; identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta. Posudzovanie vývoja svetovej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými svetadielmi alebo štátmi. Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska. Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta. (TEMATIC KÝDEŇ) Skúmanie príčin a dôsledkov urbanizácie na vybraných príkladoch zo sveta		

Geografia v teréne	-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,- podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia,-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,-využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí.	Pojmy: geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií. Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom javu alebo procese v miestnej krajine. Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého Prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu. (TEMATICKÝ DEŇ)		

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

KOMPONENT	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie, dokáže	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Regióny sveta Európa	-disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,- lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta, Európy a Slovenska,-porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe a vo svete,-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku,-uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku,-zhodnotiť geografické, spoločenské a historické aspekty európskej integrácie,-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,-posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi, v Európe a na Slovensku,	Pojmy: najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky Európy, podnebné pásma a typy krajín Európy, rozmanitosť obyvateľstva, štáty Európy, hlavné a iné významné mestá európskych štátov, Európska únia, významné regióny a štáty sveta, priestorové vzťahy. Činnosti: vymedzenie hraníc Európy a určenie polohy najvýznamnejších európskych ostrovov, polostrovov, morí, zálivov, povrchových celkov, riek a jazier na všeobecno-geografickej mape. Posudzovanie vplyvu Golfského prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásiem Európy. Porovnávanie charakteristík podnebných pásiem Európy na základe klimatických diagramov. zhodnotenie hospodárskeho významu riek		

	-porovnať základné charakteristiky podnebných pásiem alebo podnebných oblastí, -vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie v Európe, - vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň, -identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme, - uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života. -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete,	na príklade vybranej európskej rieky. Zdôvodňovanie rozmiestnenia jednotlivých typov krajín v Európe spojené s ich základnou charakteristikou. Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva Európy - kultúrna diverzita Európy. Určovanie polohy európskych štátov, ich hlavných a ďalších významných miest na mape. Porovnávanie geografických špecifík vybraných oblastí a štátov Európy (napríklad Spojené kráľovstvo, Nemecko, Francúzsko, Rusko, Poľsko, Ukrajina, Česko, Maďarsko, Taliansko, Španielsko, Švédsko). Identifikovanie geografických aspektov európskej integrácie (Európska únia, Schengenský priestor, eurozóna, kandidátske štáty) - vzájomné prepojenie Európy na vybraných príkladoch. Analýza vybraných výziev a problémov súčasnej Európy a hľadanie možností ich riešenia (napríklad konflikty a vojny, migrácia, tarnutie obyvateľstva, environmentálne problémy, regionálne rozdiely, zdroje energie) Porovnávanie prírodných podmienok a spoločensko-hospodárskych charakteristík vybraných štátov alebo regiónov sveta, identifikovanie ich spoločných a odlišných znakov.		

Geografia v teréne	–sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,–argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov,– podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,–ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia,–prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,-využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí.	Pojmy: geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií. Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého Prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu. (TEMATICKÝ DEŇ)		

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENT	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie, dokáže	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Slovensko	-zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme,–určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmierňovania nimi spôsobených škôd,–porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,–posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie Slovenska,– porovnať základné charakteristiky podnebného pásma a nadmorskej výšky,– vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie na Slovensku,-vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň,-identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť,- uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity,-rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod,	Pojmy: Významné povrchové celky, rieky a sídla na mape Slovenska, činitele ovplyvňujúce podnebie Slovenska, klimatické oblasti, využívanie krajiny, regionálne rozdiely, počet a štruktúra obyvateľstva, hospodárstvo Slovenska, výroba elektrickej energie. Činnosti: porovnávanie polohy, rozlohy a počtu obyvateľov Slovenska v európskom a globálnom kontexte. Určovanie polohy významných povrchových celkov, riek a vodných plôch v rôznych častiach Slovenska s posúdením ich vplyvu na osídlenie a činnosť človeka Identifikovanie činiteľov ovplyvňujúcich podnebie Slovenska; Určovanie hlavných podnebných oblastí na mape a stručný opis ich charakteristík (teplota vzduchu, množstvo zrážok). Rozpoznávanie krajinnej pokrývky Slovenska a identifikovanie jej premien príčinám		

	svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie, – opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život, –identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu, –utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu -uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života. – analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti, -rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období, – zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie,	človeka – aj so zameraním na miestnu krajinu. Hľadanie príčin rozdielov vo vodnom stave vybraných vodných tokov na Slovensku počas roka; identifikácia faktorov, ktoré vedú k vzniku povodní, a možnosti ich predchádzania. Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, náboženskej a vekovej štruktúre obyvateľstva Slovenska spojená s posúdením zmien v čase – aj so zameraním na kraj a obec. Porovnávanie vybraných sídiel Slovenska z hľadiska polohy, počtu obyvateľov a funkcií, ktoré poskytujú svojim obyvateľom a návštevníkom. Identifikovanie kľúčových odvetví hospodárstva na Slovensku a vo vybranom regióne s posúdením ich vplyvu na zamestnanosť, zahraničný obchod a životné prostredie. Skúmanie pôvodu na Slovensku vyrobenej elektriny z hľadiska využívania obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov energie alebo výroby podľa typov elektrární. Určovanie geografických podmienok vhodných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, prípadne aj v miestnej krajine(napríklad vodná, slnečná, veterná, geotermálna). Posudzovanie zmien vo využívaní krajiny a ich dôsledkov na životné prostredie a spoločnosť na vybraných príkladoch zo Slovenska (napríklad výstavba no		

		vých obytných štvrtí, rekreačných objektov, priemyselných závodov, diaľnic alebo obchvatov; rekultivácia nevyužívaného priemyselného areálu alebo niekdajšej lokality ťažby surovín). (TEMATICKÝ DEŇ) Porovnávanie hospodársky najviac a najmenej rozvinutých oblastí Slovenska – príčiny a dôsledky existujúcich regionálnych rozdielov. Analýza cestovného ruchu na Slovensku s posúdením jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození – aj so zameraním na príklady z regiónov alebo obcí. Prípadové štúdie o výzvach a problémoch Slovenska alebo jeho regiónov (napríklad vyľudňovanie vidieka, suburbanizácia, starnutie obyvateľstva, nezamestnanosť, environmentálne problémy, prírodné riziká a hrozby, nedostatočná dopravná infraštruktúra, migrácia do zahraničia)		
Geografia v teréne	-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,-argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov,-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia,-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej,	Pojmy: geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií. Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého Prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov		

	textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, -prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky, -využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí.	prieskumu. (TEMATICKÝ DEŇ)		

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENT	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie, dokáže	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Činnosť ľudí na Zemi	-vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň - identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme, – uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,	Pojmy: Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor), potravinové, surovinové a energetické zdroje, významné hospodárske oblasti, globálny obchod, medzinárodná deľba práce. Činnosti: klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia. Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad ťažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú. Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové v vzdialenosti medzi miestami a regiónmi, čím sa mení ich relatívna geografická poloha.		

		Ilustrovanie vzájomného prepojenia súčasného sveta prostredníctvom globálneho obchodu na príkladoch vybraných komodít od miesta získavania surovín a spracovania, cez dopravu až po miesta spotreby so základným posúdením vplyvu globalizácie na výrobcov, spotrebiteľov a životné prostredie v rôznych častiach sveta. (TEMATICKÝ DEŇ)		
Výzvy a problémy súčasného sveta	-vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi, rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete,-rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,-aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,- aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky	Pojmy: ukazovatele rozvoja (napr. HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dojčenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI – index ľudského rozvoja), nerovnosť, chudoba, konflikty, porušovanie ľudských práv, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy, medzinárodná spolupráca, humanitárna a rozvojová pomoc, udržateľnosť. Činnosti: identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzi hospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov. Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta; možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch. Analýza príčin a dôsledkov najzávažnejších		

	projekt, -zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie, -analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni, -vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie.	environmentálnych problémov (napríklad dlhodobé sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň; hľadanie možností ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti. Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny na príkladoch zo Slovenska a vo svete.		
Geografia v teréne	-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak), –sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia, –argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov, – podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy, –ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, –prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, -prakticky využívať spoločenské	Pojmy: geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií. Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého Prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu. (TEMATICKÝ DEŇ)		

	a komunikačné návyky, -využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí.			

4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.3 Predmet: Občianska náuka

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

Ciele predmetu

- využívať znalosti o vybraných spoločenských javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- vyberať, navrhnuť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov
- porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov
- posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi

- rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí
- komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehĺbovanie osobných vzťahov
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra
- chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti
- analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí
- participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Identita a sociálny rozvoj človeka	Pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva. Identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu. Posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka. Rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie.	Posudzovanie dôvodov záujmu psychológie o duševnú stránku človeka (biologický, psychologický, sociálny a filozofický spôsob nazerania na človeka). Ilustrovanie významu základných pojmov a konceptov psychológie na reálnych životných situáciách: pamäť, myslenie, zabúdanie; emócie, nálady, afekty; osobnosť, temperament, talent, nadanie, vlohy; štýly učenia; význam vôle pri prekonávaní prekážok; mentálne zdravie, poruchy správania; sebavedomie, sebahodnotenie. Diskutovanie o základných psychologických aspektoch v období dospievania a ich vplyv na vnútorné prežívanie človeka. Rozlišovanie emócií spojenými s láskou, priateľstvom, zamilovanosťou a sexuálnou príťažlivosťou.	Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Občianska gramotnosť - 1.2,3 Interkultúrna gramotnosť – 1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť - byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine- prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov- uvedomovať si vlastnú identitu v globalizovanom svete	

	Rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne. Využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch.	Vypracovanie zoznamu osôb, vecí a činností, ktoré napomáhajú udržaniu vlastnej psychickej pohody. Význam konkrétnych materiálnych i duševných potrieb a užitočnosti ich napĺňania (subjektívna a objektívna hodnota vecí). Zostavenie vlastnej hierarchie potrieb a hodnôt. Analyzovanie rôznych faktorov vplyvajúcich na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka. Ilustrovanie pojmov majorita, minority, subkultúra, kontrakultúra, alternatívne kultúry (príklady kultúrnej rozmanitosti) v kontexte noriem spoločnosti. Skúmanie vplyvu rodových očakávaní na naše správanie, vzťahy a spoločnosť. Osvojovanie znakov zdravých vzťahov (rešpekt, dôvera, vzájomná podpora, kompromisy, komunikácia, počúvanie, práca s emóciami, rovnosť, úprimnosť, starostlivosť, súhlas, bezpečie). Aplikovanie princípov zodpovedného a informovaného rozhodovania o správaní sa k sebe a k druhým ľuďom (vrátane sexuálneho správania) v duchu hodnôt osobnej slobody,		

		rešpektu k slobode iných a kultivovaného spolužitia v spoločnosti. Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.		

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠKVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1.Moc, authority, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	Orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti. Vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia. Posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom. Zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch. Zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia. Aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny. Navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane	Diskutovanie o formálnych a neformálnych autoritách v mojom okolí. Vysvetlenie podstaty decentralizácie moci: od riadenia obce k riadeniu na úrovni štátu. Vymedzenie orgánov a inštitúcií podieľajúcich sa na správe obcí, samosprávnych krajov, štátu a vzťahov medzi nimi. Vysvetlenie delby štátnej moci a ich vzájomnej kontroly na konkrétnych príkladoch. Príklady prepojenia riadenia štátu na každodenný občiansky život. Analyzovanie významu a mechanizmu volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov, volebný program a kampaň. Uvedenie príkladov a zdôvodnenie významu tretieho sektora (občianske združenia,	Občianska gramotnosť – 1,2,3 Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Interkultúrna gramotnosť – 1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti- byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine- nadobudnúť pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti- prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov- prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči iným ľuďom	

	náročný dobrovoľnícky projekt. Zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva.	neziskové organizácie, nadácie). Využívanie nástrojov občianskej participácie a nespokojnosti (protest, petícia, referendum, politické organizovanie). Poznávanie možností komunikácie s inštitúciami a úradmi, digitálne služby štátu a rôznych úradov ako nástroj obmedzenia byrokracie. Pomenovanie znakov demokratického spôsobu rozhodovania a riadenia štátu. Rozbor príkladov zneužívania moci, populizmu, ohýbania pravdy a polarizácie, rodinkárstva, príčiny a dôsledky korupcie. Žiakom blízke príklady dobrovoľníctva, charitatívnej činnosti, solidarity, aktivizmu a spoločenského altruizmu. Aktívne komunitné organizovanie (identifikovanie potrieb a problémov komunity, nástrojov na ich riešenie a zostavenie plánov na zmenu). Reagovanie na nenávisťné prejavy a diskriminačné situácie (vrátane online prostredia). Identifikovanie roly občana pri zabezpečovaní bezpečnosti a obrany štátu (krízové situácie, branná povinnosť), úlohy, poslanie a využitie jednotlivých zložiek bezpečnostného		

		systému a systému obrany štátu (OS SR, PZ SR, HaZZ).		
1. Rovnosť a spravodlivosť	Rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu. Reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované právo.	Porovnanie intuitívneho pochopenia spravodlivosti a inštitucionálneho poňatia práva. Rozlišovanie rôznych odvetví práva s dôrazom na občianske, pracovné, rodinné a trestné právo. Ilustrovanie významu Ústavy SR na vybraných príkladoch. Rozlíšenie medzi činmi, ktoré sú legálne a nelegálne, rozdiel medzi priestupkom a trestným činom, nahlasovanie protiprávneho konania, trestné oznámenie. Poznávanie orgánov právnej ochrany a funkcie súdov. Argumentácia v otázkach spravodlivosti nespravodlivosti na vzorových situáciách. Uplatňovanie princípov ochrany spotrebiteľa. Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv. Analyzovanie dokumentov – Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o právach dieťaťa. Rozpoznávanie násilného správania (na verejnosti, fyzické aj psychické násilie, domáce násilie, sexuálne	Občianska gramotnosť – 1,2,3 Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Interkultúrna gramotnosť – 1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti - byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine - prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov	

		násilie, rasistické a extrémistické správanie). Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv. Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebavnímanie.		

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1.Ekonomické vzťahy	Vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi. Využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti. Zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti.	Vysvetlenie podstaty ekonomických vzťahov: príklady pracovného trhu v rôznych lokalitách, regiónoch a sektoroch, čo znamená byť zamestnávateľom, zamestnancom, podnikateľom, vlastníkom, nezamestnaným, práca na dohodu, TPP, DOVP, živnosť, stáž, brigáda, zamestnanecké benefity, hrubá a čistá mzda, priemerná a minimálna mzda, rôzne faktory vplývajúce na dopyt a ponuku. Analýza vzťahov medzi pojmami zisk, príjem, náklady cez príklady: cena tovarov služieb a práce v závislosti od miesta a spôsobu výroby, cena bývania v závislosti od lokality; cena tovarov služieb v závislosti od etických princípov podnikania.	Finančná gramotnosť – 1,2,3,4,5 Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Spoločenskovedná gramotnosť - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti - byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine - prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov - vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe, vyvodzovať z nich logicky správne závery,	

		Posudzovanie vplyvu vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte. Zostavenie jednoduchého modelového rozpočtu domácnosti s rozlíšením jednorazových a pravidelných príjmov a výdavkov versus štátny rozpočet. Diskutovanie o jednoduchých príkladoch služieb štátu (sociálne politiky, dôchodkový systém, sociálne a zdravotné poistenie, podpora v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi): dôvody platenia daní a odvodov, preferencie pri plánovaní štátneho rozpočtu: príjmy a výdavky, význam fiškálnej zodpovednosti štátu (dlh, deficit) pre udržateľný ekonomický systém. Diskutovanie o príkladoch ekonomickej a sociálnej nerovnosti na lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovni; faktory vplývajúce na ekonomický a spoločenský status a mobilitu (sociálny a kultúrny kapitál, majetok, moc, prestíž, vzdelanie, prostredie, generačná chudoba, rodinkárstvo, diskriminácia). Rozpoznanie rôznorodosti finančných inštitúcií a ich služieb. Zostavenie projektového návrhu s prvkami podnikavosti a inovatívnosti:	ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať	

		exkluzivita a originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer, získanie zdrojov – granty, crowdfunding, zbierka, startup, nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská zodpovednosť.		

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Kritický prístup k mediálnym obsahom	Vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery. Rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných. Rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete. Rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy. Eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí.	Analyzovanie vplyvu médií, dezinformácií, reklamy a inej audiovizuálnej produkcie na správanie ľudí a verejnú mienku. Využívanie nástrojov na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií. Kritická analýza formy a obsahu na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou. Porovnávanie virtuálneho a reálneho sveta; vzťahov, ktoré si v nich vytvárame, vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka. Regulovanie vlastného správania v mediálnom prostredí (sociálne siete, virtuálna realita, umelá inteligencia) vrátane objemu stráveného času.	Digitálna gramotnosť – 1,2,4 Mediálna gramotnosť – 1,2,3,4 Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Spoločenskovedná gramotnosť - vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe, vyvodzovať z nich logicky správne závery, ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať Informatická gramotnosť - kriticky uvažovať a argumentovať	

	Pomenovať zásady kyberbezpečnosti. Identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.	Analyzovanie protiprávneho konania, zásad a foriem pomoci v téme kybernetického obťažovania (šikana, zneužívanie, sexting, grooming). Rozpoznávanie vhodných a nevhodných obsahov v médiách a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy (rasizmus, násilie, sexizmus a sexuálny obsah v mediálnom prostredí a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy).		
2. Slovensko ako súčasť sveta	Zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie. Vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie. Utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu.	Ilustrovanie globálnych fenoménov súčasnosti na konkrétnych príkladoch: migrácia, kultúrna rozmanitosť, politické, ekonomické a informačné prepojenia, popkultúra, konzumerizmus. Reflektovanie vrstiev lokálnej, regionálnej, národnej a európskej identity v globalizovanom svete. Uplatňovanie základných hodnôt a princípov EÚ v konkrétnych situáciách, vplyv členstva v EÚ na bežný život občana, príklady projektov realizovaných s finančnou podporou EÚ v blízkom okolí. Zdôvodnenie významu členstva SR v medzinárodných organizáciách (OSN, NATO, OBSE, V4).	Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Občianska gramotnosť - 3 Spoločenskovedná gramotnosť - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti- byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine- prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov- vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe, vyvodzovať z nich logicky správne závery,	

			ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať - prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám	
3. Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň. Aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania. Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň. Argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov. Interpretovať spoločenské javy alebo udalosti z rôznych perspektív.	Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy. Príklady tém: – otázky vzťahu človeka a prírody (individuálne a systémové riešenia environmentálnych problémov),– etické limity a otázky hospodárskeho využívania prírody a zvierat,– mier a vojna,– spravodlivosť (oko za oko, zub za zub; chudoba a bohatstvo),– postavenie menších a znevýhodnených skupín na Slovensku,– riziká zadlženia a neschopnosti splácať finančné záväzky,– etické aspekty používania umelej inteligencie,	Environmentálna gramotnosť – 2,3 Čitateľská gramotnosť - 1,2 Vizuálna gramotnosť – 1,2 Spoločenskovedná gramotnosť - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti- byť vnímavý voči sebe aj voči druhým v krajine- prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov- vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe, vyvodzovať	

		Význam zahĺbenia sa do štúdia a kladenie si základných filozofických otázok.	z nich logicky správne závery, ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať Informatická gramotnosť - kriticky uvažovať a argumentovať	

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),

4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,

4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🧡💛💜

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.4 Predmet: Etická výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Úlohou predmetu etická výchova je formovanie osobnosti žiaka s vlastnou osobnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem.

Ciele

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- získavať spôsobilosť, rozlišovať dobro od zla a konať v prospech dobra

6. – 9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Črty dobrého charakteru	Žiak vie/dokáže: - identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv ,- rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá ,- odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného ,- robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozera .	Pojmy: dôstojnosť človeka, cnosť, dobré konanie, motivácia, pravdivosť, čestnosť, odvaha, práca na sebe Rozlišovanie dobra a zla, identifikovanie cnostného konania v činnosti postáv. Rozvíjanie vnútornej motivácie konať dobro prostredníctvom analyzovania príčin a dôsledkov konania.	1,2,3 1 1, 2 Spoločenskovedná gramotnosť: - Uvedomuje si vlastnú identitu v globalizovanom svete Profesijná gramotnosť: - Poznať svoje silné stránky Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie- Jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory na témy	

		Rozpoznávanie motívov pre objavovanie pravdy, rozvíjanie čestnosti a odvahy. Rozvíjanie vlastného sebapoznania, sebahodnotenia, sebaúcty a sebaovládania. Práca na sebe a sebarozvoj – kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj fyzickej, duševnej, sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Diskusia o dôstojnosti ako nemennej danosti každého človeka a dôstojnosti ako inštrumentálnej hodnote (nadobúdanej/strácaanej konkrétnymi rozhodnutiami). Reflexia morálnej hodnoty a autentickosti vzoru verejne známej osoby.		

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Vytváranie a udržiavanie vzťahov s druhými	- Žiak vie/dokáže:- Rozvíjať vlastnú identitu v interakcii s druhými- Rozlíšiť hranicu medzi svojou slobodou a slobodou druhých- Vysvetliť podstatu asertívnych práv- Použiť v praxi asertívne techniky	Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Diskusia o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním a prijatím druhých. Posilňovanie priateľstva a spolupráce - ich význam pre zdravý rozvoj človeka. Rozlíšenie, vysvetlenie a uplatňovanie správania v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu osoby druhého. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV:	😊❤️😊 1,2,5,6,🌍1,2 🧑 1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť: - Aktívne sa zapája do riešenia problémov- Vedie kultivovanú diskusiu s využitím argumentov- Uplatňuje svoje práva a povinnosti Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie	

		Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách, v partnerských vzťahoch) a zdôvodnenie ich akceptácie. Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva: priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnostné priateľstvo (kvôli dobru).		
TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Rozvíjanie empatie v praxi	- Žiak vie/ dokáže:- využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch ,- vnímať rôzne perspektívy a dôvody,	- Uvedomovanie si uplatňovania kognitívnej a emocionálnej empatie- Reflexia empatie a jej významu v medziľudských vzťahoch, faktory ovplyvňujúce empatiu	👤 1 🌍 1,2 🤝🤝🤝 1,3,2,5,6 Spoločenskovedná gramotnosť: - Aktívne zapájanie sa do problémov- Rozvíja schopnosť analyzovať a interpretovať informácie Jazyková a komunikačná gramotnosť:	Druhy empatie, význam empatie, modelovanie empatie, rozvíjanie empatie , súcit

	ktoré formujú názory a postoje iných ľudí - reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované právo	- Nacvičovanie empatie v modelových situáciách, význam empatie pri riešení problémov - Žiak vie rozvíjať empatiu - porozumieť afektívnym kľúčom v komunikácii druhých, porozumieť životnému kontextu druhých, otvorenosť druhému - Žiak dokáže aktívne počúvať, má primeranú citovú reakcia na druhého -	- Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie 😊😊😊 1,2,3,5,6 Spoločenskovedná gramotnosť: - Aktívne zapájanie sa do problémov - Rozvíja schopnosť analyzovať a interpretovať informácie Jazyková a komunikačná gramotnosť: -Uplatňuje kritické myslenie pri práci s informáciami	
TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Trénovanie asertivity v praxi	- Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách, ich význam v medziľudskej komunikácii - Porozumenie vlastným právam a právam druhých, ich aplikovanie vo svojom konaní a správaní	- Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách, ich význam v medziľudskej komunikácii - Porozumenie vlastným právam a právam druhých, ich aplikovanie vo svojom konaní a správaní	😊😊😊 5,6 🧑 1,2 Spoločenskovedná gramotnosť: - Aktívne sa zapája do problémov - Rozvíja schopnosť analyzovať a interpretovať informácie - Uplatňuje svoje práva a povinnosti - Navrhuje prospešné riešenia Jazyková a komunikačná gramotnosť:	Asertivita, modelové situácie, oprávnený nárok, konštruktívna kritika

	- Hájenie oprávnených nárokov a potrieb seba i druhých- Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií – hľadanie konsenzu, kompromisu a dohody, zásady nenásilnej komunikácie- Žiak vie rozpoznávať asertivitu a typy správania (pasívne, agresívne, asertívne) a vie ich identifikovať v interpersonálnom kontakte- Žiak dokáže reagovať na konštruktívnu kritiku ako podnet na vlastný sebarozvoj Žiak vie vyjadrovať nesúhlas a obhájiť si vlastnú dôstojnosť v prípade	- Hájenie oprávnených nárokov a potrieb seba i druhých- Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií – hľadanie konsenzu, kompromisu a dohody, zásady nenásilnej komunikácie	- Jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory	

	manipulatívneho alebo násilného správania druhých, najmä pri pokusoch o zneužitie			
Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem	Žiak vie /dokáže: - prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky ,- zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň- Žiak vie opísať hodnoty ovplyvňujúce naše správanie a rozhodovanie- Žiak dokáže rozvíjať komplexnú prosociálnosť a ľudskú dôstojnosť (byť aktívny, ochotný zasadiť sa v skupine za dobro a v prospech skupín)- Žiak vie porozumieť solidarite	- Pojmy: morálna dilema pravidlá diskusie, morálne usudzovanie, hodnoty, prosociálnosť, solidarita. ľudská dôstojnosť, bioetické otázky, etika v súčasnom svete- Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt	👤1,2,3 📖2,3 🤝🤝🤝1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť: - Vedie kultivovanú diskusiu s využitím argumentov Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Uplatňuje kritické myslenie pri práci s informáciami, spracováva vlastné informácie- Jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory	Prosociálnosť a solidarita, hodnoty
	- Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine.	Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV	👤 1,2,3 🌍1,2,3 🤝🤝🤝 1,3,4,5,6 📖 2,3 📝 1 🎯 1 Spoločenskovedná gramotnosť:	

	- Rozpoznanie a porozumenie prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii.- Formulovanie problému hlavnej postavy morálnej dilemy.- Kultivované obhajovanie svojho názoru aj v prípade, že nie je v zhode s názorom väčšiny v referenčnej skupine (v triede, v rovesníckej skupine a pod.).- Opísanie hodnôt ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie.- Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín).- Porozumenie solidarite (vojnové konflikty, chudoba, problémy menej rozvinutých krajín sveta).	Postup tvorby argumentov, oboznámenie sa argumentačnými faulmi, a tak práca s konceptom kritického myslenia. Nácvik a uplatňovanie argumentačných spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém. Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt. Základné argumentácie objavujúce sa v spoločnosti v bioetických otázkach života (od počatia po smrť človeka, telesnosť a sexualita, zdravie a krása, "vylepšovanie" ľudského tela, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, etické aspekty vzťahu k zvieratám, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom	- Aktívne sa zapája do riešenia problémov- Vedia kultivovanú diskusiu s využitím argumentov- Uplatňuje svoja práva a povinnosti- Navrhuje prospešné riešenia Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie- Uplatňuje kritické myslenie	

	-	na kontroverziu niektorých tém. Uvedomovanie si morálnych princípov a hľadanie etických limitov vo svete vedy, techniky a kultúry.		
TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Rodina, intimita, sexualita a rodičovstvo	Žiak vie /dokáže: - posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka ,- pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva ,- identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť- plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú	- Pojmy: hodnota života, priateľstvo, láska, intimita, sex, manželstvo, rodičovstvo, zrelosť, pripravenosť, partnerský život- Rešpektovanie a spoluvytváranie pravidiel v rodine- Reflexia zdravej a nezdravej kritickosti v rodine- Rozlíšenie pojmov vzťah, priateľstvo, láska, dôvera	1, 2 1, 3 1,2 1 4 , Spoločenskovedná gramotnosť: - Uplatňuje svoje práva a povinnosti- Navrhne prospešné riešenia Jazyková a komunikačná gramotnosť - Jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory	Hodnota života, priateľstvo, láska, rodičovstvo

	budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie .	- prijímanie vlastnej zodpovednosť v rodine. Utvárať si predstavy o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov :partnerstva, manželstva a rodičovstva- uvažovanie o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu		
			Spoločenskovedná gramotnosť: - Aktívne sa zapája do riešenia problémov- Vedia kultivovanú diskusiu s využitím argumentov- Uplatňuje svoja práva a povinnosti- Navrhuje prospešné riešenia Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie- Uplatňuje kritické myslenie	Modelové situácie, konštruktívna kritika

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Udržiavanie zdravého životného štýlu	Žiak vie /dokáže: - rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu ,- identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka ,- chrániť život vo všetkých jeho formách ,	- Rozlíšenie telesného a duševného zdravia (well-being) a ich vzájomného súvisu (psychosomatika).- Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií (možnosti aktívnej psychohygieny).- Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Reflexia o zmysle života. Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie. Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a	Zdravotná a pohybová gramotnosť: - efektívne využívať informácie o zdraví a podpore zdravia potrebné pre posilnenie starostlivosti o svoje zdravie, chápať negatívne vplyvy zdraviu škodlivých látok a mať zdravé stravovacie návyky,- dosiahnuť úroveň vedomostí, o sobných zručností a sebadôvery na zlepšenie osobného zdravia a zdravia ľudí v bezprostrednom okolí zmenou osobného životného štýlu,	Hodnota zdravia

		duševného zdravia počas dospelovania.		
Kultivovanie medzináboženského dialógu a dialógu veriacich a neveriacich	Žiak vie /dokáže: - využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch ,- vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí- zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň- rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie ,- opísať základné spoločné znaky, podobnosti a	Pojmy: zmysel náboženstva, medzináboženský dialóg, úcta, rešpekt Uvažovanie nad veľkými otázkami ľudstva (Prečo vznikol svet?, Prečo žijem?) a skúmanie odpovedí rôznych náboženstiev. Hľadanie spoločných etických prienikov v medzináboženskom dialógu vs. polarizácia spoločnosti. Rešpektovanie ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznania. Reflexia úcty k posvätnu v živote ľudí súčasnej doby. Diskusia o aktuálnych problémoch – sekty, kulty, zneužívanie, náboženská a	1,2,3 1,4,5,6 1,2,3 Spoločenskovedná gramotnosť: - aktívne sa zapája do riešenia problémov- uvedomuje si vlastnú identitu v globalizovanom svete- vedie kultivovanú diskusiu s využitím argumentov Jazyková a komunikačná gramotnosť: - Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie- Uplatňuje kritické myslenie pri práci s informáciami	Úcta, rešpekt

	rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život , - identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu ,- utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu	antináboženská neznášanlivosť.		
TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Formovanie enviromentálne – etického povedomia	Žiak vie/dokáže: - aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania ,- aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny ,	Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života. Návrh a realizácia prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti.	1, 2 1,2,3 4 Spoločenskovedná gramotnosť: -Aktívne sa zapája do riešenia problémov- rozvíja schopnosť analyzovať a interpretovať informácie Jazyková a komunikačná gramotnosť:	Krása prírody, zodpovednosť, udržateľnosť, enviromentálne aktivity

		Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Upevňovanie etických postojov vedúcich k udržateľnosti života na Zemi. Zhodnotenie vlastných a spoločenských možností riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.	- Uplatňuje kritické myslenie pri práci s informáciami	

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,

4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrospoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

4. Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.5 Predmet: Náboženská výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť v predmete Náboženská výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť s pohľadu náboženstva. Cez náboženskú výchovu žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť svoju osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zaobchádzať s vlastnou religiozitou a religiozitou iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí dokáže žiak správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju vlastnú religiozitu a osobnú vieru. Náboženská výchova zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom Etická výchova.

Náboženská výchova je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč, jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru nábožensky motivovaným životom. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces.

Ciele

- poukázať na jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanských hodnôt
- uvedomiť si potrebu pravidiel, konfrontovať sa s Desatorom a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život
- prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom na slobodnú vôľu každého človeka
- zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a inšpirovať sa Ježišovým životom ako príkladom pre svoje konanie
- interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami a vzormi viery v Boha
- vnímať Bibliu ako Božie slovo a zdôvodniť jej aktuálnosť a odkaz pre súčasný život
- zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha
- vnímať Cirkev v jej historických súvislostiach a poukázať na hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života
- porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva
- s rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením
- charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana

6. – 9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
6. ročník Boh chce naše šťastie Komponent: <i>Boh a človek</i>	Popísať dôsledky prvého hriechu a odmietnutie Božieho plánu. Vnímať Božiu starostlivosť v živote biblických postáv a porozumieť základným faktom dejín spásy na základe časovej osi.	Boží plán pre človeka.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania.	Charakter Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty.
Človek je strážcom stvorenia Odmietnutie Božej lásky Komponent: <i>Boh a človek</i>		Človek - jedinečné Božie stvorenie.	Jazyková a komunikačná gramotnosť Vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu.	Charakter Uvedomiť si význam šťastného, naplneného života.

Boh pôsobí v živote biblických postáv Putovanie do zaslúbenej zeme Dobytie Jericha Komponent: <i>Boh a človek</i>		Božie pôsobenie v živote biblických postáv v dejinách - časová os.	📖 1,2,3,4	
Skôr ako bolo napísané Evanjelium Evanjeliá a evanjelisti Posolstvo evanjelia pre dnešnú dobu Komponent: <i>Sväté písmo</i>	Charakterizovať Evanjeliá, poukázať na ich pôvod a význam.	Evanjelium ako radostná zvesť.	Jazyková a komunikačná gramotnosť Vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu. 📖 1,2,3,4	Metakognícia Uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania.
Prísľub Mesiáša Ježiš skutočne žil Narodenie Ježiša Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>	Na základe faktov poukázať na historickosť osoby Ježiša Krista. Odhaľovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho syna, pomenovať dôležité prvky jeho posolstva o Božom kráľovstve a prehodnotiť osobný vzťah k nemu.	Ježiš Kristus ako historická osoba (narodenie).		Metakognícia Uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania.
Ježiš začína verejne účinkovať Priblížilo sa Božie kráľovstvo Ježiš učí v podobenstvách		Ježišovo verejné účinkovanie.		Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.

Ježiš mení srdcia ľudí Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>				
Kána Galilejská Utíšenie búrky na mori Ježiš uzdravuje Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>		Ježišove zázraky ako znamená príchodu Božieho kráľovstva.		
Udalosti umučenia, smrti a zmŕtvychvstania Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>		Ježiš Kristus ako historická osoba (utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie).		
Peter - nástupca Ježiša Ježiš po zmŕtvychvstani udeľuje Petrovi pastiersky úrad v Cirkvi Peter ohlasuje Krista Peter koná v mene Krista Komponent: <i>Cirkev a</i> <i>sviatosti</i>	Vnímať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktoré pokračuje v Ježišovom poslaní a poznávaní života prvého kresťanského spoločenstva.	Vznik Cirkvi a Petrov primát.		
Pápež - viditeľná hlava Cirkvi Pápež nie je sám Komponent: <i>Cirkev a</i> <i>sviatosti</i>	Charakterizovať Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, poznávať cirkevnú hierarchiu, prijímať výzvy k angažovanosti v Cirkvi.	Cirkev v dnešnej dobe.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad	Charakter Uvedomiť si význam šťastného, naplneného života a príspevok k spravodlivej a solidárnej spoločnosti.

			a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. 1,2,3,5,6,7,8,11	
Krst - vstupná brána do Cirkvi Žijem vo farnosti Svätých prikázané sviatky Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Kresťan a Cirkev.		
7. ročník Ja a moja viera Komponent: <i>Boh a človek</i>	Prostredníctvom biblických postáv poukázať na prítomnosť viery v živote človeka a nachádzať inšpiráciu pre osobný vzťah s Bohom.	Viera ako odpoveď kresťana.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu. Jazyková a komunikačná gramotnosť Vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu. 1,2,3,4	Charakter Vybudovať vlastný charakter, rozvážnosť a prosociálnosť.
Gedeon dôveruje Bohu S Bohom som silný Šalamún		Veľké postavy viery Starého zákona.		
Eliáš dôveruje Bohu Komponent: <i>Boh a človek</i>		Viera osôb povolaných do Božej služby.		
Odvážny Daniel Komponent: <i>Boh a človek</i>		Viera Božieho ľudu v čase neslobody.		

Proste a dostanete Odvaha vystúpiť z lode Ježiš je Pánom života a smrti Keď nás viera niečo stojí Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>	Konfrontovať vlastné postoje s konaním Ježiša a Márie a zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha.	Ježiš - učiteľ a vzor viery.		Metakognícia Uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania.
Mária dôveruje Bohu Mária dôveruje až do konca Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>		Mária - žena viery.		
Vznik Cirkvi a viera prvého kresťanského spoločenstva Prvé prenasledovanie Cirkvi Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>	Vnímať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktoré pokračuje v Ježišovom poslaní a poznávaní života prvého kresťanského spoločenstva . Charakterizovať osobnosť svätého Pavla, apoštola národov, a jeho prínos pri šírení kresťanstva.	Život a viera prvého kresťanského spoločenstva.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. 1,2,3	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.
Obrátenie Šavla Pavol ohlasuje Krista Prenasledovanie Cirkvi a náboženská sloboda Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Svätý Pavol a ohlasovanie evanjelia.		

Misia sv. Cyrila a Metoda na našom území Žiaci sv. Cyrila a Metoda Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>	Poznávať pôsobenie Cyrila a Metoda a ich nasledovníkov a vysvetliť ich prínos pre šírenie kresťanstva na našom území. Charakterizovať etapy šírenia kresťanstva v dejinách a poznávať ich hlavné prvky.	Šírenie kresťanstva na našom území.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. 1,2,3	Charakter Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty.
Vznik reholí Reformácia a protireformácia Misie Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Cirkev v stredoveku.		Metakognícia Zlepšiť spôsobilosť riešiť problémy a kriticky myslieť.
Ako idú dejiny ďalej Prenasledovanie Cirkvi na Slovensku v čase komunizmu Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Život Cirkvi od stredoveku po 20. storočie.		Metakognícia Zlepšiť spôsobilosť riešiť problémy a kriticky myslieť.
Ako prežívali vieru ľudia 20. storočia Komponent: <i>Kresťanský život</i>	Oboznámiť sa s osobnosťami 20. storočia, ktoré trpeli pre vieru, vnímať zmysel ich utrpenia a konfrontovať svoje postoje s ich postojmi viery.	Svedectvá viery kresťanov 20. storočia.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe	Charakter Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty. Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré

	Porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva; rešpektovať ľudí s iným náboženským presvedčením.		i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. Porozumieť podobným aj odlišným geografickým, historickým, kultúrnym aj náboženským špecifikám ľudského spoločenstva v rôznych častiach Zeme.. 1,2,4,5 1,2,4	ovplyvňujú správanie a motiváciu. Charakter Vybudovať vlastný charakter, rozvážnosť a prosociálnosť.
Kontakt veriaceho človeka so svetovými náboženstvami Jedinečnosť a hodnota kresťanstva Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Viera kresťana uprostred svetových náboženstiev.	1,2,3 1,2,3,5,6,7,8,11	
8. ročník Boh povoláva človeka ku vzťahu Komponent: <i>Boh a človek</i>	Uvedomiť si potrebu pravidiel pre svoj život a konfrontovať svoje konanie s Desatorom.	Budovanie vzťahu človeka k Bohu.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania.	Metakognícia Uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania. Charakter Uvedomiť si význam šťastného, naplneného života.

			1,2,3,5,6,7,8,11	
Prikázania ako cesta k slobode Boh tvorí pravidlá pre správny smer Komponent: <i>Boh a človek</i>		Vzťah s Bohom a pravidlá na Sinaji.		
Úcta k jednému Bohu Nebudeš mať iných bohov Kulty, povery, okultizmus, mágia, veštenie Sekty - odklon od pravého Boha Komponent: <i>Kresťanský život</i>	Poukázať na význam pravidiel v živote človeka, konfrontovať svoj život s Desatorom a pravdivo zhodnotiť dôsledky porušovania prikázaní pre svoj život.	Vzťah s Bohom.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. 1,2,3,5,6,7,8,11 1,2,3,4	Metakognícia Zlepšiť spôsobilosť riešiť problémy a kriticky myslieť. Charakter Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty.
Mať v úcte Božie meno Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Úcta k Božiemu menu.		

Nedeľa - oslava Veľkej noci Nedeľa - deň Pána Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Sväťiť sviatočné dni.		
Úcta k rodičom a k autorite Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Úcta k rodičom a k autorite.		
Život ako dar Chrániť život od počatia Cesty závislosti Šikana, kyberšikana Komponent: <i>Kresťanský život</i>	Poukázať na význam pravidiel v živote človeka, konfrontovať svoj život s Desatorom a pravdivo zhodnotiť dôsledky porušovania prikázaní pre svoj život.	Úcta k životu a jeho ochrana od počatia po prirodzenú smrť.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. Informatická gramotnosť Bezpečne pracovať v digitálnom prostredí. 1,2,3,4	Charakter Vybudovať vlastný charakter, rozvážnosť a prosociálnosť.
Hodnota čistoty a zdržanlivosti Zodpovednosť vo vzťahoch pred		Čistota a vernosť.	1,2,4	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.

manželstvom i počas neho Komponent: <i>Kresťanský život</i>				
Okrádam iných Spoločné dobro Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Ochrana spoločného vlastníctva.		Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.
Pravda a pravdovravnosť Médiá a pravdovravnosť Komponent: <i>Kresťanský život</i>		Pravda a pravdovravnosť.		Metakognícia Uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania. Zlepšiť spôsobilosť riešiť problémy a kriticky myslieť.
Ježiš môj priateľ ponúka program pre život Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>	Hľadať v blahoslavenstvách cestu k slobode a osvojovať si postoj lásky k blížnemu cez skutky milosrdenstva.	Priateľstvo s Ježišom.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. 1,2,3,5,6,7,8,11 1,2,3,4	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu. Uvedomiť si význam šťastného, naplneného života.

Boh chce naše šťastie Blahoslavení milosrdní Skutky telesného a duchovného milosrdenstva Komponent: <i>Ježiš Kristus</i>		Blahoslavenstvá - cesta k slobode a ku šťastiu.		
Budeme súdení podľa lásky Neprišiel som dať sa obsluhovať, ale slúžiť Skutky milosrdenstva a charitatívna služba v dejinách Služba chudobným v dnešnej dobe Komponent: <i>Cirkev a</i> <i>sviatosti</i>	Konfrontovať svoj život so životom ľudí, ktorí konali skutky milosrdenstva a rozhodnúť sa pre konkrétnu formu prejavu lásky k blížnemu.	Cirkev a služba blížnym.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. 1,2,3,5,6,7,8,11	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.
9. ročník Na čom staviam svoj život. Čomu verím Hodnoty života Hodnota môjho života Môj životný štýl Komponent: <i>Boh a</i> <i>človek</i>	Vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním, zostaviť si vlastný rebríček hodnôt . Prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom voči slobode každého človeka.	Rebríček hodnôt a životný štýl mladých.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania.	Charakter Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty.

			1,2,3,5,6,7,8,11	
			1,2,3,5,6,7,8,11	
Človek na počiatku stvorenia dostáva možnosť slobodnej voľby Otvorenosť pre druhých, budovanie vzťahov Komponent: <i>Boh a človek</i>	Vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním, zostaviť si vlastný rebríček hodnôt . Prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom voči slobode každého človeka.	Sloboda človeka.		
Rút Tobiaš Komponent: <i>Boh a človek</i>		Slobodné rozhodnutie konať dobro v prospech iných.		Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu. Vybudovať vlastný charakter, rozvážnosť a prosociálnosť.
Sloboda a možnosť voľby Zodpovednosť za svoje rozhodnutia Zodpovednosť za svet, v ktorom žijem		Sloboda a zodpovednosť.		Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.

Komponent: <i>Boh a človek</i>				
Aktualizácia biblického textu v živote mladého človeka Komponent: <i>Sväté písmo</i>	Poukázať na aktuálnosť Svätého písma a biblických textov a objavovať v nich odkaz pre svoj život	Aktuálnosť Biblie.	Jazyková a komunikačná gramotnosť Porozumieť rôznym žánrom čítaného textu s dôrazom na rozvíjanie spôsobilosti vyhodnotiť a využiť získané informácie. 1,2,3,4	
Sviatosť krstu Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>	Charakterizovať sviatosti kresťanskej iniciácie, definovať ich spoločné znaky i odlišnosti a poukázať na ich význam v živote kresťana.	Krst a jeho význam v živote človeka.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. 1,2,3,5,6,7,8,11	
Stávam sa dospelým kresťanom Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Sviatosť birmovania - sviatosť kresťan. dospelosti.		

Stretnutie lásky Hriech a vina Milosrdný otec Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Hriech a vina v živote človeka, sviatosť zmierenia.		
Pokrm duše Hodnota Eucharistie Svätá omša Komponent: <i>Cirkev a sviatosti</i>		Eucharistia a jej význam v živote kresťana.		
Sviatosť posvätného stavu Zasvätený život Laici a ich služba v Cirkvi a vo verejnom živote Komponent: <i>Kresťanský život</i>	Spoznávať rôzne formy povolania v živote kresťana a uvažovať o svojom osobnom povolaní.	Povolanie človeka.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. 1,2,3,5,6,7,8,11	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu.
Priateľstvo a láska Sviatosť manželstva Manželstvo a rodičovstvo		Priateľstvo, láska a povolanie k manželstvu.		

Komponent: <i>Kresťanský život</i>				
Pomazanie chorých Život po smrti Kresťanská nádej Komponent: <i>Kresťanský život</i>	Chápať vieru vo večný život v kontexte kresťanskej nádeje, zaujať postoj k otázke večného života.	Božie kráľovstvo - cieľ života kresťana.	Spoločenská gramotnosť Vnímať svoju hodnotu a hodnotu druhých. Byť vnímavý voči sebe a voči druhým. Kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania. 1,2,3,5,6,7,8,11	Charakter Nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu. Zvnútorniť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty.

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,

2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,

2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🤝💖🤝

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

5. Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

5.1 Predmet: Človek a svet práce

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a a svet práce sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika

Oblasť človek a svet práce sa zameriava na riešenie praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúsenosti. Rozvíja schopnosti orientovať sa vo svete technológií, porozumieť trendom technického rozvoja a súvislostiam vedeckého pokroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, kritické uvedomovanie si a podporu environmentálnej bezpečnosti. Rozvíja všeobecné užívateľské zručnosti, technologické myslenie, formuje postoje a manuálne činnosti. Zameriava sa na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť v reálnom živote

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je, oboznamovať sa a pracovať s materiálmi a technológiami na ich opracovanie. Žiaci sa učia nielen používať technické zariadenia, predmety ale ich aj navrhovať, zhotovovať a hodnotiť. Učia sa analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti a tým rozvíjajú svoju technickú gramotnosť. Žiaci vedia aplikovať základné stratégie a metódy plánovania v rámci kariérneho smerovania, a tým rozvíjajú svoju profesijnú gramotnosť.

Ciele

- realizovať kreatívne nápady pomocou vhodných techník a materiálov
- vedieť analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti, a tým rozvíjať svoju technickú gramotnosť
- využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach, tímových projektoch
- spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí
- vyberať vhodné technické materiály a nástroje na implementáciu svojich myšlienok a na zhotovenie úžitkového produktu
- vedieť identifikovať, navrhovať a realizovať technicky primerané a realizovateľné riešenia a analyzovať súvisiace efekty a nebezpečenstvá
- aplikovať digitálne technológie pri riešení technických problémových úloh
- pomenúvať prínos, riziká, obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti (napr. v súvislosti s efektivitou práce, s morálnymi otázkami, kultúrou, bezpečnosťou, environmentálnou udržateľnosťou ako životným cyklom výrobkov)
- identifikovať vlastné schopnosti a zručnosti ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania
- aplikovať základné stratégie a metódy plánovania kariérneho smerovania
- aplikovať online nástroje a služby v procese tvorby kariérového rozhodnutia
- vyhľadávať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre voľbu povolania
- definovať užitočnosť nápadu a konkretizovať, aký problém rieši
- aktívne hľadať príležitosti na rozvoj svojho nápadu a jeho uplatnenie v praxi
- zhromaždiť a zabezpečiť dostupné zdroje v súvislosti s realizáciou nápadu a efektívne ich spravovať
- chápať základy fungovania trhu, trhového hospodárstva a uviesť základné druhy podnikateľských aktivít

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD		GRAMOTNOSTI DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ	POZNÁMKY
Žiak vie/dokáže :	Pojmy:	Témy:		
Technika Samostatne vyhľadať a využiť poznatky o rôznych vynálezoch, objavoch a patentoch.Narysovať jednoduchý technický výkres, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D zobrazení (pohľad spredu, zhora, zboku), vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.Simulovať a porovnať úlohy konštruktéra, projektanta, dizajnéra a robotníka.Porovnať, rozlíšiť a skúmať vlastnosti rôznych drevín, kovov, plastov. Dokázať uviesť príklady ich využitia a vykonať	história technikytechnický výkresgrafická komunikácia	1. Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie história techniky – zhotovenie projektu na tému slovenskí a svetoví vynálezovia a námetu na pozoruhodné technické riešenia v živote mestského a dedinského človeka v minulosti,vytváranie technického výkresu,grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania, pri tvorbe technického výkresu,zobrazovanie predmetov v 2D,posúdenie rozdielu medzi konštruktérom, projektantom, dizajnérom, robotníkom – definovať ich hlavné úlohy, činnosti a rozdiely medzi nimi.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	

jednoduchý experiment na porovnanie vybraných vlastností rôznych druhov materiálov. • Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku.• Poukázať na možnosti recyklovania, separovania a zneškodňovania vybraných technických materiálov z technického hľadiska.	• technické materiály a ich vlastnosti• ručné opracovanie technických materiálov	2. Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov • viesť využitie technických materiálov v praxi (drevo, kovy, plasty),• vedieť definovať základné vlastnosti technických materiálov (drevo, kovy, plasty),• uviesť činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpl'ovanie, dlabanie, sekanie, vŕtanie, spájkovanie, konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod. ,• využitie strojových a progresívnych metód spracovania dreva, kovov, plastov,	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
• Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci .• Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami a dodržiavať BOZP.• Vytvoriť vlastný jednoduchý elektrický obvod s využitím elektronickej stavebnice.		• samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov) s využitím technických materiálov.		

	• jednoduché elektrické obvody• elektrická energia• BOZP	3. Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti • jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor v elektrickom obvode).	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová gramotnosť	
	Činnosti Rozlíšenie objavov, vynálezov a patentov. Aplikácia príkladov využitia slovenských a svetových vynálezov v praxi. Tvorba technických výkresov. Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov. Práca na malých sústruhoch, s ručnou vrtáčkou a strojové spracovanie technických materiálov (drevo, neželezné kovy a plasty). Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Zapojenie jednoduchých elektrických obvodov. Práca so stavebnicami.			
Kariérová výchova • Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie.	• akčný plán	1. Rozhodovanie a tvorba akčného plánu • rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú,• metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná gramotnosť	
• Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí.• Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúlad'ovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka	• trh práce• kariérne zdroje	2. Vzdelanie a trh práce • trendy a smer vývoja trhu práce ,• posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií.	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná gramotnosť	
	• životná rovnováha• duševné zdravie• efektívne plánovanie času	3. Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing) • hospodárenie s časom a duševné zdravie,• aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod..	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná, zdravotná a pohybová gramotnosť	

	Činnosti Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií. Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.			
Podnikavosť a iniciatívnosť Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši .Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom.	nápadfunkčnosťpráca s chybou	1. Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti stanovenie miery užitočnosti nápadu,realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti,práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu.Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť.Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.	organizácia prácekomunikáciakonfliktriešenie konfliktov	2. Riešenie problémov nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh,rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti, členov skupiny pri spoločnej práci,rozvoj zručností pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácie práce,návrh a posúdenie riešenia aj zložitého problému a budovanie rezilienciepoužívanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná, umelecká gramotnosť	
	Činnosti Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu. Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu. Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Vytvárať pozitívne hodnoty svojím nápadom pre jedinca alebo spoločnosť a definujú tým jeho užitočnosť. Budovať rezilienciu.			

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD		GRAMOTNOSTI DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ	POZNÁMKY
Žiak vie/dokáže :	Pojmy:	Témy:		
Technika Narysovať jednoduchý technický výkres, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D zobrazení (pohľad spredu, zhora, z boku), vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.Porovnať, rozlíšiť a skúmať vlastnosti rôznych keramických a kompozitných materiálov, skla, gummy, textilu s tým, že dokáže uviesť príklady ich využitia a vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybraných vlastností rôznych druhov materiálov.Poukázať na možnosti recyklovania, separovania a zneškodňovania vybraných technických materiálov z technického hľadiska.Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku.Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných	technická dokumentáciagrafická komunikácianávrh vlastného výrobku	1. Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie vytváranie technického výkresu,grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania pri tvorbe technického výkresu.zobrazovanie predmetov v 2D.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná, umelecká gramotnosť	
	pracovné postupy obrábania materiálovvýrobky z technického a kompozitného materiálu	2. Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov uviesť využitie technických materiálov v praxi (keramika, guma, sklo, textil),vedieť definovať základné vlastnosti technických materiálov (keramika, guma, sklo, textil),recyklácia technických materiálov,uviesť činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpl'ovanie, dlabanie, sekacie, vítanie, spájkovanie, konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod..	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	

činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci. • Uplatniť princípy jednoduchých strojov v praxi a definovať druhy prevodov v zariadeniach používaných v domácnosti. • Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami, dodržiavať BOZP. • Zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu nebezpečného elektroodpadu, rozlíšiť stroje a zariadenia na rôzny pohon a zvážiť ich dopad na ŽP a vyhľadať informácie o obnoviteľných zdrojoch energie a ich využití. • Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.	• stroje a zariadenie • zdroje energie	3. Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti • jednoduché stroje, mechanizmy v domácnosti – využitie jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi, • mechanické, plynové, benzínové a elektrické spotrebiče a zariadenia v domácnosti – obsluha a údržba spotrebičov a zariadení v domácnosti, ich vplyv na ŽP, • obnoviteľné zdroje energií a ich využitie.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
		Činnosti Tvorba technických výkresov. Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov. Práca s ručnou vítačkou a strojové spracovanie technických materiálov (keramika, kompozitné materiály, sklo, guma, textil). Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Vykonanie drobnej údržby spotrebičov a zariadení v domácnosti.		
Kariérová výchova • Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie. • Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí. • Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie. • Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka	• rozhodovací proces	1. Rozhodovanie a tvorba akčného plánu • rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú, • metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná gramotnosť	
	• trh práce • možnosti vzdelávania • kariérne zdroje	2. Vzdelanie a trh práce • trendy a smer vývoja trhu práce, • posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná gramotnosť	
	• manažment času	3. Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing) • hospodárenie s časom a duševné zdravie, • aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku, bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod..	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	

	Činnosti Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií. Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.			
Podnikavosť a iniciatívnosť Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši. Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom. Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu. Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému. Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia. Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť. Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.	nápad realizácia nápadu funkčnosť produkt	1. Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti stanovenie miery užitočnosti nápadu, realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti, práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	manažment práce komunikácia	2. Riešenie problémov nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh, rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členov skupiny pri spoločnej práci, používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná gramotnosť	
	Činnosti Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu. Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu. Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Budovať rezilienciu.			

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD		GRAMOTNOSTI DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ	POZNÁMKY
Žiak vie/dokáže :	Pojmy:	Témy:		
Technika • Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci.• Vytvoriť vlastný jednoduchý elektrický obvod s využitím virtuálnej elektronickej stavebnice a vizualizovať ho využitím digitálnych technológií.• Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami a dodržiavať BOZP.• Vypočítať spotrebu a finančné náklady na prevádzku strojov a zariadení používaných v domácnosti na základe energetického štítku.• Zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu nebezpečného elektroodpadu, rozlíšiť stroje a zariadenia na rôzny pohon a zväziť ich dopad na ŽP a vyhľadať informácie o obnoviteľných zdrojoch energie a ich využití.	• tvorivosť• vlastnosti materiálov	1. Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov • samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov)• využívanie technických materiálov.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	• spotrebiče a mechanizmy v domácnosti technická elektronika• elektronické súčiastky	2. Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti • jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor v elektrickom obvode).	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová gramotnosť	
	Činnosti Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov. Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Zapojenie jednoduchých elektrických obvodov. Zapojenie polovodičov (dióda, tranzistor) do elektrického obvodu. Práca so stavebnicami.			

Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.					
Kariérová výchova Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie. Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí. Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie. Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladowanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka	rozhodovací proces	1. Rozhodovanie a tvorba akčného plánu rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú, metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná gramotnosť		
	voľba profesijnej orientácie informačná základňa	2. Vzdelanie a trh práce trendy a smer vývoja trhu práce, posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií, tvorba informačnej základne pre potreby kariérového smerovania.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná gramotnosť		
	hospodárenie s časom životná rovnováha	3. Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing) hospodárenie s časom a duševné zdravie aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod., identifikácia a posúdenie faktorov, ktoré vyplývajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu.	jazyková a komunikačná, spoločenskovedná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť		
	Činnosti Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií. Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.				
Podnikavosť a iniciatívnosť	užitočnosť nápadu práca s chybou odstránenie nefunkčnosti	1. Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti stanovenie miery užitočnosti nápadu,	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná,		

Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši. Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom svojho nápadu a využiť pri tom princíp obehového hospodárstva. Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu. Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému. Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia. Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť. Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.		realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti, práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.	technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	organizácia práce tímová spolupráca problémy v tíme	2. Riešenie problémov nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh, rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členov skupiny pri spoločnej práci, používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.	jazyková a komunikačná, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	Činnosti Vytvárať pozitívne hodnoty svojím nápadom pre jedinca alebo spoločnosť a definujú tým jeho užitočnosť. Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu. Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu. Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Budovať rezilienciu.			

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD		GRAMOTNOSTI DOMÉNOVÉ A PRIEREZOVÉ	POZNÁMKY
Žiak vie/dokáže :	Pojmy:	Témy:		
Technika Samostatne narysovať jednoduchý technický výkres, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D a 3D zobrazení (pohľad spredu, zhora, z boku), vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.Samostatne zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku.Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci.Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami, robotmi a napríklad aj pomocou umelej inteligencie vytvoriť zoznam pravidiel a postupov k odstráneniu jednoduchých	tvorba technických výkresovpriestorová orientácia	1. Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie vytváranie technického výkresu,grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania pri tvorbe technického výkresu,zobrazovanie predmetov v 2D, 3D.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	strojové opracovanie materiálovsamostatná tvorivá činnosť	2. Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov uviesť činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpľovanie, dlabanie, sekanie, vrtanie, spájkovanie, konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod.,využitie strojových a progresívnych metód spracovania dreva, kovov, plastov,samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov) s využitím technických materiálov,samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov),strojové a progresívne metódy spracovania.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	

porúch v bytovej inštalácii s dodržaním BOZP. • Samostatne použiť umelú inteligenciu pri riešení konkrétnych úloh, zhodnotiť prácu s umelou inteligenciou, odpovede umelej inteligencie overiť prostredníctvom iných zdrojov a kriticky ich posúdiť. • Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.	• bytové inštalácie • obnoviteľné zdroje energie	3. Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti • bytové inštalácie (vodoinštalácia, kanalizácia, plynoinštalácia, elektroinštalácia, vykurovanie, chladenie, rekuperácia), jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor v elektrickom obvode), • obnoviteľné zdroje energie a ich využitie.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
Činnosti Tvorba technických výkresov. Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov. Práca na malých sústruhoch, s ručnou vítačkou a strojové spracovanie technických materiálov. Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Vykonanie drobnej údržby spotrebičov a zariadení v domácnosti. Práca so stavebnicami zameraná na bytovú a domovú inštaláciu.				
Kariérová výchova • Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie. • Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí. • Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie. • Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka.	• rozhodovanie a tvorba akčného plánu • kognitívne mapovanie	1. Rozhodovanie a tvorba akčného plánu • rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú, • metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia, • tvorba konštruktívneho rozhodnutia o kariérovom smerovaní s využitím získaných informácií, • posúdenie možností pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, • tvorba akčného plánu, • tvorba kognitívnej mapy povolania s cieľom podpory protektívnych faktorov.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná, technická a profesijná gramotnosť	
2. Vzdelanie a trh práce • trendy a smer vývoja trhu práce, • posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií, • tvorba informačnej základne pre potreby kariérového smerovania, • vzdelanie a trh práce.				
jazyková a komunikačná, spoločenskovedná, technická a profesijná gramotnosť				

	organizácia vlastného pracovného času (škola, krúžky, voľný čas, príprava na budúce povolanie)	3. Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing) hospodárenie s časom a duševné zdravie,aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod.,identifikácia a posúdenie faktorov, ktoré vyplývajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu,aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod..	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	Činnosti Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií. Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania. Tvorba konštruktívneho kariérového rozhodnutia. Realizácia kariérového plánovania.			
Podnikavosť a iniciatívnosť Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši.Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom svojho nápadu a využiť pri tom princíp obehového hospodárstva.Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu.Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť.	realizácia najlepších nápadovmodel obehového hospodárstva	1. Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti stanovenie miery užitočnosti nápadu,realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti,výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu,tvorba produktu s využitím modelu obehového hospodárstva – zdieľanie, požičiavanie, opätovné využitie, oprava a recykláciapráca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	
	komunikačné zručnosti v praxi	2. Riešenie problémov rozvoj zručností pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácii práce,nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh,rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členov skupiny pri spoločnej práci,	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, prírodovedná, spoločenskovedná, technická a profesijná, zdravotná a pohybová, umelecká gramotnosť	

• Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.• Poznať rôzne formy podnikania.• Uviesť rôzne druhy podnikateľských aktivít.		• používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.		
	• získanie finančných zdrojov v praxi	3. Zdroje financovania nápadov • podnikania ako možnosť realizácie svojho nápadu,• aktívne vyhľadanie rôznych zdrojov príležitosti pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov- projektov, prostredníctvom aktivít, súťaží, grantov,• stanovenie si nákladov na realizáciu.	jazyková a komunikačná, matematická, informačná, spoločenskovedná gramotnosť	
	Činnosti Vytvárať pozitívne hodnoty svojím nápadom pre jedinca alebo spoločnosť a definujú tým jeho užitočnosť. Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu. Vytváranie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu. Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Budovať rezilienciu.			

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,

4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrospoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

6. Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.1 Predmet: Hudobná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra v predmete Hudobná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika

V predmete hudobná výchova sa zameriame na objavovanie zákonitosti vzniku a existencie hudby v jej elementárnych podobách produkcie, počúvanie, vyjadrovanie aj stvárňovanie. Spev rôznorodých piesní v skupine aj so sprievodom, hra na tele a orffových nástrojoch, experimentovanie, objavovanie možností vlastného hlasu, pocity z počúvanej a reprodukovanej hudby, vyjadrenie hudby spontánnym pohybom prispievajú k hudobnému poznaniu a umeleckému rozvoju žiakov.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je uplatňovať hudobnú gramotnosť v oblasti vnímania, porozumenia a interpretácie hudobného materiálu. Tvoríť a prezentovať hudbu, analyzovať, hodnotiť, diskutovať, selektovať, akceptovať a reflektovať rozmanitosť hudobného umenia a hudobných prejavov.

Ciele

- Aktívne a s rešpektom vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie, vecne a sociálne primerane reagovať na repliky komunikačného partnera, formulovať primerané argumenty.
- Pripraviť a prezentovať primerane náročný hovorený a obrazovo-hovorený text s komunikačným zámerom objasniť problém alebo presvedčiť adresáta.
- Vytvoriť primerane náročný písaný, obrazovo-písaný a digitálny text s cieľom objektívne informovať, objasniť problém a vyjadriť názor podložený argumentmi.
- Uplatňovať stratégie tvorby písaného textu, regulovať vlastný proces písania, uplatniť znalosti pravopisných pravidiel.
- Čítať a počúvať rôzne druhy vecného (najmä odborného) textu, rozumieť mu, zhrnúť a vyhodnotiť získané informácie, využiť informácie pri vzdelávaní a v iných komunikačných oblastiach.
- Uplatňovať stratégie porozumenia textu, plánovať a monitorovať úspešnosť porozumenia, regulovať vlastné porozumenie textu.
- Získať a spracovať informácie z rôznych médií (tlačených, digitálnych, audiovizuálnych), veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.
- Nadobudnúť estetickú skúsenosť z recepcie rôznych literárnych žánrov, zdieľať obsahové, emocionálne a hodnotové posolstvá textu vo vlastných tvorivých aktivitách.
- Objasniť príslušnosť literárnych diel ku kultúrnemu dedičstvu s dôrazom na hodnotu empatie a rešpektu človeka k človeku.
- Uplatňovať tvorivosť pri riešení úloh, problémov a projektov, efektívne pritom spolupracovať v kolektíve.
- Použiť pri porozumení a tvorení textu znalosti o systéme jazykových prostriedkov, využívať pritom jazykové slovníky v knižnej a elektronickej podobe.
- Objasniť význam jazyka ako reprezentanta národnej a menšinovej kultúry, chápať potrebu dobrého ovládania spisovného jazyka v rámci vzdelávania a účasti v sociálnom a občianskom živote.
- Rešpektovať jazykovú a kultúrnu rôznorodosť v spoločnosti, chápať jazykové potreby príslušníkov iných národov a národností.

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Spev	Žiak dokáže spievať v primeranej hlasovej polohe, uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov. Žiak dokáže spievať a capella so sprievodom hudobného nástroja. Žiak vie rytmizovať a melodizovať reč, využívať farbu a charakter vlastného	Interpretovanie piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne ľudové). Tvorivé využívanie základných prostriedkov hlasovej modulácie – využívanie rôznych síl a výšok hlasu pri hovorení a spievaní, jednoducho pracovať s dynamikou a farbou hlasu (napr. šepot, tichý a silný hlas). Rytmizovanie básnických textov. Tvorba melódii v známom tónovom priestore, melodizovanie textov.	(1,2,3,) (3) (2,4,) (1,2)	

	hlasu v jednoduchých tvorivých hrách s hlasom.			
Hra na hudobnom nástroji	Žiak dokáže hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe. Žiak vie používať hudobné písmo na základnej úrovni, čítať jednoduché notové zápisy. Žiak dokáže aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy. Žiak vie reflektovať hudobný výsledok – ocenenie, návrh na zmenu, (seba)korekcia.	Hra v triednom ansámblí (súbore orffových nástrojov, súbore voľnej nástrojovej konštelácie) na triednych vystúpeniach. Hra podľa grafickej partitúry. Kooperovanie, rešpektovanie hry druhých, slovná reflexia hudobného výsledku.	(1,2,3,4) (1) (1,2,3,5,7) (3) (1,2,3,4,5) (1,2)	

Počúvanie hudby	Žiak dokáže identifikovať základné charakteristiky skladby, ľudské hlasy a nástroje v hudobných súboroch.	Aktívne počúvanie hudby rôznych druhov a žánrov, identifikovanie farby zvuku rôznych typov hudobných telies a zoskupení počúvanej hudby.	(1,2,3,4,5)	
	Žiak dokáže identifikovať štýlové znaky klasickej hudby.		(1,2,3)	
	Žiak sa vie orientovať v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej svetovej hudby.	Na základe aktívneho počúvania rámcové orientovanie sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe. Objavovanie a pomenovanie charakteristických znakov ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu.	(1,2,3,5,6,7)	
	Žiak vie identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby a špecifiká hudobnej kultúry vlastného regiónu.		(3)	
	Žiak vie vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie, prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby.	Pochopenie základných funkcií hudby a ich využitie v jednoduchých situáciách (napr. hudba na oddych, sústredenie, zábavu).	(1,2,3,4,5)	
Žiak dokáže hodnotiť živú hudobnú produkciu		(1,2)		
		(2)		

	profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu jednotlivca.	Vyjadrenie vlastného hudobného vkusu a obľúbených hudobných žánrov jednoduchou formou.		
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	Žiak dokáže koordinovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu. Žiak vie uplatňovať prvky vybraných spoločenských a populárnych tancov.	Aktívne zapájanie sa do interpretácie hudby prostredníctvom voľného a koordinovaného skupinového pohybu v súlade s rytmickou, dynamickou a melodickou štruktúrou počúvanej skladby Napodobňovanie a adaptovanie jednoduchých rytmických tancov tradičnej regionálnej kultúry.	👉👉👉 (1,2,3,5,6,7) 👤 (3)	
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	Žiak vie improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky. Žiak dokáže vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety a situácie zo života.	Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov.	👉👉👉 (1,2,3,5,6,7) 💻 (1,2,3)	

	Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov. Hodnotiť hudobno-dramatické predstavenie vlastnej produkcie primeranou argumentáciou.	Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno-dramatického predstavenia primeranou argumentáciou.	(1,2)	

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Spev	Žiak vie spievať v primeranej hlasovej polohe, vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov. Žiak dokáže spievať a capella i so sprievodom hudobného podkladu. Žiak vie rytmizovať a melodizovať reč, uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách s hlasom.	Interpretovanie piesní rôznych druhov a žánrov (slovenské ľudové, regionálne ľudové, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín). Tvorivé využívanie základných prostriedkov hlasovej modulácie: sila hlasu, tempo, farba a výška tónu (reč, spev, šepot, dynamické odtiene). Rytmizovanie jednoduchých textov a práca s rytmickou variabilitou. Tvorba melódii v známom tónovom priestore, melodizovanie textov, ich grafické zaznamenanie.	(1,2,3,) (3) (2,4,) (1,2)	

Hra na hudobnom nástroji	Žiak dokáže hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou. Žiak vie aktívne používať hudobné písmo. Žiak dokáže elementárne improvizovať a komponovať. Žiak vie tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe. Žiak dokáže aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu (vystúpenia) podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy.	Hra v školskom ansámpli (folklórnom súbore, kapele populárnej hudby, súbore voľnej nástrojovej konštelácie), na školských vystúpeniach. Hra podľa grafickej partitúry a klasickej notácie Elementárne komponovanie s využitím jednoduchých hudobných softvérov a digitálnych technológií, tvorba inštrumentálnych sprievodov k piesňam. Kooperovanie, rešpektovanie hry druhých, rozvíjanie spoločnej hry, sebareflexia.	(1,2,3,4) (1) (1,2,3,5,7) (3) (1,2,3,4,5)	

	Žiak vie reflektovať hudobný výsledok.		(1,2)	
Počúvanie hudby	Žiak dokáže identifikovať charakteristiky, štruktúru a formu skladby, ľudské hlasy, nástroje a nástrojové skupiny súborovej hry. Žiak vie identifikovať štýlové znaky klasickej a modernej populárnej hudby. Žiak sa vie orientovať v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby. Žiak dokáže identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, špecifiká hudobnej kultúry vlastného a ostatných regiónov Slovenska,	Aktívne počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov, identifikovanie farby zvuku rôznych typov hudobných telies a zoskupení, štruktúry, formy počúvanej hudby. Na základe aktívneho počúvania rámcové orientovanie sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe. Objavovanie a pomenovanie charakteristických znakov ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu, etnografických regiónov Slovenska.	(1,2,3,4,5) (1,2,3) (1,2,3,5,6,7) (3)	

	národnostných menšín Slovenska, etník a sociálnych skupín. Žiak vie vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie, prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných. Žiak dokáže hodnotiť živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu jednotlivca alebo renomovaných hudobných inštitúcií. Žiak vie vyhľadávať a technicky upraviť hudobné artefakty pre modelové situácie s ohľadom na funkcie hudby.	Využívanie základných funkcií hudby a ich využívanie pri rôznych situáciách. Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti modernej populárnej hudby. Návšteva koncertu, hodnotenie reprodukovanej aj živej hudobnej produkcie hudby podporené primeranou argumentáciou.	(1,2,3,4,5) (1,2) (2)	

Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	Žiak dokáže koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu. Žiak vie uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte. Žiak vie uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov.	Uplatňovanie synchronného pohybu v skupine vo väzbe na počúvanú hudbu. Napodobňovanie a adaptovanie jednoduchých tancov národnej kultúry, tanečných predlôh z rôznych žánrov. Uplatňovanie základnej etikety v spoločenskom kontakte a pri tanci.	(1,2,3,5,6,7) (3)	
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	Žiak dokáže improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky. Žiak vie pri tvorbe výsledného dramatického	Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov a virtuálnych hudobných nástrojov pri tvorbe hudobno-dramatického celku.	(1,2,3,5,6,7) (1,2,3)	

	produktu používať vhodné prostriedky. Žiak dokáže vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety, modelové situácie zo života a fantazijného sveta. Žiak vie uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií i štýlových období. Žiak vie hodnotiť hudobno-dramatické predstavenie vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou.	Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno-dramatického predstavenia aj predstavenia renomovaného hudobno-dramatického telesa, napr. po vzhliadnutí predstavenia profesionálneho súboru primeranou argumentáciou.	(1,2)	

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
Spev	Žiak vie spievať v primeranej hlasovej polohe, vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov. Žiak dokáže spievať a capella i so sprievodom hudobného nástroja alebo hudobného podkladu. Žiak vie rytmizovať a melodizovať reč, uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách s hlasom.	Interpretovanie piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne ľudové, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín). Tvorivé využívanie prostriedkov silovej, časovej, farebnej a výškovej modulácie hlasu: reč, spev, šepot, dynamické odtiene. Rytmizovanie nonsensových a básnických textov. Tvorba melódií v známom tónovom priestore, melodizovanie textov, ich grafické alebo audiovizuálne zaznamenanie.	(1,2,3,) (3) (2,4,) (1,2)	

Hra na hudobnom nástroji	Žiak vie hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou. Žiak dokáže aktívne a vedome používať hudobné písmo. Žiak dokáže elementárne improvizovať a komponovať. Žiak vie tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe. Žiak vie aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu (vystúpenia) podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy.	Hra v triednom alebo školskom ansámblí (folklórnom súbore, kapele populárnej hudby, súbore orffových nástrojov, súbore voľnej nástrojovej konštelácie) na triednych, školských alebo mimoškolských vystúpeniach. Hra podľa grafickej partitúry, klasickej notácie a akordických značiek. Elementárne komponovanie s použitím hudobných softvérov a digitálnych technológií, inštrumentálne sprievody k piesňam, zvuková interpretácia literárneho textu, výtvarného diela, videa, tvorba inštrumentálnych častí hudobno-pohybového a hudobno-dramatického celku (predstavenia), nahrávka hudobného diela. Kooperovanie, rešpektovanie hry druhých, rozvíjanie spoločnej hry, slovná reflexia hudobného výsledku.	(1,2,3,4) (1) (1,2,3,5,7) (3) (1,2,3,4,5) (1,2)	

	Žiak dokáže reflektovať hudobný výsledok – ocenenie, návrh na zmenu, (seba)korekcia.			
Počúvanie hudby	Žiak vie identifikovať charakteristiky, štruktúry, faktúru, formu a tonalitu skladby, ľudské hlasy, nástroje a nástrojové skupiny súborovej hry. Žiak dokáže identifikovať štýlové znaky klasickej a modernej populárnej hudby. Žiak sa vie orientovať v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby. Žiak dokáže identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, špecifiká hudobnej kultúry	Aktívne počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov, identifikovanie a charakterizovanie farby zvuku rôznych typov hudobných telies a zoskupení, štruktúry, faktúry, formy a tonality počúvanej hudby. Na základe aktívneho počúvania rámcové orientovanie sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe. Objavovanie a pomenovanie charakteristických znakov ľudovej	(1,2,3,4,5) (1,2,3) (1,2,3,5,6,7) (3)	

	vlastného a ostatných regiónov Slovenska, národnostných menšín Slovenska, etník a sociálnych skupín, piesňové skupiny a žánre, autentickú a štylizovanú podobu tradičnej ľudovej hudobnej kultúry. Žiak vie vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie, prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných. Žiak dokáže hodnotiť živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu jednotlivca alebo renomovaných hudobných inštitúcií. Žiak vie vyhľadávať a technicky upraviť hudobné	hudobnej kultúry vlastného regiónu, etnografických regiónov Slovenska, autentickej podoby tradičnej ľudovej hudobnej kultúry. Využívanie funkcií hudby pri hudobnej podpore modelových situácií. Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti všetkých typov hudby. Návšteva koncertu, hudobného divadla, hodnotenie reprodukovanej aj živej hudobnej	(1,2,3,4,5) (1,2) (2)	

	artefakty pre modelové situácie s ohľadom na funkcie hudby.	produkcie hudby podporené primeranou argumentáciou.		
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	Žiak dokáže koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu. Žiak dokáže uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte. Žiak dokáže uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov i štýlových období.	Uplatňovanie voľného a útvarového pohybu, synchronného pohybu v skupine vo väzbe na počúvanú hudbu. Napodobňovanie a adaptovanie jednoduchých rytmických tancov tradičnej regionálnej a národnej kultúry, tanečných predlôh z rôznych žánrov. Uplatňovanie základnej etikety v spoločenskom kontakte a pri tanci.	👉👉👉 (1,2,3,5,6,7) 👧 (3)	
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	Žiak vie improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky.	Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov, virtuálnych hudobných nástrojov aj hudobných softvérov pri tvorbe hudobno-dramatického celku.	👉👉👉 (1,2,3,5,6,7) 💻 (1,2,3)	

	Žiak vie pri tvorbe výsledného dramatického produktu používať vhodné a bezpečné technické a digitálne prostriedky. Žiak vie vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety, vytvárať umelú realitu, modelové situácie zo života a fantazijného sveta. Žiak dokáže uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií i štýlových období. Žiak vie hodnotiť hudobno-dramatické predstavenie vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou.			
		Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno-dramatického predstavenia aj predstavenia renomovaného hudobno-dramatického telesa, napr. po vzhliadnutí predstavenia profesionálneho súboru (napr. muzikál, opereta, balet, opera, pantomíma) primeranou argumentáciou.		(1,2)

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,

2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť 📖

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť 💻

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť 📈

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📱

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

6. Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.2 Predmet: Výtvarná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra a v predmete Výtvarná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika

Vzdelávanie v predmete výtvarná výchova má primárne činnostný charakter, čo umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia, nástrojov, techník a technológií. Vedie žiakov k umeleckej a vizuálnej gramotnosti a na základe osvojenia si výtvarného jazyka, k schopnosti vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity, ktoré integruje do vnímania prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom prostredí. Formuje osobnosť žiaka v celistvosti jeho vnímania a schopnosti prijímania estetických podnetov a tvorenia rôznych vizuálne vnímateľných artefaktov. Formuje sebvýjadrovanie žiaka, vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Predmet vytvára priestor aj na rozvoj ďalších prierezových gramotností ako napr. čitateľskej, digitálnej gramotnosti (napr. vzťah obrazu a slova) ako aj sociálnej a emocionálnej gramotnosti (napr. sebaopoznávanie a sebvýjadrenie sa prostredníctvom tvorivej činnosti, práca v kolektíve a reflexia tvorby či už vlastnej alebo niekoho iného).

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je pripraviť žiaka na cieľavedomé používanie výtvarného jazyka a jeho komunikačných účinkov. Tvorbou a kritickou percepciou sa prehĺbuje zmyslová citlivosť a sebaopoznanie žiaka. Prostredníctvom umenia, tradičného

Ľudového umenia a vizuálnej kultúry žiak reflektuje aktuálne spoločenské témy, ich vplyv na spoločnosť a každodenný život.

Ciele

- Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
- Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
- Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
- Samostatne kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami, rozumieť ich dôležitosť.
- Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
- Sebareflektovať, reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.
- Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanania výsledkov umeleckej tvorby.
- Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.
- Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti.

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Ciele predmetu 3. cyklus 6. ročník

- Tvorivo použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií.
- Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry.
- Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií.
- Reflektovať pocity a emócie.
- Rešpektovať tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
- Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Porozumieť významom, kriticky čítať.
- Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá. .

KOMPONENT	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Komunikácia	- rôzne podoby výtvarných vyjadrovacích prostriedkov (prvkov a princípov)- rôzne podoby techník kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania- výtvarné asociácie na rôzne podnety (hudba, tanec)- transformácie vzťahu obrazu a textu- tvorenie dočasných a procesuálnych prác.- práca s digitálnymi médiami: fotografia, video, počítačová grafika video- overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity- etické zásady, autorské práva a licencie a ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre	Žiak vie/dokáže: - tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky a ich kombináciou- zdôvodniť výber vyjadrovacích prostriedkov- vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky- pomenovať postupy rôznych techník- kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba- použiť jednoduché digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu- vyhľadať informačný a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry- opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií- pomenovať komunikačné účinky tvorby
Umenie a vizuálna kultúra	- vybrané diela zahraničných a slovenských umelkyní a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť.- podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry,- druhy dizajnu,- podoby architektúry,- ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe,- porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov,- návšteva galérie, múzea, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru	- tvorivo interpretovať podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry- reflektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy- vyhľadať zdroje informácií,- prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov- reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí,

	- prehliadka virtuálnej galérie, výstavy- média a ich vplyv na hodnoty a názory	
Osobnosť	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre,- participatívna tvorba, tvorenie kolektívnych prác,- jednotlivé etapy procesu tvorby,- reflexia tvorby a hodnotiace kritéria- reflektovanie autentických autorských prejavov- vytváranie a práca s portfóliom- spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy	- reagovať na pocity a emócie,- reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných,- pomenovať osobné hodnoty,- prezentovať proces a výsledky tvorby- použiť kritéria hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Ciele predmetu 3. cyklus 7.ročník

- Tvorivo použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií.
- Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry.
- Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií.
- Reflektovať pocity a emócie.
- Rešpektovať tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
- Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Porozumieť významom, kriticky čítať.
- Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá.
- Posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti.

KOMPONENT	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Komunikácia	- možné podoby transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry (zdroje: úžitkové umenie, dizajn)- podnety z tradičného ľudového umenia- podnety z umenia (svetového, slovenského) z rôznych období- výtvarné aktivity v interiéri,- výtvarné aktivity v exteriéri, prírode- tvorenie dočasných a procesuálnych prác.- práca s digitálnymi médiami: fotografia, video, počítačová grafika video- overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity- etické zásady, autorské práva a licencie a ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre	Žiak vie/dokáže: - cieľavedome a tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky- zdôvodniť výber vyjadrovacích prostriedkov- vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky- pomenovať postupy rôznych techník- kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba- použiť digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu- vyhľadať informačný a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry- opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencii- pomenovať komunikačné účinky tvorby
Umenie a vizuálna kultúra	- analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych téme a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry- vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť.- podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry,- druhy dizajnu,- podoby architektúry,- ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe,	- tvorivo interpretovať podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry- analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia- reflektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy- vyhľadať zdroje informácií,- prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov

	- porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov,- návšteva galérie, múzea, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru- prehliadka virtuálnej galérie, výstavy- médiá a ich vplyv na hodnoty a názory	- reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí,
Osobnosť	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre,- participatívna tvorba, tvorenie kolektívnych prác,- jednotlivé etapy procesu tvorby,- reflexia tvorby a hodnotiace kritéria- reflektovanie autentických autorských prejavov- vytváranie a práca s portfóliom- spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy	- reagovať na pocity a emócie,- reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných,- pomenovať osobné hodnoty,- prezentovať proces a výsledky tvorby- použiť kritéria hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Ciele predmetu 3. cyklus 8.ročník

- Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií.
- Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry a reflektovať ich účel, zmysel aj hodnotu.
- Tvorivo využiť výtvarný prejav ako vizuálny komunikačný nástroj a pomenovať jeho účinky.
- Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií.
- Reflektovať pocity a emócie.
- Rešpektovať, oceniť tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
- Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Porozumieť významom, kriticky čítať a identifikovať prvky manipulácie vo vizuálnej komunikácii.
- Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá.
- Posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti.
- Vyjadriť postoj ku globálnym, historickým a spoločenským súvislostiam umenia a kultúry.

KOMPONENT	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Komunikácia	- možné podoby transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry (zdroje: úžitkové umenie, dizajn)- podnety z tradičného ľudového umenia- transformácie vzťahu obrazu a textu- výtvarné aktivity v interiéri,- výtvarné aktivity v exteriéri, prírode- tvorenie dočasných a procesuálnych prác.- práca s digitálnymi médiami: fotografia, video, počítačová grafika video- tvorba portrétu (kresba, maľba, fotografia)- overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity- etické zásady, autorské práva a licencie a ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre	Žiak vie/dokáže: - cieľavedome a tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky- zdôvodniť výber vyjadrovacích prostriedkov- vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky- pomenovať postupy rôznych techník- kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba- použiť digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu- vyhľadať informačný a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry- opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencii- pomenovať komunikačné účinky tvorby
Umenie a vizuálna kultúra	- analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych téme a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry- vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť.- podnety z multimediálnej tvorby, videa, animácie a filmu,- podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry,	- tvorivo interpretovať podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry- analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia- reflektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy- vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo,

	- druhy a funkcie dizajnu,- podoby architektúry,- ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe,- porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov,- návšteva galérie, múzea, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru- prehliadka virtuálnej galérie, výstavy- spoločenské poslanie galérií a múzeí- médiá a ich vplyv na hodnoty a názory	- prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov- reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí,- identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti.
Osobnosť	pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre, - participatívna tvorba, tvorenie kolektívnych prác,- jednotlivé etapy procesu tvorby,- reflexia tvorby a hodnotiace kritéria- reflektovanie autentických autorských prejavov- sociálne médiá ako priestor na prezentáciu a ich spoločenský vplyv- vytváranie a práca s portfóliom- spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy	- reagovať na pocity a emócie,- reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných,- pomenovať a oceniť osobné hodnoty,- prezentovať proces a výsledky tvorby- použiť kritéria hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodna týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Ciele predmetu 3. cyklus 9.ročník

- Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií.
- Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry a reflektovať ich účel, zmysel aj hodnotu.
- Zámerne využiť výtvarný prejav ako vizuálny komunikačný nástroj a pomenovať jeho účinky.
- Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií.
- Reflektovať pocity a emócie.
- Rešpektovať, oceniť tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti.
- Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
- Porozumieť významom, kriticky čítať a identifikovať prvky manipulácie vo vizuálnej komunikácii.
- Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá.
- Posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti.
- Vyjadriť postoj ku globálnym, historickým a spoločenským súvislostiam umenia a kultúry.

KOMPONENT	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Komunikácia	- možné podoby transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry (zdroje: úžitkové umenie, dizajn)- podnety z tradičného ľudového umenia- transformácie vzťahu obrazu a textu (tvorba vizuálnej poézie)- výtvarné aktivity v interiéri,- výtvarné aktivity v exteriéri, prírode- tvorenie dočasných a procesuálnych prác.- práca s digitálnymi médiami: fotografia, video, počítačová grafika video- overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity- etické zásady, autorské práva a licencie a ich uplatnenie vo vizuálnej kultúre	Žiak vie/dokáže: - tvorivo interpretovať podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry- zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu/umeleckého diela- analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia- reflektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy- vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo,- prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov- reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí,- identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka.
Umenie a vizuálna kultúra	- analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych tém a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry (napr. AI, klimatická kríza, otázka národnej identity)- vybrané diela zahraničných a slovenských umelkýň a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť.- angažované umenie a umenie vo verejnom priestore,	- tvorivo interpretovať podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry- zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu/umeleckého diela- analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia- reflektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy- odhaliť význam vizuálne obrazných vyjadrení, a ich vplyv a účel,

	- podnety z konceptuálnej a multimedialnej tvorby, performancie videa, animácie a filmu,- podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry,- druhy a funkcie dizajnu,- premeny a podoby architektúry,- ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe,- manipulácia prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry, jej celospoločenský vplyv a dosah na naše každodenné rozhodovanie,- porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov,- návšteva galérie, múzea, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru- prehliadka virtuálnej galérie, výstavy- spoločenské poslanie galérií a múzeí- hodnota umeleckého diela a trh s umením- médiá a ich vplyv na hodnoty a názory	- vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo,- prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov- reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí,- identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti.
Osobnosť	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre,- participatívna tvorba, tvorenie kolektívnych prác,- jednotlivé etapy procesu tvorby,- vytváranie obrazu sveta v koncepciách rôznych umeleckých smerov,- reflexia tvorby a hodnotiace kritéria- reflektovanie autentických autorských prejavov	- reagovať na pocity a emócie,- reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných,- pomenovať, zdieľať a oceniť osobné hodnoty,- prezentovať proces a výsledky tvorby- použiť kritéria hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov

	- sociálne média ako priestor na prezentáciu a ich spoločenský vplyv- diskutovanie o pravdivosti komplexnosti vizuálnych informácií, autenticity- vytváranie a práca s portfóliom- spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy	

Doménové a prierezové gramotnosti:

Umelecká gramotnosť:

žiak uplatňuje rozvinutú gramotnosť, ktorá sa prejavuje ako schopnosť zmysluplnej reakcie prostredníctvom umeleckých výrazových prostriedkov na podnety sprostredkované učiteľom a podnety zvolené samotným žiakom,

- prejavuje tvorivosť, otvorenosť spoznávaníu hudobného a výtvarného umenia, sám tvorí, vníma, reflektuje a prezentuje výsledky svojej tvorivej činnosti.

Sociálno-emocionálna: žiak dokáže vyjadriť svoje emócie a názory,

- dokáže prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám,
- dokáže plánovať svoju krátkodobú,
- vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
- asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
- dokáže efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch.

Environmentálna gramotnosť: žiak spozná jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,

- rozvíja si pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažuje, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti, - rozumie príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov,
- porovnáva a analyzuje ich riešenia, vrátane vlastného konania,

Vizuálna gramotnosť: žiak rozumie vizuálnemu jazyku a využíva ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého myslenia, citlivo vníma vizuálne podnety na úrovni každodennosti, orientuje sa vo svete vizuality a umenia, prejavuje estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,

rešpektuje rozmanité kultúrne prejavy.

Digitálna gramotnosť: žiak sebaisto, kriticky a zodpovedne využíva digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, - vstupuje do interakcií s digitálnymi technológiami

- používa informácie a dáta, komunikuje, spolupracuje, používa médiá,
- využíva digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
- rešpektuje duševné vlastníctvo,

Občianska gramotnosť :

žiak sa dokáže orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu,

Mediálna gramotnosť - žiak dokáže prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,

- interpretovať informácie a mediálne obsahy,

Interkultúrna gramotnosť - žiak dokáže rešpektovať rozmanitosť vo svojom okolí,

- vníma životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,

7. Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

7.1 Predmet: Telesná a športová výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Telesná a športová výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet Telesná a športová výchova vytvára u žiakov priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Významne prispieva k formovaniu osobnosti žiaka s dôrazom na jemnú a hrubú motoriku, rozvíja sociálnu, intelektuálnu, etickú stránku žiaka a kladný vzťah k pohybovej aktivite. Súčasťou je aj motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov a taktiež získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových cvičení.

Hlavný cieľ

Hlavným cieľom 3. cyklu je začleniť pohybovú a športovú aktivitu do každodenného režimu, pričom žiaci by mali vedieť identifikovať pohybové a športové aktivity, ktoré sú prospešné pre ich zdravie s ohľadom na svoje vlastné dispozície. Žiaci by mali vedieť využívať moderné technológie pre podporu rozvoja svojej telesnej zdatnosti a súčasne pre udržanie svojej zdravej

telesnej hmotnosti. Žiaci by mali vedieť ohodnotiť svoju úroveň telesnej zdatnosti a navrhnúť vhodný pohybový program pre jej rozvoj. Mali by sa vedieť orientovať v oblasti športu, identifikovať problémy súvisiace s dopingom a návykovými látkami a nadmerným používaním digitálnych zariadení, sociálnych sietí a ich dopadom na zdravie. Žiaci vedia rozpoznať jednotlivé krízové situácie dokážu adekvátne zareagovať v prípade ohrozenia bezpečnosti zdravia a života.

Ciele

- aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie
- využívať veku primerané aplikácie a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti
- identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenanie a pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia
- uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák
- prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách
- rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby, ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc

6. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Zdravie a životný štýl	Vytvoriť zdraviu prospešný jedálniček pre udržanie zdravej telesnej hmotnosti.	Význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy príjmu a výdaja energie pre udržanie primeranej telesnej hmotnosti.		
2. Telesná pohybová výkonnosť	Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.	Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.		
	Interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch, ktoré vedú zazna-	Monitorovacie zariadenia, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch pre zaznamenávanie a	1, 2	

	menať a analyzovať údaje o telesnej zdatnosti a s ich pomocou si vedieť vytvoriť vlastný, denný pohybový program.	analýzu údajov o telesnej zdatnosti, možnosti tvorby (plánovania) individuálnych pohybových programov na základe získaných a vyhodnotených údajov.		
3. Šport a pohybová aktivita	Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.	Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach. Špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.	1,3,	
	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.	Metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity a jej bezpečnosť.	1,2,11	
	Predviesť aspoň tri dynamické strečingové cvičenia.	Dynamický strečing.		
4. Šport a pohybová aktivita	Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti a rešpektovať ich, uplatňovať zásady fair-play ako	Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play. Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov.	1,3, 4, 11	

	súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci.			
	Vymenovať aspoň 5 súčasných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov a/alebo trénerov z regiónu.	Významní športovci, tréneri v danom regióne, olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže.	1,3	
	Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a hodnôt, systém olympijských hier a význam olympijských hier mládeže.	Významní športovci, tréneri v danom regióne, olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže.	3 1	
	Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín.	Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy,		
	Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín.	Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia		
	Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.	Športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca,		

		herné kombinácie, vlastná hra – Futbal, Florbal,		
	Absolvovať jednoduchú trať alebo preteky v rámci kurzovej formy výučby sezónnych pohybových aktivít.	Sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy – zdokonaľovanie zručností z rôznych sezónnych pohybových aktivít a možnosti využívania moderných digitálnych technológií a aplikácií pri ich realizácii.		
5. Ochrana a bezpečnosť obyvateľstva	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín.		
	Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimčný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti		

		žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.		
	Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov.	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia tábora a ohniska.		
	Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje.		
	Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia.	Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching.		

7. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Zdravie a životný štýl	Vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po všetkých jeho stránkach (telesnej, duševnej, sociálnej.	Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim a stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži.		
	Používať dostupné aplikácie a moderné technológie pre podporu zdravého životného štýlu.	Získavanie a interpretácia údajov z aplikácií a zariadení, ktoré sú zamerané na monitorovanie pohybovej aktivity, intenzity zaťaženia a vytvorenie zdraviu prospešného jedálnička.	1,2,6	
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Využívať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.	Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.		

3. Pohybové kompetencie	Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.	Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach. Špecifiká pohyb v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.	1	
	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.	Metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity a jej bezpečnosť.	,4,8,9	
	Výkon: predviesť aspoň tri dynamické strečingové cvičenia.	Dynamický strečing.		
4. Šport a pohybová aktivita	Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti a rešpektovať ich, uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci.	Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play. Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov.	1,3, 4, 11	
	Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín.	Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, Skoky, hody		

	Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín.	Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, Preskoky, kladina		
	Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.	Športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra – Futbal, Florbal, Basketbal, Volejbal		
	absolvovať jednoduchú trať alebo preteky v rámci kurzovej formy výučby sezónnych pohybových aktivít	sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy – zdokonaľovanie zručností z rôznych – Lyžiarsky výcvik		
5. Ochrana a bezpečnosť obyvateľstva	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín.		

	Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.		
	Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov.	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.		
	Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje)		
	adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnuť praktické postupy a riešenia.	presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych		

		prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching.		

8. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Zdravie a životný štýl	Vytvoriť individuálny pohybový program pre podporu správneho držania tela.	Zásady správneho držania tela, cvičenia a programy pre správne držanie tela.		
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin	Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, meranie somatometrických ukazovateľov.		
	interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite.	fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení (pote-	1,2,6	

		nie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov), zmeny telesnej zdatnosti v období puberty.		
3. Pohybové kompetencie	Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.	Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach. Špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.	1	
	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.	Metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity a jej bezpečnosť.	1,2,3,6,7	
	Predviesť aspoň tri dynamické strečingové cvičenia.	Dynamický strečing.		
4. Šport a pohybová aktivita	Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení.	Úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových technik . Pády		

	Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín.	Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, Skoky, hody, Vrhy		
	Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín.	Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, Preskoky, kladina, Kruhy, Hrazda		
	Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.	Športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra – Futbal, Florbal, Basketbal, Volejbal, Hádzaná		
5. Ochrana a bezpečnosť obyvateľstva	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín.		

	Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.		
	Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov.	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.		
	Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje.		

	Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia.	Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching.		

9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

KOMPONENTY	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Zdravie a životný štýl	Chápať účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.	Pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa, ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.; - zdraviu prospešné voľnočasové pohybové a športové aktivity vo vzťahu k veku a záujmom jedinca.		
	používať dostupné aplikácie a moderné technológie pre podporu zdravého životného štýlu	význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy príjmu a výdaja energie pre	2	

		udržanie primeranej telesnej hmotnosti získavanie a interpretácia údajov z aplikácií a zariadení, ktoré sú zamerané na monitorovanie pohybovej aktivity, intenzity zaťaženia a vytvorenie zdraviu prospešného jedálnička		
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti	Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohyb. Výkonnosti Poznatky o rozvoji a diagnostikovanie pohyb. Výkonnosti, meranie somatometrických ukazovateľov	2,5	
	interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch, ktoré vedia zaznamenať a analyzovať údaje o telesnej zdatnosti a	monitorovacie zariadenia, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti, možnosti	2,5	

	s ich pomocou si vedia vytvoriť vlastný, denný pohybový program	tvorby (plánovania) individuálnych pohybových programov na základe získaných a vyhodnotených údajov		
3. Pohybové kompetencie	Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.	Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach. Špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.	1	
	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.	Metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity a jej bezpečnosť.	1,2,3,6,11	
	Predviesť aspoň tri dynamické strečingové cvičenia.	Dynamický strečing.		
4. Šport a pohybová aktivita	Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti a rešpektovať ich, uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci	Pravidlá osvojovaných športových disciplín, fair-play	!, 3, 6	
	Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín	Atletika- upevňovanie a rozbor techniky- behy, skoky, hody, vrhy		

	Predviest' a popísať techniku základných úpolových cvičení.	Úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových technik . Pády, Chvaty, hmaty		
	Predviest' a popísať techniku základných atletických disciplín.	Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, Skoky, hody, Vrh, Štafety		
	Predviest' a popísať techniku základných gymnastických disciplín.	Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, Preskoky, kladina, Kruhy, Hrazda, Tance		
	Predviest' a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.	Športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra – Futbal, Florbal, Basketbal, Volejbal, Hádzaná, Nohejbal, Bedminton		
5. Ochrana a bezpečnosť obyvateľstva	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, sta-		

		bilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín.		
	Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.	Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výni- močný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva.		
	Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov.	Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska.		
	Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prí- rode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.	Výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroje.		

	Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia.	Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching.		

7. Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

7.2 Predmet: Športová príprava

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Telesná a športová výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet športová príprava je zameraný na optimálny rozvoj pohybových predpokladov žiakov na konkrétne športové odvetvie a zvyšovanie ich športovej výkonnosti. Voliteľný predmet Športová príprava nadväzuje vo vyučovacom predmete Telesná a športová výchova na dlhodobý telovýchovný proces. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor na realizáciu a uvedomenie si potreby celoživotných pohybových aktivít a športovej činnosti. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, a psychologických základoch zdravého životného štýlu.

V predmete športová príprava žiak získava kompetencie, ktoré súvisia s poznaním starostlivosti o svoj pohybový rozvoj a zdatnosť. Osvojí si metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti. Získa vedomosti a zručnosti o telovýchovných činnostiach vo futbale. Vzdelávacia oblasť spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe a športe.

Športové triedy sú súčasťou systému vrcholového športu v Slovenskej republike.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je umožniť žiakom primerane zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti zo športu a utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite a športu ako súčasť zdravého životného štýlu. Ďalej optimálne rozvíjať herný výkon jednotlivca podľa veku pre očakávaný budúci vrcholový výkon tak, aby tento mohol byť bez problémov integrovaný do vrcholového herného výkonu družstva. Športové triedy majú preto pre základné etapy dlhodobého procesu zásadný význam. Iba kvalitná príprava talentovanej mládeže v športových triedach vytvára základné predpoklady pre napredovanie a úspešné pôsobenie v útvaroch talentovanej mládeže, ako ďalšieho článku vrcholového futbalu.

6. – 9. ročník

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete Športová príprava umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
1. Zdravie a životný štýl	Vytvoriť zdraviu prospešný jedálniček pre udržanie zdravej telesnej hmotnosti.	Význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy príjmu a	2 4	

		výdaja energie pre udržanie primeranej telesnej hmotnosti. Vhodné dopĺňanie stravy pri zvýšenej fyzickej aktivite. Negovanie zlých stravovacích návykov.		
	Spevňovať držanie tela.	Cvičenia na podporu a spevnenie držania tela v čase puberty.		
	Kontrolovať dodržiavanie základných hygienických zásad a návykov pri a po fyzickej aktivite.	Pravidelné využívanie nastavených základných hygienických zásad do, počas a po tréningovom procese.		
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Zabezpečiť posúvanie individuálnej výkonnosti.	Využívanie pravidelného kondičného tréningu ako prostriedku na individuálny rozvoj.		
	Testovať vybrané pohybové schopnosti.	Porovnávanie výsledkov dosiahnutých na základe testovania.		
	Osvojiť si využitie dostupných monitorovacích zariadení, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtester, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch na vytvorenie	Vyhodnotenie a analýza získaných údajov pre zdokonaľovanie a skvalitnenie individuálneho rozvoja jednotlivca.	1, 2	

	vlastného tréningového programu a jeho využitie vo voľnom čase.			
	Zdokonaľovať koordinačné schopnosti a pohybovú výkonnosť.	Vysoká efektivita práce pomocou koordinačného rebríka.		
3. Pohybové kompetencie	Prezentovať základné, aj zložitejšie prvky atletickej abecedy.	Správne prevedenie celej atletickej abecedy.		
	Zamerať sa na sebahodnotenie z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.	Metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity.	😊😊😊 1,2,11	
	Zdokonaľovať silové, rýchlostné, vytrvalostné a koordinačné schopnosti jednotlivca.	Zameranie sa na vyvážené zdokonaľovanie a rozvoj všetkých pohybových kompetencií.		
	Zdokonaľovať gymnastické zručnosti.	Zdokonaľovanie základných, aj zložitejších prostných prvkov a správne prevedenie gymnastickej zostavy. Zapojenie náradia a akrobacie do vyučovacieho procesu.		

	Zvládnuť kompletnú škálu úpolových cvičení.	Úpolové cvičenia ako prostriedok na budovanie odolnosti fyzického kontaktu.	😊😊😊 2,3	
	Nevyhnutnosť pravidelného strečingu ako prevencie pred zranením.	Pravidelné zaradenie a precvičovanie širšej škály strečingových cvičení.		
4. Šport a pohybová aktivita	Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti a rešpektovať ich, uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci.	Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play. Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov.	😊😊😊 1,2,3, 4,6,7,11	
	Zvládnuť základné herné činnosti jednotlivca.	Hra 1:1, práca s priestorom, obchádzanie a bránenie vo futbale.		
	Zdokonaľiť súčinnosť vo väčšej skupine v prípravných hrách.	Práca v kolektíve, súčinnosť a zvládnutie pravidiel fair – play pri hrách ako je florbal, vybíjaná, hádzaná, basketbal, volejbal a futbal.		
5. Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca,		

		protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín.		

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných významov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 🧡💛💚

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

8. Vzdelávacia oblasť: Gramotnosti

Rozsah vyučovacieho predmetu

6.ročník

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

7.ročník

0 vyučovacích hodín týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

8.ročník

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

9.ročník

2 vyučovacie hodiny týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP

8. Vzdelávacia oblasť: Gramotnosti

8.1 Predmet: Gramotnosti jazykové

Charakteristika predmetu

Pod funkčnou gramotnosťou rozumieme schopnosť vyhľadávať, porozumieť a využívať informácie v súvislých textov (literárnych i neliterárnych), nesúvislých textoch (textov obsahujúcich grafy, tabuľky, štatistické údaje a pod.) a využiť matematické operácie nielen ako teoretickú úlohu, ale aj ako vedomosť použiteľnú v reálnom živote.

Predmet Gramotnosti je zameraný na širšie rozvíjanie základov čitateľskej a matematickej gramotnosti získavanej výchovou a vzdelávaním v základnej škole v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov.

Ciele predmetu

- **Čitateľská gramotnosť:**
 - Rozvíjať schopnosť porozumieť a interpretovať rôzne typy textov.
 - Podporovať kritické myslenie pri analýze informácií.
 - Pestovať pozitívny vzťah k čítaniu a literatúre.
- **Vedľajšie ciele:**
 - Naučiť bezpečne a efektívne používať digitálne technológie.
 - Rozvíjať schopnosť kriticky hodnotiť digitálny obsah.
 - Podporovať tvorbu digitálneho obsahu a spoluprácu v online prostredí.

6.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
6. ROČNÍK				
ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Rozumie základným informáciám v texte, dokáže ich stručne reprodukovať.• Úroveň B (pokročilá): Interpretuje význam metafor a vyjadruje svoj názor na dôležité pasáže textu.• Úroveň C (vysoká): Analyzuje štýl autora a opisuje jeho jedinečné jazykové prostriedky, diskutuje o ich vplyve na príbeh.	Porovnávanie textov, práca s informačnými textami (časopisy, encyklopédie); tvorba jednoduchého argumentačného textu. Príklady: • Pri čítaní svojej knihy si vyskúšaj predvídanie. Keď dočítaš kapitolu, chvíľu premýšľaj, ako to bude ďalej. Čo ti v texte, ktorý už máš prečítaný, napovedá?• Ešte pred vlastným čítaním si napíš predpokladaný vývoj deja.• V knihe, ktorú čítaš, skús nájsť niekoľko miest, kde je možné vidieť vzťah medzi príčinami a následkami (napríklad v konaní postáv alebo v udalostiach deja).• Všímaj si, kto príbeh rozpráva – či jedna z postáv alebo niekto, kto stojí mimo deja. Premýšľaj, kto iný by mohol príbeh rozprávať a či hlas v knihe chýba.• Ako s nami autor komunikuje?• Ktoré slovo sa ti páčilo a prečo?• Aké dôležité slová autor používal?• Zapôsobil na teba jazyk, ktorý autor používa?		

		• Opakuje autor nejaké slová? Ovplynňujú tieto slová príbeh?		

7.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
7. ROČNÍK				
ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Opisuje dej a identifikuje hlavné myšlienky textu, dokáže stručne opísať hlavnú zápletku.• Úroveň B (pokročilá): Vysvetľuje motívy konania postáv a ich vývoj v priebehu deja, rozlišuje medzi hlavným a vedľajším dejom.• Úroveň C (vysoká): Kriticky hodnotí obsah a štruktúru textu, zohľadňuje autorove rozhodnutia a ich vplyv na	Analýza literárnych a neliterárnych textov, identifikácia a analýza literárnych prostriedkov (metafora, porovnanie); práca s textami s manipulatívnymi prvkami. Príklady: • Všimaj si, ako autor podáva dej, do akých situácií svojho hrdinu posiela, aké prekážky pred neho postaví a ako to celé dopadne.• Hľadaj dôkazy o čase a priestore v príbehu v texte. Kde je to povedané priamo? Kde nepriamo?• Do akého žánru asi patrí kniha, ktorú práve čítaš? Uveď argumenty, prečo si to myslíš.• Niekedy spisovateľ porušuje zvyklosti, mení slová a ich tvary alebo prekvapivo spája vety – a tým hovorí viac ako samotnými slovami.• Zvolí nečakanú udalosť, hrdinu alebo situáciu.• Pokús sa v svojej knihe nájsť text, v ktorom autor porušuje nejakú zvyklosť.• Čo nám kniha hovorí o čase svojho vzniku?• Všimaj si formu komunikácie medzi postavami – či ide o asertívnu, agresívnu alebo pasívnu komunikáciu. Svoje tvrdenie odôvodni.		

	interpretáciu príbehu.	• Zodpovednosť – ktorá postava je v Tvojej knihe zodpovedná? A ktorá, naopak, nie? Ako sa to prejavuje?• Sloboda a zodpovednosť – stretli ste sa v predchádzajúcom období s týmto spojením? Definujte. Aký pojem by ste zaradili, doplnili?		

8.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
8. ROČNÍK				
ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Rozpoznáva literárne prostriedky, ako sú metafory, a rozumie ich základnému významu.• Úroveň B (pokročilá): Analyzuje hlavnú tému a posolstvo textu, uvádza príklady z textu na podporu svojho názoru.• Úroveň C (vysoká): Porovnáva rôzne interpretácie textu, argumentuje na základe kontextu a	Kritická analýza dlhších textov, identifikácia manipulatívnych techník a rozvíjanie schopnosti formulovať vlastný názor. Príklady: • Všímaj si, kto príbeh rozpráva – či jedna z postáv alebo niekto, kto stojí mimo deja. Premýšľaj, kto iný by mohol príbeh rozprávať a či hlas v knihe chýba.• Kedykoľvek niečo prečítaš, opýtaj sa sám(a) seba a hneď si skúšaj odpovedať.• Premýšľaj nad spisovateľským remeslom. Čím sa autor snaží zmiasť čitateľov a kde naopak necháva nejaké nápovedy?• Nájdi v svojej knihe miesto, kde niekto niekomu naletel. Čím to bolo, že sa klam vydaril? Čo by si poradil postavám, aby už nenaleteli?• Sleduj, akým spôsobom je zobrazený čas.• Používa spisovateľ nejaký spôsob, aby ťa o niečom/niekom presvedčil? Stalo sa ti, že si v priebehu čítania zmenil/a názor na niečo?		

	autorových úmyslov.	• Dôvera, sebadôvera. Sú v tvojej knihe postavy, ktoré bojujú o dôveru, resp. sebadôveru? Napíš jej list, v ktorom sa ju pokúsiš povzbudiť.• Divadlo, predstieranie – prečo je vhodné hrať divadlo? Prečo hrajú ľudia pred sebou divadlo? Nájdi situáciu, kedy by postava mohla zahrať divadlo. Zmenil by sa dej?• Tešostrach – čo to je? Poznáte tie situácie, keď sa veľmi tešíte a bojíte zároveň? Nájdeš v svojej knihe niečo, čo sa významu tohto pojmu podobá?		

9.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
9. ROČNÍK				
ČITATEĽSKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Zhrnie obsah textu s dôrazom na hlavné myšlienky, analyzuje hlavnú zápletku.• Úroveň B (pokročilá): Identifikuje literárne motívy a symboly, interpretuje ich a vysvetľuje ich význam v širšom kontexte.• Úroveň C (vysoká): Kriticky posudzuje text z hľadiska jeho umeleckých a tematických kvalít, porovnáva s inými dielami, vyjadruje	• Práca s odbornými textami, hodnotenie a porovnávanie rôznych zdrojov, príprava na analytické čítanie na strednej škole. Príklady: • Vytvor občiansky preukaz svojej postavy.• Dnešnou témou sú postavy a vzťahy medzi nimi. Pokúsime sa pomenovať, aké vzťahy medzi nimi. Typ (súrodenci, priatelia, partneri atď.) a naladenie (pozitívne, negatívne, agresívne atď).• Mlčať je... čom mlčí vaša hlavná postava? Čo by najradšej nehovorila nahlas? Alebo čo radšej nahlas nehovorí? Zhodnete sa s vašou postavou na niečom spoločnom, o čom nehovoríte alebo nechcete hovoriť?• Vyberte si jednu postavu, zamerajte sa na to, čo zažila v úryvku, ktorý dnes čítate, a spracujte ho do denníkového záznamu.• Súdny proces – čo robí (robila) postava vo vašej knihe, s čím nesúhlasíte? Čo by ste odporučili, aby robila inak? Alebo naopak, s čím súhlasíte? Čo máte so svojou postavou spoločné?		

	osobný postoj a podporuje ho argumentmi.	• Predstavte si, že ste prišli do rodiny svojej hlavnej postavy ako zahraničný študent. Premýšľajte o tom, čo by ste od neho očakávali. Čo by ste chceli, aby sa pre vás pripravil, ako by ste chceli, aby s vami komunikovala jeho rodina, čo by ste urobili atď. Napíšte list svojej hlavnej postave, v ktorom jej vyjadríte svoje očakávania.		

8. Vzdelávacia oblasť: Gramotnosti

8.2 Predmet: Gramotnosti matematické

Charakteristika predmetu

Pod funkčnou gramotnosťou rozumieme schopnosť vyhľadávať, porozumieť a využívať informácie v súvislých textov (literárnych i neliterárnych), nesúvislých textoch (textov obsahujúcich grafy, tabuľky, štatistické údaje a pod.) a využiť matematické operácie nielen ako teoretickú úlohu, ale aj ako vedomosť použiteľnú v reálnom živote.

Predmet Gramotnosti je zameraný na širšie rozvíjanie základov matematickej gramotnosti získavanej výchovou a vzdelávaním v základnej škole v rámci jednotlivých vyučovacích predmetov.

Ciele predmetu

- **Matematická gramotnosť:**

- Posilniť schopnosť aplikovať matematické predstavy v reálnych situáciách.
- Podporovať logické a analytické myslenie pri riešení problémov.
- Rozvíjať schopnosť interpretovať a vytvárať grafy, tabuľky a diagramy.

Vedľajšie ciele:

- Naučiť bezpečne a efektívne používať digitálne technológie.
- Rozvíjať schopnosť kriticky hodnotiť digitálny obsah.
- Podporovať tvorbu digitálneho obsahu a spoluprácu v online prostredí.

6.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
6. ROČNÍK				
MATEMATICKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Rozpozná dôležité údaje v slovných úlohách a použije základné matematické operácie na ich riešenie.• Úroveň B (pokročilá): Analyzuje viacstupňové úlohy a identifikuje správne kroky potrebné na riešenie úloh; dokáže prečítať tabuľky a grafy s jednoduchými údajmi.• Úroveň C (vysoká): Vytvára a obhajuje	• Analýza a interpretácia dát z textu: Práca s textami, ktoré obsahujú tabuľky alebo grafy, s dôrazom na interpretáciu údajov. Identifikácia relevantných dát a použitie správnych operácií na výpočet (napr. percentá).• Čítanie a riešenie viacstupňových úloh: Texty, ktoré obsahujú krokové návody na výpočet, posilňujú logické myslenie. Žiaci sa učia analyzovať, čo je potrebné vypočítať, a plánovať postup.• Práca s jednotkami: Slovné úlohy, ktoré vyžadujú konverziu jednotiek (napr. z centimetrov na metre), s dôrazom na interpretáciu výsledkov v kontexte zadania.		

	riešenia, kde musí správne interpretovať text s viacstupňovým riešením, vysvetľuje postupy a odpovedá na otázky v texte.			

7.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
7. ROČNÍK				
MATEMATICKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Číta a rieši jednoduché slovné úlohy, ktoré obsahujú zlomky a desatinné čísla, dokáže popísať základné kroky riešenia.• Úroveň B (pokročilá): Analyzuje texty s viacerými prepojenými informáciami, vyberá dôležité údaje a dokáže s nimi pracovať v kontexte zlomkov a desatinných čísel.• Úroveň C (vysoká): Kriticky hodnotí riešenie	• Interpretácia a analýza zlomkov a desatinných čísel v textoch: Riešenie úloh, ktoré vyžadujú prácu so zlomkami a desatinnými číslami, napríklad recepty, návody, finančné transakcie.• Texty so štruktúrovaným riešením: Práca na dlhších slovných úlohách, ktoré obsahujú viaceré prepojené kroky, učí žiakov uvažovať nad postupnosťou riešenia.• Argumentácia a vysvetlenie postupu: Cvičenia, kde žiaci musia vysvetliť, prečo zvolili daný postup riešenia, čím posilňujú schopnosť komunikovať matematické myšlienky.		

	komplexných úloh, kde kombinuje prácu s textom a číselnými údajmi, vysvetľuje zvolený prístup a argumentuje správnosť riešení.			

8.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
8. ROČNÍK				
MATEMATICKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Interpretuje štatistické údaje v jednoduchých textoch a rieši základné úlohy s priemerom a mediánom.• Úroveň B (pokročilá): Rieši textové úlohy obsahujúce komplexnejšie štatistické a algebraické pojmy a interpretuje grafy a tabuľky v textoch.• Úroveň C (vysoká): Argumentuje pri riešení úloh so	• Interpretácia štatistických údajov v textoch: Práca s grafmi a textami, ktoré obsahujú štatistické údaje, ako sú priemery, mediány a percentá. Žiaci čítajú texty, ktoré opisujú reálne situácie, a riešia úlohy zamerané na štatistické hodnotenie.• Analýza reálnych problémov: Komplexné slovné úlohy na tému osobného finančného plánovania, napríklad výpočet rozpočtu alebo nákladov.• Hľadanie chýb a overovanie: Úlohy, kde žiaci identifikujú chyby v postupoch a riešeniach, analyzujú, prečo dané riešenie nefunguje, a vysvetľujú správny postup.		

Základná škola s materskou školou
Hurbanova 27, Martin

	štatistickými údajmi, obhajuje svoje závery a aplikuje ich na reálne kontexty.			

9.ročník

TÉMA	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI	POZNÁMKY
9. ROČNÍK				
MATEMATICKÁ GRAMOTNOSŤ	• Úroveň A (základná): Rozumie základným matematickým konceptom, ako sú kvadratické rovnice, a dokáže ich aplikovať v jednoduchých textových úlohách.• Úroveň B (pokročilá): Analyzuje texty obsahujúce pokročilé matematické a štatistické koncepty, rieši textové úlohy spojené s reálnymi aplikáciami (napr. úrokové sadzby, hypotéky).• Úroveň C (vysoká): Kriticky hodnotí a vytvára pokročilé matematické	• Komplexné úlohy z reálneho sveta: Práca s textami, ktoré vyžadujú pokročilú analýzu, ako napríklad výpočty úrokov, hypotéky a ďalšie finančné modely. Žiaci riešia úlohy s dôrazom na kritické myslenie.• Interpretácia technických textov: Čítanie technických textov obsahujúcich matematické koncepty (napr. vzorce a tabuľky používané vo fyzike alebo biológii), s cieľom porozumieť ich významu a aplikácii.• Štruktúrovaná argumentácia a prezentácia riešení: Žiaci prezentujú svoje riešenia, formulujú a obhajujú matematické postupy, čím sa posilňuje schopnosť kritického myslenia a presného vyjadrovania.		

	argumenty, prezentuje svoje riešenia, analyzuje reálne problémy a poskytuje prehľadné vysvetlenia v kontexte textu.			

PRIEREZOVÉ GRAMOTNOSTI

Vizuálna gramotnosť

1. porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia,
2. citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti,
3. orientovať sa vo svete vizuality a umenia,
4. prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní,
5. rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy.

Čitateľská gramotnosť

1. porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných výnamov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu,
2. využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele,
3. monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie,
4. osvojiť si stratégie porozumenia textu a tvoriť text.

Digitálna gramotnosť

1. sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti,
2. vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá,
3. tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania),
4. využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti),
5. rešpektovať duševné vlastníctvo,
6. riešiť problémy a kriticky myslieť.

Finančná gramotnosť

1. využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti,
2. vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska,
3. finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť,
4. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu,
5. porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti.

Občianska gramotnosť

1. poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
2. byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
3. orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť 📺

1. prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
2. interpretovať informácie a mediálne obsahy,
3. eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
4. odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť 🌍

1. rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
2. citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
3. rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Environmentálna gramotnosť 🌱

1. spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú,
2. rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti,
3. rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania,
4. poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia,
5. prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom a ktívít primeraných veku.

Sociálna a emocionálna gramotnosť 😊🤝😊

1. prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie,
2. rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty,
3. bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedenie si vlastných kapacít,
4. plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia,
5. vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných,
6. asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii,
7. efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi,
8. definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
9. utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
10. analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
11. rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.